

ekonomsko ogledalo

november 2008, št. 11, let. XIV

Ekonomsko ogledalo
ISSN 1318-3818

št. 11 / letnik XIV / 2008

Izdajatelj: UMAR, Ljubljana, Gregorčičeva 27

Odgovarja: mag. Boštjan Vasle, direktor

Glavni urednik: Jure Brložnik

Prispevke so pripravili:

Matej Adamič (Mednarodno okolje); mag. Barbara Ferk, Katarina Ivas, Janez Kušar, mag. Jože Markič, Tina Nenadič, Jure Povšnar (Gospodarska gibanja v Sloveniji); Saša Kovačič, Tomaž Kraigher, mag. Ana T. Selan (Trg dela); Slavica Jurančič, Miha Trošt (Cene); mag. Jože Markič (Plačilna bilanca); Marjan Hafner (Finančni trgi); Barbara Knapič Navarrete, Jasna Kondža (Javne finance); mag. Andrej A. Chiaietta (WF pregled napredka Lizbonske strategije 2008/08); mag. Maja Kersnik (Socialna zaščita, Tveganje revščine); Štefan Skledar (Vključenost delodajalcev v delodajalske organizacije)

Uredniški odbor: Lidija Apohal Vučkovič, mag. Marijana Bednaš, dr. Alenka Kajzer, mag. Rotija Kmet Zupančič, Janez Kušar, mag. Mateja Peternelj, mag. Boštjan Vasle

Priprava podatkov, oblikovanje grafiknov: Bibijana Cirman Naglič, Marjeta Žigman

Oblikovanje: Katja Korinšek, Pristop

Računalniška postavitev: Ema Bertina Kopitar

Tisk: Tiskarna Solos

Naklada: 400 izvodov

Razmnoževanje publikacije ali njenih delov ni dovoljeno. Objava besedila in podatkov v celoti ali deloma je dovoljena le z navedbo vira.

Kazalo

Aktualno	3
Tekoča gospodarska gibanja	5
Mednarodno okolje	7
Gospodarska gibanja v Sloveniji	8
Trg dela	13
Cene	15
Plačilna bilanca	17
Finančni trgi	19
Javne finance	22
Izbrane teme	25
WEF pregled napredka Lizbonske strategije 2008/09	27
Socialna zaščita	28
Tveganje revščine in dohodkovna neenakost v Sloveniji	30
Vključenost delodajalcev v delodajalske organizacije	32
Statistična priloga	35
Okvirji	
Okvir 1: Gibanje kazalnikov razpoloženja	10
Okvir 2: Plače v javnem sektorju	14
Okvir 3: Ukrepi za omilitev posledic finančne krize	24

Aktualno

Gospodarstvo evrskega območja je v tretjem četrtletju zašlo v recesijo, mednarodne institucije pa so ponovno znižale svoje napovedi gospodarske rasti. BDP v evrskem območju se je v tretjem četrtletju, enako kot v drugem, zmanjšal za 0,2 %, v recesiji pa sta od naših najpomembnejših trgovinskih partneric Nemčija in Italija. Občutno poslabšanje pričakovanj, ki ga signalizirajo kazalniki razpoloženja, nakazuje nadaljnje umirjanje gospodarske aktivnosti. V novih napovedih IMF in OECD za prihodnje leto evrskemu območju in ZDA napovedujeta znižanje BDP. Ob umirjanju inflacije, ki je posledica nižjih cen nafte in umirjanja gospodarske aktivnosti, sta ECB in FED novembra ponovno znižala ključne obrestne mere, in sicer za 0,5 o. t., tako da ključna obrestna mera ECB trenutno znaša 3,25 %, FED-a pa 1,0 %. Poleg centralnih bank in vlad je predlog ukrepov za omilitev finančne krize pripravila tudi Evropska komisija, ki je konec novembra sprejela Evropski načrt okrevanja gospodarstva.

Septembra, ko se je finančna kriza začela poglobljati, so bile njene posledice v Sloveniji vidne predvsem na borzi, kreditna aktivnost bank pa se je celo nekoliko okrepila. Kljub okrepitvi na mesečni ravni, ki je predvsem posledica zadolževanja NFI, je kreditna aktivnost domačih bank ostala pod povprečno ravniyo preteklega leta, na medletni ravni pa se še naprej umirja. Že štiri mesece se kljub zaostrenim pogojem krepí zadolževanje podjetij v tujini, zadolževanje bank pa se umirja. Slednje so septembra že drugič letos neto odplačevale kredite najete v tujini. Nadaljevala se je krepitev dolgoročnih depozitov prebivalstva, ki so septembra na medletni ravni zabeležili najvišjo rast, odkar imamo razpoložljive podatke. Vrednost osrednjega borznega indeksa je oktobra in novembra upadla za slabo tretjino in dosegla najnižjo raven v zadnjih petih letih, močno pa se je v zadnjih dveh mesecih povečala tudi volatilitnost.

Na podlagi razpoložljivih podatkov se je aktivnost v slovenskem gospodarstvu v tretjem četrtletju umirila. Kljub septembrski okrepitvi medletne nominalne rasti izvoza in obsega proizvodnje predelovalnih dejavnosti, se je rast izvoza v tretjem četrtletju precej umirila, proizvodnja predelovalnih dejavnosti pa se je celo zmanjšala. Nasprotno pa se je rast gradbene aktivnosti in rast prihodka v trgovini v tretjem četrtletju ohranila na relativno visoki ravni, vendar so tudi tu vidni znaki umirjanja aktivnosti. Poslovne tendence kažejo na nadaljnje umirjanje aktivnosti na vseh področjih. Kazalnik gospodarske klime je bil novembra ob največjem mesečnem padcu doslej na najnižji ravni od začetka merjenja leta 1995.

Rast števila zaposlenih se je septembra okrepila, število registriranih brezposelnih pa se je oktobra povečalo bolj kot v enakem mesecu lani. Število zaposlenih se je po poletni sezonski stagnaciji septembra povečalo, rast na medletni ravni pa je četrti mesec zapored ostala nespremenjena (3 %). Število registriranih brezposelnih se je oktobra zaradi priliva iskalcev prve zaposlitve pričakovano povečalo, vendar bolj kot oktobra lani, kar je že lahko posledica konjunkturnih razlogov. Po podatkih ankete o delovni sili se je medletna rast števila delovno aktivnih v tretjem četrtletju okrepila (1,7 %), število brezposelnih je bilo manjše kot v enakem obdobju lani, znižala pa se je tudi stopnja anketne brezposelnosti (4,1 %).

Plače so se septembra na mesečni ravni znižale, medletna rast pa se je pospešila. Ključni razlog za mesečni padec plač (0,3 %) je pričakovano znižanje plač v javnem sektorju, ki je tehnične narave, saj je sledila močnemu povišanju avgusta, ko je bila izplačana prva četrtina sredstev po novem plčanem sistemu s poračunom od maja. Rast v zasebnem sektorju je bila, kljub dvema delovnim dnevoma več, skromna, kar je verjetno že posledica umirjanja gospodarske aktivnosti. V tretjem četrtletju je bila nominalna rast skupne bruto plače 9,9-odstotna (lani v enakem obdobju 5,8 %), v zadnjem četrtletju pa pričakujemo nižjo rast kot v preteklih letih, predvsem zaradi manj izplačil trinajstih plač in božičnic.

Medletna inflacija je bila novembra na najnižji ravni v osemnajstih mesecih in znašala 3,1 %. Razlogi za zniževanje inflacije v zadnjih petih mesecih in še posebej novembra, ko se je znižala za 1,8 o. t., so nižje cene nafte in ostalih surovin, na umirjanje ostalih cenovnih pritiskov pa vpliva tudi umirjanje gospodarske aktivnosti, predvsem pa pričakovanj. Inflacija se iz podobnih razlogov še naprej umirja tudi na ravni celotnega evrskega območja, kjer je novembra znašala 2,1 %. Še naprej se znižuje tudi osnovna inflacija, ki je bila novembra na medletni ravni še za 0,4 o. t. nižja kot oktobra in je znašala 4,1 %.

Septembra se je rast primanjkljaja na tekočem računu plačilne bilance upočasnila. Ključna razloga za enega najnižjih mesečnih primanjkljajev letos sta manjši trgovinski primanjkljaj in višji storitveni presežek. Kljub temu ostaja primanjkljaj na tekočem računu plačilne bilance v devetih mesecih visok (1.662,6 mio EUR, kar je 870,9 mio EUR več kot v enakem obdobju lani). Neto pritok kapitala je bil v devetih mesecih skoraj 2,5-krat višji kot v enakem obdobju lani, predvsem zaradi manjših odlivov neposrednih in portfolio naložb v tujino.

Rast javnofinančnih prihodkov je bila v prvih osmih mesecih letos precej višja kot v enakem obdobju lani, še naprej pa tudi višja od rasti odhodkov. Rast javnofinančnih prihodkov v prvih osmih mesecih (11,3 %) je bila skoraj dvakrat višja kot v enakem obdobju lani, nanje pa vplivajo ugodna makroekonomska gibanja in višja inflacija. Višja kot lani je bila tudi rast odhodkov (8 %). Vplačila v proračun EU so do konca oktobra dosegla 85 % planiranih, a bodo zaradi povečanih obveznosti Slovenije, ki je posledica novih ocen statističnih agregatov, ob koncu leta višja od predvidenih. Črpanje sredstev iz proračuna EU je doseglo 31 % predvidenega, tako da ocenjujemo, da bo ob koncu leta nižje kot lani.

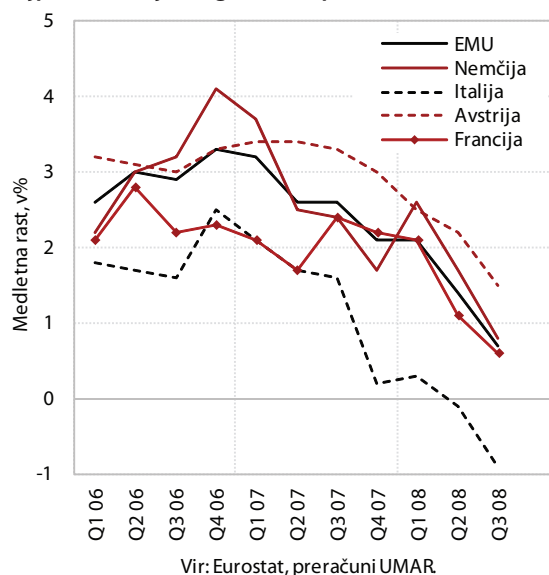
tekoča gospodarska gibanja

Mednarodno okolje

Zaradi poglobljanja finančne krize, ki že vpliva na realni del gospodarstva, so tudi novembra mednarodne institucije popravile svoje napovedi gospodarske rasti. Napovedi gospodarske rasti glavnih mednarodnih institucij se slabšajo iz meseca v mesec. IMF je v popravljenih novembrskih projekcijah glede na oktobrske ponovno znižal napoved svetovne gospodarske rasti za 0,2 o. t. (na 3,7 %) za leto 2009 pa za 0,8 o. t. (na 2,2 %). Podobno je MDS tudi za evrsko območje znižal napoved gospodarske rasti za letošnje leto (z 1,3 % na 1,2 %) in prihodnje leto (z 0,2 % na -0,5 %). Novembrska napoved OECD za evrsko območje je še nekoliko nižja, in sicer za 0,2 o. t. za leto 2008, za prihodnje leto pa za 0,1 o. t. Nižje napovedi so predvsem posledica nadaljevanja finančne krize in občutnega poslabšanja pričakovanj oz. povečanja negotovosti. Sicer zadnje napovedi omenjenih institucij predpostavljajo hitro stabilizacijo razmer na finančnih trgih in začetek njihovega normalnega funkcioniranja od sredine leta 2009, ko naj bi se postopoma začelo okrevanje gospodarske rasti.

Evrsko območje se je v tretjem četrtletju ob drugem zaporednem zmanjšanju BDP znašlo v recesiji. Po prvi oceni Eurostata se je BDP v evrskem območju v tretjem četrtletju, enako kot v drugem, zmanjšal za 0,2 %, glede na enako obdobje lani pa je rast znašala 0,7 % (1,4 % v drugem četrtletju). Gospodarska rast se je občutno umirila v večini naših glavnih trgovinskih partneric. V recesiji sta Nemčija in Italija, medtem ko je bila rast v Avstriji in Franciji le 0,1-odstotna. V Nemčiji se je BDP glede na prejšnje četrtletje zmanjšal za 0,5 % (medletna rast 0,8 %), glavna razloga pa sta zmanjšanje investicij v opremo in stroje (-0,5 %) ter izvoza (-0,4 %), zasebna potrošnja pa je prvič po treh četrtletjih narasla. Zmanjšanje skupne rasti pa bi bilo še večje, če ne bi prišlo do kopičenja zalog, ki so k rasti prispevale 0,9 o. t. Nadaljnje poslabšanje gospodarske aktivnosti v evrskem območju nakazujejo kratkoročni kazalniki: medletna rast industrijske proizvodnje je bila septembra peti mesec zapored negativna, vrednost opravljenih gradbenih del je bila negativna sedmi mesec

Slika 1: Gospodarska rast v evrskem območju in najpomembnejših trgovinskih partnericah

zapored, občutno so se poslabšali kazalniki razpoloženja (glej Okvir 1).

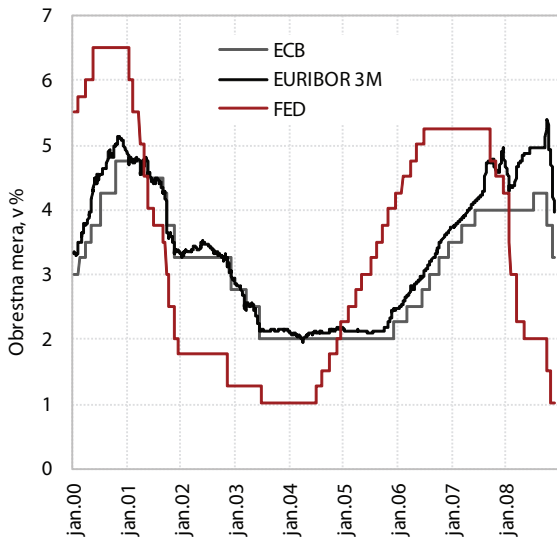
Ob znižanju gospodarske aktivnosti je tudi FED novembra znižal napovedi gospodarske rasti za ZDA. Po drugi objavi se je BDP v tretjem četrtletju glede na prejšnjega zmanjšal še za 0,2 o. t. več od prve objave, in sicer za 0,5 % (na medletni ravni je rast znašala 0,7 %). Zaradi pričakovanega občutnega znižanja gospodarske aktivnosti ob koncu letošnjega leta naj bi po novembrski napovedi FED-a rast BDP letos znašala med 0,0 % in 0,3 % (junjska napoved med 1,0 % in 1,6 %). Nizka gospodarska rast naj bi se nadaljevala tudi v letu 2009, ko naj bi rast BDP znašala med -0,2 % in 1,1 %. Glavni razlog za nizke napovedi je pričakovana skromna rast zasebne potrošnje in investicij. Pričakujejo tudi nadaljnje povečevanje stopnje brezposelnosti, medtem ko naj bi se inflacija znižala.

Tabela 1: Primerjava napovedi oz. predpostavk UMAR za gospodarsko rast

	2007	2008					2009					2010		
		UMAR sep 08	EK nov 08	MDS nov 08	OECD nov 08	CONS nov 08	UMAR sep 08	EK nov 08	MDS okt 08	OECD nov 08	CONS okt 08	UMAR sep 08	EK nov 08	OECD nov 08
EU	2,9	1,4	1,4	1,5	n.p.	1,3	1,1	0,2	-0,2	n.p.	0,0	2,0	1,1	n.p.
EMU	2,7	1,3	1,2	1,2	1,0	1,0	1,0	0,1	-0,5	-0,6	-0,2	1,8	0,9	1,2
DE	2,5	1,6	1,7	1,7	1,4	1,7	0,9	0,0	-0,8	-0,8	-0,4	1,6	1,0	1,2
IT	1,5	0,1	0,0	-0,2	-0,4	-0,1	0,5	0,0	-0,6	-1,0	-0,5	1,2	0,6	0,8
AT	3,1	2,2	1,9	n.p.	1,9	1,8	1,8	0,6	n.p.	-0,1	0,9	2,3	1,3	1,2
FR	2,2	1,1	0,9	0,8	0,9	0,8	1,0	0,0	-0,5	-0,4	-0,1	2,0	0,8	1,5
UK	3,1	1,2	0,9	0,8	0,8	0,9	0,9	-1,0	-1,3	-1,1	-0,9	1,8	0,4	0,9
US	2,0	1,6	1,5	1,4	1,4	1,4	1,4	-0,5	-0,7	-0,9	-0,6	2,8	1,0	1,6

Vir: Eurostat, UMAR Jesenska napoved (september 2008), European Commission Economic Forecasts (november 2008), Consensus Forecasts (november 2008), IMF World Economic Outlook (november 2008), OECD Economic Outlook (november 2008).

Slika 2: Gibanje obrestnih mer

Nadaljevanje zniževanja inflacije omogoča centralnim bankam nadaljnje znižanje ključnih obrestnih mer, kar naj bi omililo zaostrene razmere na finančnih trgih. V skladu z nadaljnjim zniževanjem cen nafte in umirjanjem gospodarske aktivnosti se še naprej znižuje inflacija v evrskem območju (2,1 % novembra) in ZDA (3,7 % oktobra). Potem ko je konec oktobra ameriška centralna banka svojo ključno obrestno mero znižala še za 0,5 o. t. na 1,0 %, se je za podoben korak v začetku novembra odločila tudi ECB, ki je znižala ključno obrestno mero za 0,5 o. t., tako da ta sedaj znaša 3,25 %. Pričakovanja na finančnih trgih ne izključujejo nadaljnjih znižanj ključne obrestne mere centralnih bank. Centralne banke poskušajo med drugim z znižanjem ključnih obrestnih mer vplivati na visoke obrestne mere na medbančnem

Slika 3: Gibanje tečaja USD/EUR

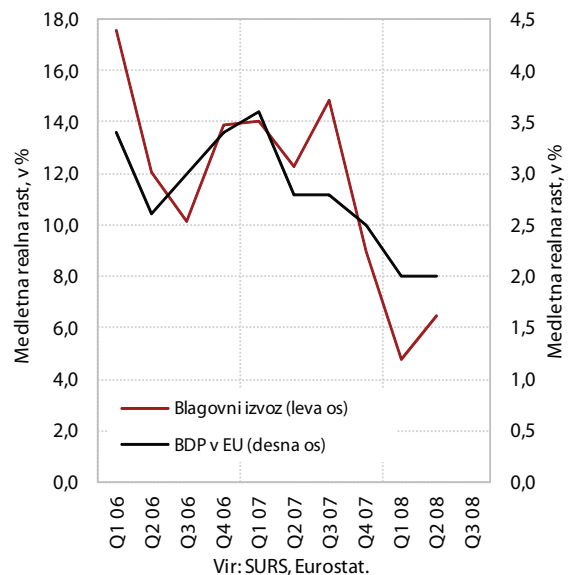
trgu, ki so precej višje od dolgoletnega povprečja, kar jim le deloma uspeva. Sicer se je razlika med 3-mesečnim EURIBOR in ključno obrestno mero ECB od sredine oktobra do sredine novembra več kot prepopolnila, a je še vedno višja od dolgoletnega povprečja pred začetkom finančne krize avgusta lani.

Tečaj evra se je v primerjavi z ameriškim dolarjem v novembru še naprej zniževal. Novembra je povprečni tečaj USD/EUR znašal 1,2727, kar je 4,4 % manj kot oktobra in 13,3 % manj kot novembra lani. V letošnjem letu je tečaj evra glede na ameriški dolar padel za 12,6 %, samo od julija, ko je tečaj evra dosegel rekordno visoko povprečno mesečno vrednost 1,5770 USD za 1 EUR, pa kar za petino. Tečaj USD/EUR odraža trenutno stanje v obeh gospodarstvih, predvsem pa pričakovanja glede prihodnje gospodarske aktivnosti.

Gospodarska gibanja v Sloveniji

Septembra se je medletna rast blagovnega izvoza okrepila (11,4 %), vendar desezonirani podatki kažejo na nadaljevanje umirjanja rasti blagovne menjave. Nominalna rast izvoza blaga se sicer postopoma upočasnjuje že od zadnjega četrtertja lani in je v tretjem četrtertju letos znašala 3,2 % (lani v enakem obdobju 17,9 %), kar sovpada s postopnim umirjanjem gospodarske rasti v EU, kamor izvozimo približno 70 % našega skupnega izvoza blaga. V prvih devetih mesecih letošnjega leta se je izvoz blaga glede na enako obdobje lani nominalno povečal za 5,8 %. Po razpoložljivih podatkih o strukturi izvoza po SMTK so k skupni rasti izvoza v prvih osmih mesecih letos največ prispevali izvoz medicinskih in farmacevtskih proizvodov, izvoz specializiranih strojev za posamezne industrijske panoge ter izvoz železa in jekla, medtem ko je prispevek

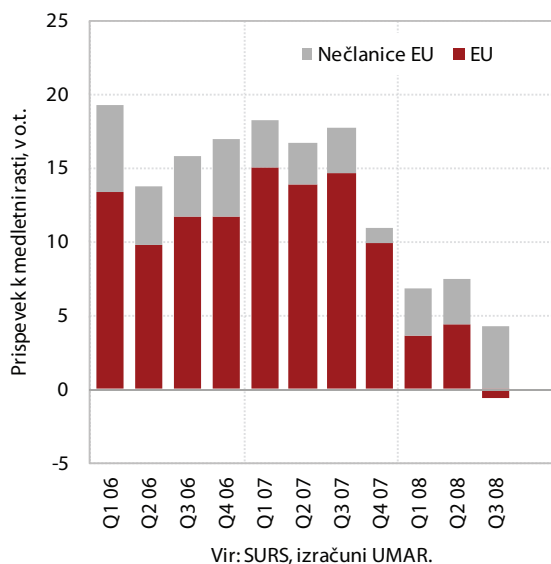
Slika 4: Dinamika rasti slovenskega blagovnega izvoza in gospodarske rasti v državah EU

izvoza cestnih vozil, ki je od maja dalje negativen, k skupni rasti letos prispeval le 0,1 o. t.

Ob upočasnitvi rasti izvoza blaga v države EU ohranjamo visoke stopnje rasti v države nečlanice. V prvih osmih mesecih letos se je izvoz blaga v države EU na medletni ravni povečal za 3,0 %, s tem, da precej hitreje kot v stare članice (1,6 %) narašča izvoz v nove članice (6,7 %). Izmed naših najpomembnejših partneric se je v omenjenem obdobju izvoz povečal v Avstrijo, Francijo in Nemčijo, znižal pa v Italijo in Veliko Britanijo, kjer se je tudi najbolj upočasnila gospodarska rast. Izvoz v države nečlanice EU je bil v osmih mesecih letos za 9,9 % višji kot v enakem obdobju lani, kjer ohranjamo relativno visoke stopnje rasti v države nekdanje Jugoslavije (v Hrvaško za 8,0 %, v Srbijo za 9,0 %, v BiH za 16,6 %, v Makedonijo za 33,0 %, v Črno goro za 18,1 %) ter v Rusko federacijo (za 24,8 %).

Slika 5: Geografska porazdelitev blagovnega izvoza

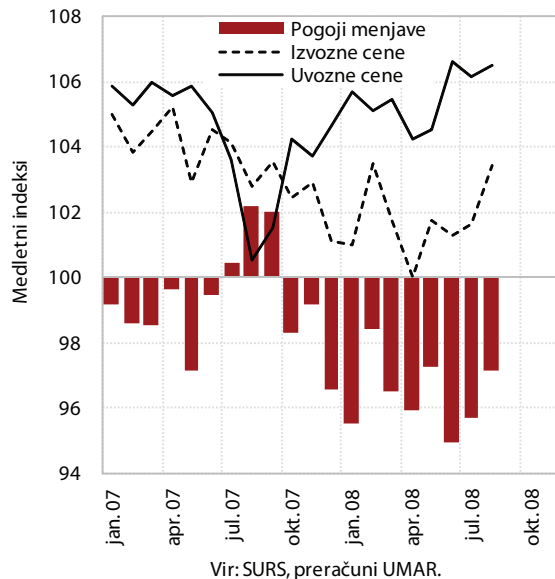

Tudi rast blagovnega uvoza se je septembra medletno okrepila (9,3 %), desezonirani podatki pa od julija kažejo na upočasnitev rasti. V tretjem četrtletju je bila medletna rast uvoza blaga precej nižja kot v enakem obdobju lani, in sicer 9,2-odstotna (lani v enakem obdobju 19,5 %), v devetih mesecih letos pa se je uvoz blaga nominalno povečal za 11,4 %. Z vidika regionalne strukture je bila rast v prvih osmih mesecih bolj uravnotežena kot pri izvozu (iz držav EU 10,4 %, iz držav nečlanic 13,2 %). Po razpoložljivih podatkih o strukturi uvoza po SMTK za osem mesecev je k rasti največ prispeval uvoz nafte in derivatov (5,4 o. t.), cestnih vozil (0,8 o. t.) in specializiranih strojev za posamezne industrijske panoge (0,8 o. t.).

Avgusta se je na medletni ravni poslabševanje pogojev menjave upočasnilo. Pogoji menjave so se v osmih letošnjih mesecih poslabšali za 3,5 % (v enakem obdobju lani za 0,6 %), pri čemer se je razlika med rastjo uvoznih (5,5 %) in izvoznih (1,8 %) cen rahlo zmanjšala, a še vedno

ostaja rast uvoznih cen višja kot v enakem obdobju lani, rast izvoznih cen pa nižja.

Slika 6: Dinamika pogojev menjave

Rast **storitvene menjave** se je tudi septembra ohranila na relativno visoki ravni. Na strani izvoza in uvoza so k medletni rasti septembra največ prispevale storitve operativnega zakupa ter zračni in pomorski transport. V devetih mesecih letos skupaj pa je k visoki rasti izvoza storitev največ prispevala rast potovanj, cestnega transporta in storitev posredovanj, k rasti uvoza pa uvoz potovanj. Septembra se je uvoz gradbenih storitev medletno sicer močno povečal (za 50,7 %), v devetih mesecih skupaj pa je glede na enako obdobje lani padel (-10,5 %). V tretjem četrtletju letos se je izvoz storitev medletno povečal za 16,1 %, uvoz storitev pa za 16,2 %.

Kljub okrepitvi septembra se je obseg **proizvodnje predelovalnih dejavnosti** v tretjem četrtletju zmanjšal na medletni in medčetrtletni ravni. Predvsem zaradi dveh delovnih dni več kot septembra lani je bila medletna rast 6,0-odstotna, rast, prilagojena številu delovnih dni, pa je bila precej nižja (1,8 %), vendar za razliko od večine naših najpomembnejših trgovinskih partneric pozitivna. Kljub razmeroma ugodni septembrski rasti je bila proizvodna aktivnost v tretjem četrtletju letos nižja na medletni ravni (-0,6 %) in glede na predhodno četrtletje (desezonirano -1,9 %). Na zmanjšanje proizvodnje v tretjem četrtletju je poleg nadaljevanja umirjanja povpraševanja na domačem trgu vplivala predvsem precejšnja upočasnitev prodaje na tujih trgih, ki je v prvi polovici leta dosegala še razmeroma ugodne stopnje rasti. To velja predvsem za meseca julij in avgust. Tako je bila rast prihodka od prodaje na tujih trgih, kljub septembrski okrepitvi (7,0 % medletno), v tretjem četrtletju prvič po začetku leta 2003 negativna (-0,6 %), podobno pa tudi na domačem trgu (-0,5 %). Nadaljnje zmanjšanje naročil, predvsem tistih s tujega trga, potrjujejo tudi podatki o poslovnih tendencah, kjer

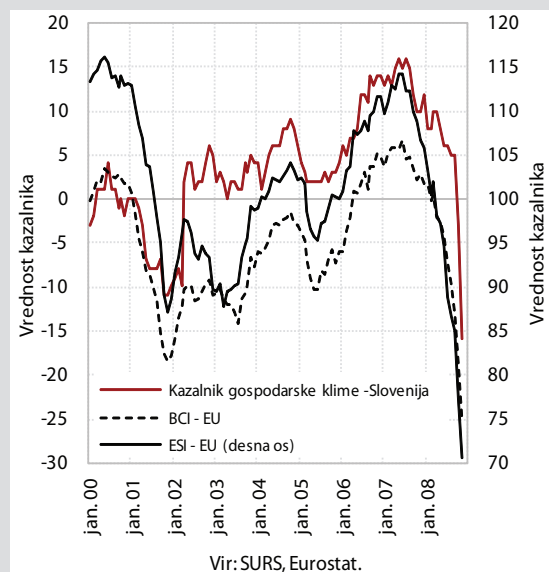
Okvir 1: Gibanje kazalnikov razpoloženja

Kazalniki razpoloženja se v Sloveniji in na ravni celotne EU umirjajo že od lanskega poletja, od septembrske poglobitve finančne krize pa se je zniževanje vrednosti kazalnikov še pospešilo. Kazalnik gospodarske klime v Sloveniji je novembra beležil največji mesečni padec doslej in je na najnižji ravni po letu 1995 (od začetka merjenja), podobno pa se giblje tudi kazalnik gospodarske klime za celotno EU. Največji mesečni padci doslej so bili novembra zabeleženi v večini področnih kazalnikov (z izjemo gradbeništva in potrošnikov), tako da so kazalniki zaupanja v predelovalnih dejavnostih, storitvenih dejavnostih in potrošnikov na najnižji ravni doslej, kazalnika zaupanja v gradbeništvo in trgovini na drobno pa na najnižji ravni po koncu leta 2002. Glede na velik delež je k znižanju skupnega kazalnika gospodarske klime ključno prispevalo znižanje kazalnika zaupanja v predelovalnih dejavnostih, kjer se je umirjanje aktivnosti pospešilo že v tretjem četrtletju letos. Glede na gibanje poslovnih tendenc, kjer sta ocena trenutne situacije, predvsem pa pričakovanj v prihodnjih mesecih še bolj neugodni kot nekaj mesecev nazaj, pa lahko nadaljnje umirjanje aktivnosti pričakujemo tudi v zadnjem četrtletju.

Novembra so se ponovno močno poslabšali vsi kazalniki, ki nakazujejo obseg proizvodne aktivnosti predelovalnih dejavnosti v prihodnjih mesecih (naročila, pričakovano povpraševanje in pričakovan izvoz). Sicer so v oktobrskih četrtletnih poslovnih tendencah podjetja med dejavniki, ki vplivajo na proizvodnjo bolj kot v preteklosti, izpostavili finančne probleme, ki pa zaenkrat še ne predstavljajo prevladujočega omejitvenega dejavnika, ampak sta to nezadostno povpraševanje, predvsem tuje, in negotove gospodarske razmere. Podobno kažejo tudi novembrski podatki, ko je kazalnik pričakovanega izvoza padel na najnižjo raven doslej, najvišjo vrednost po aprilu 2005 pa je dosegel kazalnik o stanju zalog. Podobno kažejo kazalci za celotno EU in evrsko območje, le da je na ravni celotne EU oz. evrskega območja manj podjetij kot pri nas kot pomemben omejitveni dejavnik izpostavilo finančne probleme. Skladno s pričakovano nadaljnjo upočasnitvijo proizvodne aktivnosti se znižuje tudi pričakovano zaposlovanje, ki se je novembra poslabšalo najbolj izmed vseh podkazalnikov. Podobno je k novembrskemu znižanju kazalnika zaupanja potrošnikov največ prispeval njihov pesimizem glede brezposelnosti v naslednjem letu.

Sicer se razpoloženje pospešeno poslabšuje v vseh regijah sveta in po večini različnih kazalnikov. Ifo kazalec svetovne gospodarske klime je v zadnjem četrtletju letos padel na najnižjo raven po oblikovanju indeksa leta 1990. Podkazalnik ocene trenutne situacije je sicer na najnižji ravni po letu 2003, medtem ko je podkazalnik pričakovanj padel na najnižjo raven doslej, kar signalizira pričakovano nadaljnje umirjanje gospodarske aktivnosti v svetovnem merilu. Na najnižji ravni po letu 1993 sta tudi oba glavna kazalca razpoloženja Evropske komisije, in sicer kazalnik gospodarske klime (ESI) in kazalnik razpoloženja v predelovalnih dejavnostih (BCI).

Slika 7: Kazalniki razpoloženja v Sloveniji in EU

Slika 8: Omejitveni dejavniki v predelovalnih dejavnostih v Sloveniji in EU

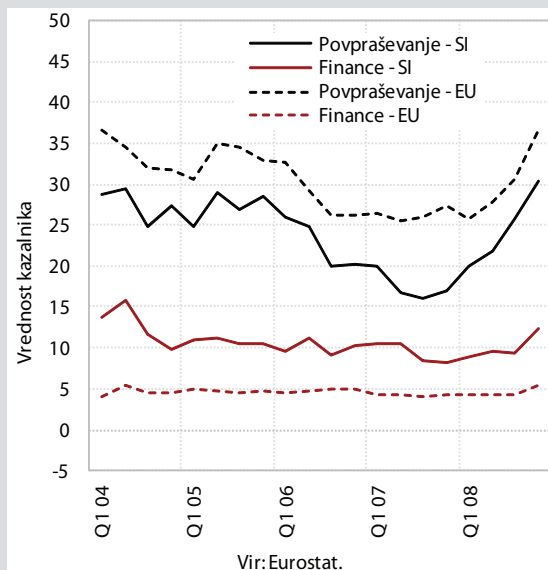

Tabela 2: Izbrani mesečni kazalniki gospodarske aktivnosti v Sloveniji

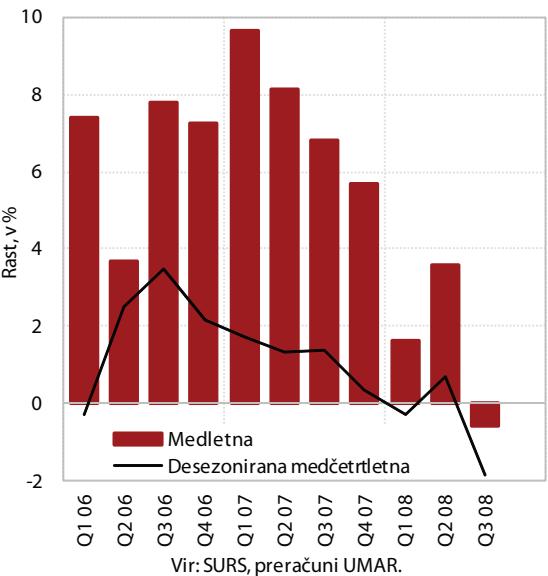
	2007	IX 08/ VIII 08	IX 08/ IX 07	I-IX 08/ I-IX 07
Izvoz¹	16,9	26,1	12,9	8,8
-blago	16,3	40,0	12,1	6,3
-storitve	20,1	-10,6	16,3	19,8
Uvoz¹	18,3	19,1	9,8	12,2
-blago	18,1	26,7	9,6	11,5
-storitve	20,1	-15,1	11,4	17,0
Industrijska proizvodnja	6,2	2,4 ²	1,6 ³	1,2
-v predelovalnih dejavnostih	7,5	2,4 ²	1,8 ³	1,6
Gradbeništvo -vrednost opravljenih gradbenih del	18,2	4,0 ²	19,4 ³	20,2
Trgovina -prihodek v trgovini na drobno, z motornimi vozili in motornimi gorivi	9,5	4,0 ²	8,7 ³	13,2
Gostinstvo - prihodek v gostinstvu	0,3	-0,3 ²	-4,7 ³	-3,4

Viri: BS, SURS, preračuni UMAR. ¹plačilnobilančna statistika, ²desezonirani podatki, ³delovnim dnem prilagojeni podatki.

oktobrski in novembrski podatki nakazujejo še močnejše poslabšanje v prihodnjih mesecih letošnjega leta (glej Okvir 1).

K rasti proizvodnje v septembru je največ prispevala kemična industrija, glede na prvo polovico leta pa se proizvodna aktivnost upočasnjuje v skoraj vseh panogah. Znižanje domačega in tujega povpraševanja je vplivalo na vsa podpodročja predelovalnih dejavnosti. Glede na dosežene povprečne rasti proizvodnje posameznih

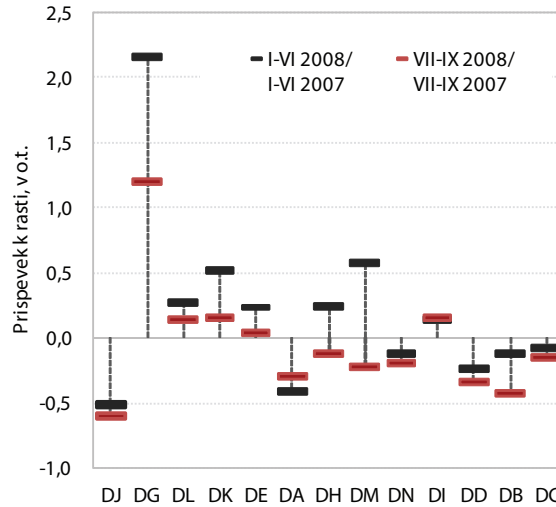
Slika 9: Industrijska proizvodnja predelovalnih dejavnosti

¹ Pri interpretaciji podatka o vrednosti del v stanovanjski gradnji je treba opozoriti, da v te podatke niso vključena manjša podjetja, ki po naših ocenah večji del svoje aktivnosti opravijo v gradnji stanovanjskih stavb.

panog v prvem polletju se je v tretjem četrletju v domala vseh panogah rast proizvodnje upočasnila oz. bila še bolj negativna. Tako kot v prvi polovici leta je tudi v tretjem četrletju k skupni rasti največ prispevala proizvodnja kemičnih izdelkov, ki je k septembrski medletni rasti prispevala več kot polovico. Nasprotno je bil negativen prispevek k rasti enako kot v prvi polovici leta tudi v tretjem četrletju največji s strani največje panoge, tj. kovinske industrije.

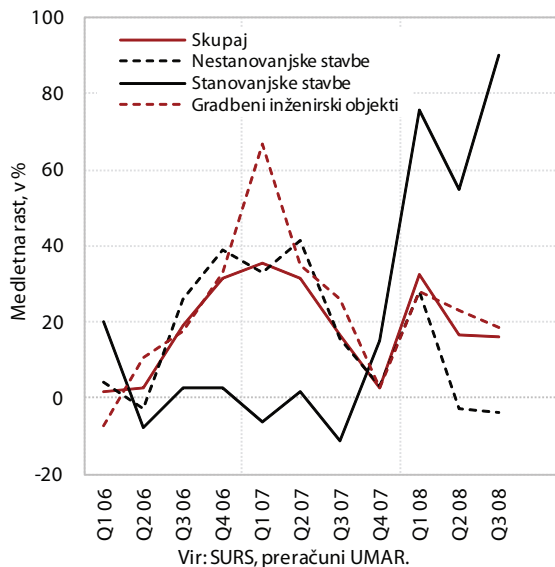
Slika 10: Proizvodnja predelovalnih dejavnosti po podpodročjih

Gradbena aktivnost se je tudi v tretjem četrletju ohranila na visoki ravni. Septembra se je rast vrednosti opravljenih del po večmesečnem umirjanju ponovno okreplila in na medletni ravni dosegla 19,4-odstotno rast. V tretjem četrletju skupaj je bila vrednost opravljenih del za 16,1 % višja kot v enakem obdobju lani. Rast na medletni ravni je bila tako podobna kot v drugem četrletju in precej nižja kot v prvem. Letos se je sicer najbolj okrepila gradnja stanovanjskih stavb¹, rast je visoka tudi v gradnji inženirskih objektov, medtem ko je bila aktivnost v gradnji nestanovanjskih stavb v zadnjih dveh četrletjih na nižji ravni kot lani.

Zadnji podatki o pogodbah, izdanih gradbenih dovoljenjih in poslovnih tendenca nakazujejo umirjanje aktivnosti. Po podatkih gradbene statistike je bila vrednost zaloge pogodb septembra za 2,2 % nižja kot v enakem mesecu lani, kar je prvo znižanje po januarju 2006. Vrednost novih pogodb v prvih devetih mesecih je bila glede na enako obdobje lani za 0,9 % nižja, upočasnitev pa se je pospešila v tretjem četrletju, ko je bila na medletni ravni nižja za 13,4 %. Na umirjanje kažejo začasni podatki o izdanih gradbenih dovoljenjih, saj je bila v tretjem četrletju skupna načrtovana površina vseh stavb za 22 % nižja

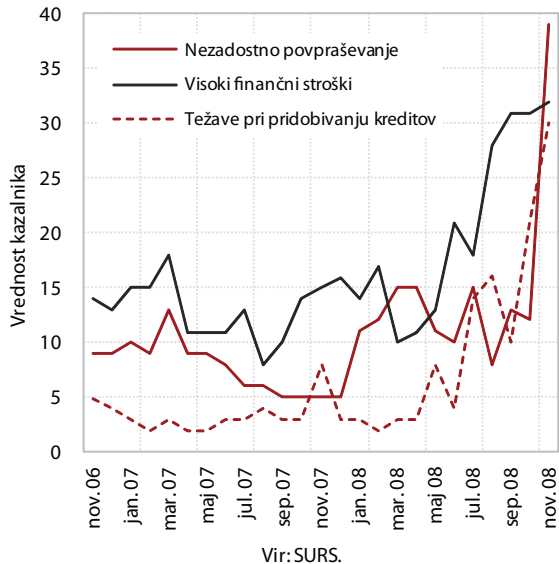
Slika 11: Vrednost opravljenih gradbenih del

kot v enakem obdobju lani. Medtem ko se je površina stanovanjskih stavb znižala (za 38 %), se je površina nestanovanjskih povečala (za 6 %).

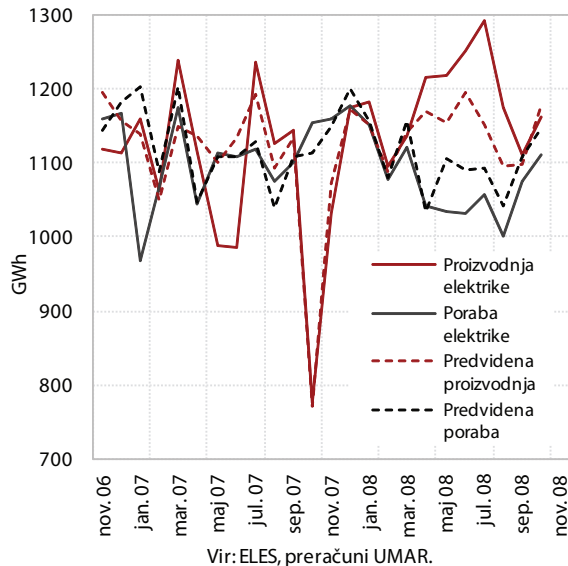
Podobno na umirjanje kažejo podatki o omejitvenih dejavnikih. Vedno večji delež podjetij kot omejitveni dejavnik omenja nezadostno povpraševanje. Podjetja v gradbeništvu pa so v zadnjih mesecih zaznala tudi težave pri financiranju. Podjetja se po podatkih poslovnih tendenc od junija vedno bolj soočajo s težavami pri pridobivanju kreditov, hkrati so se jim povečali tudi finančni stroški.

Slika 12: Omejitveni dejavniki v gradbeništvu po poslovnih tendencah

K izboljšanju letošnje desetmesečne bilance **električne energije** je dve tretjini prispevalo povečanje proizvodnje, tretjino pa zmanjšanje porabe elektrike glede na isto obdobje lani. Potem ko je v prvih desetih mesecih lani neto uvoz elektrike znašal 340 GWh, smo v enakem obdobju letos zabeležili 1142 GWh neto izvoza. Neto izvoz, ki je bil letos zabeležen v vseh mesecih, je bil najvišji med aprilom in avgustom, bil pa je tudi precej večji od predvidenega. Ob povečanju proizvodnje za 1010 GWh in zmanjšanju porabe za 472 GWh se je bilanca tako skupaj izboljšala za 1482 GWh. K povečanju proizvodnje je več kot 41 % prispevala višja proizvodnja nuklearke, ki je bila lani mesec dni v rednem remontu, tretjino je prispevala proizvodnja hidroelektrarn, približno četrtnino povišanja pa so prispevale termoelektrarne. Znižanje skupne porabe električne energije je bilo predvsem posledica znižanja odjema neposrednih odjemalcev s prenosne mreže (proizvodnja kovin) za 558 GWh. Kar tri četrtine tega je bilo predvidenega² in je posledica prehoda na energetsko manj potratno proizvodnjo aluminija. Po drugi strani se je distribucijski odjem povečal (za 90 GWh), a le za 40 % bilančno predvidenega povečanja porabe, kar je deloma tudi odraz zniževanja gospodarske aktivnosti v zadnjem obdobju, saj so bile od maja do oktobra (z izjemo septembra) medletne stopnje rasti porabe negativne.

Slika 13: Predvidena in dejanska proizvodnja in poraba elektrike

V septembru se po razpoložljivih tekočih kazalnikih umirjanje nadaljuje tudi v **tržnih storitvenih dejavnostih**. Realni prihodek v gostinstvu se je znova znižal, najbolj v dejavnosti nastanitve in z njimi povezane storitve. Število prenočitev turistov je bilo na medletni ravni nižje za 3,2 %, predvsem zaradi slabšega obiska tujih turistov (-6,8 %), katerih število prenočitev je bilo v prvih devetih mesecih letos le za 0,3 % višje kot v enakem obdobju lani. Zaradi

² Indikativna elektroenergetska bilanca za leto 2008 (ELES EEB 2008).

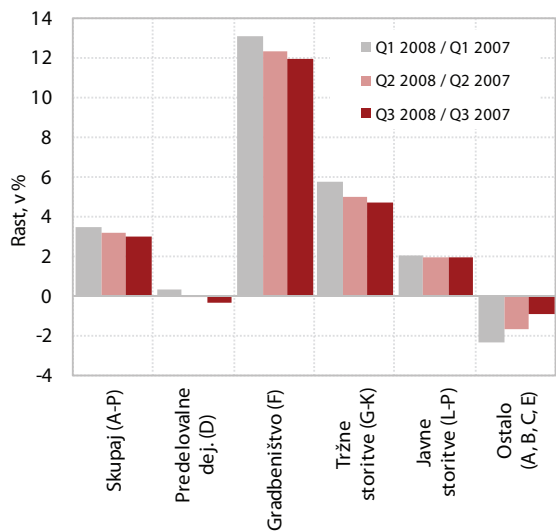
slednjega je bila rast števila prenočitev turistov v devetih mesecih letos trikrat manjša kot v enakem obdobju lani. Nasprotno je skupna realna rast prihodka v trgovini na drobno septembra ostala relativno visoka. V trgovini z motornimi vozili se je medletna realna rast prihodka sicer okrepila, a je rast v devetih mesecih letos ostala na nižji ravni kot v enakem obdobju lani, prav tako kot rast števila prvič registriranih osebnih vozil. Kljub okrepitvi medletne realne rasti prihodka so tudi rasti v trgovini na drobno z neživili nižje kot v enakem obdobju lani, medtem ko se visoka medletna rast v trgovini na drobno z živili in motornimi gorivi nadaljuje. Predhodni podatki o prihodku v trgovini na drobno za oktober kažejo medletno umiritev rasti. Prav tako pa je bilo oktobra in novembra skupaj prvič registriranih osebnih vozil za slabo desetino manj kot leto prej.

Podobno kot pretekli mesec gibanja prihodka v trgovini na drobno sicer kažejo na ohranjanje relativno visoke rasti **potrošnje gospodinjstev**, vendar pesimizem potrošnikov vedno bolj narašča. Novembra je optimizem potrošnikov upadel na najnižjo raven doslej, potrošniki pa so postali precej bolj pesimistični glede ravni brezposelnosti in večjih nakupov v prihodnjih 12 mesecih. V podatkih o prihodku v trgovini na drobno do septembra, ki kažejo dejanske nakupe končnih potrošnikov, tega pesimizma še ni bilo zaznati, saj potrošniki še niso zmanjševali izdatkov. To lahko pripišemo še vedno razmeroma visoki realni rasti mase izplačanih plač v prvih devetih mesecih (4,6 % medletno). Kot smo že omenili, pa razpoložljivi podatki za zadnje četrletje nakazujejo umirjanje trošenja (trgovina, registracije vozil).

Trg dela

Po poletni sezonski stagnaciji se je **število zaposlenih septembra ponovno povečalo**, rast na medletni ravni pa se je **četrti mesec zapored ohranila na visoki ravni (3,0 %)**. Število formalno delovno aktivnih se je glede na avgust povečalo za 5.500 oseb (0,6 %). Tretjino prirasta predstavljajo sezone zaposlitve (predvsem za določen čas) na področju izobraževanja, četrtno pa nadaljnje povečanje števila zaposlenih v gradbeništvu, ki se je v prvih devetih mesecih letos v primerjavi z enakim obdobjem lani povečalo že za 12,4 %. Septembra se je število delovno aktivnih povečalo tudi v vseh storitvenih dejavnostih, predvsem ponovno v poslovnih storitvah, medtem ko je v kmetijstvu, ribištvu, rudarstvu, predelovalnih dejavnostih in energetiki ostalo bolj ali manj na avgustovski ravni. Še naprej se povečuje tudi število delovnih dovoljenj za tujce, ki jih je bilo konec oktobra že 90.305. Na medletni ravni je rast števila formalno delovno aktivnih že četrty mesec zapored stagnirala na ravni okrog 3,0 %, kakršna je bila tudi v tretjem četrletju skupaj, glede na predhodna četrletja pa se umirja. V tretjem četrletju je bila rast števila delovno aktivnih po anketi o delovni sili 3,3-odstotna (33.000) glede na prejšnje četrletje oz. 1,7-odstotna (17.000) na medletni ravni.

Slika 14: Rast delovno aktivnih po področjih dejavnosti

Vir: ZRSZ, preračuni UMAR

Število registriranih brezposelnih se je oktobra iz sezonskih in tudi že konjunkturalnih razlogov povečalo na 62.621 oz. za 5,6 %. Jeseni se namreč med brezposelne prijavijo iskalci prve zaposlitve, ki jim je po končanem šolanju potekel status dijaka ali študenta. Zadnja leta se njihovo število sicer zmanjšuje; oktobra jih je bilo 4.576, kar je 725 (13,7 %) manj kot oktobra lani, tri četrtine tega priliva pa predstavljajo dijaki po zaključku srednje šole. Kljub temu se je število brezposelnih letos oktobra povečalo relativno bolj kot oktobra lani predvsem zaradi večjega priliva oseb, ki so zgubile delo. Teh je bilo 5.242 (17,7 %) več kot oktobra lani. Tudi delo je oktobra letos dobilo 4.044 (5,4 %) manj brezposelnih kot oktobra lani, manj pa je bilo tudi odlivov iz brezposelnosti iz razlogov, ki ne

Tabela 3: Kazalci trga dela

	2007	IX 08/ VIII 08	IX 08/ IX 07	I-IX 08/ I-IX 07
Aktivno prebivalstvo	1,6	0,4	2,0	1,9
Formalno delovno aktivni	3,5	0,6	3,0	3,2
- Zaposleni v podjetjih in organizacijah ter pri fizičnih osebah	3,3	0,7	3,2	3,4
Registrirani brezposelni	-16,9	-2,3	-11,0	-12,8
Povprečna nominalna bruto plača	5,9	-0,3	11,2	8,8
- zasebni sektor	6,9	0,7	10,7	9,0
- javne storitve	4,1	-2,9	12,8	8,6
	2007	IX 07	VIII 08	IX 08
Stopnja registrirane brezposelnosti	7,7	7,2	6,5	6,3
Povprečna nominalna bruto plača (v EUR)	1.284,79	1.259,07	1.405,00	1.400,21
Zasebni sektor	1.217,14	1.181,41	1.297,89	1.307,55
Javni sektor	1.485,09	1.489,82	1.731,02	1.680,72

Viri: ZRSZ, SURS, preračuni UMAR.

pomenijo zaposlitve. Zaradi povečanega števila delovno aktivnih in manjšega števila registriranih brezposelnih kot v avgustu je stopnja registrirane brezposelnosti septembra sicer padla na 6,3 %, lahko pa pričakujemo, da bo oktobra zaradi povečanega števila brezposelnih spet nekoliko višja. Po anketi o delovni sili se je število brezposelnih v tretjem četrtletju glede na predhodno povečalo za 2,3 %, na medletni ravni pa zmanjšalo za 6,4 %. Tudi stopnja anketne brezposelnosti se je znižala na 4,1 %, kar je za 0,1 o. t. nižje kot v prejšnjem četrtletju in za 0,4 o. t. nižje kot v enakem četrtletju lani.

Oktobra se je število potreb po delavcih in realiziranih zaposlitev zmanjšalo, bilo pa je tudi manjše kot oktobra lani. Število potreb po delavcih je bilo za 19.694 (19,2 %) manjše kot oktobra lani, realiziranih zaposlitev pa je bilo manjše za 17.771 (2,6 %). Podjetja so tudi oktobra zaposlila največ novih delavcev v predelovalnih dejavnostih, trgovini, gradbeništvu in raznovrstnih poslovnih storitvah.

Plače so se septembra v primerjavi s predhodnim mesecem znižale, na medletni ravni pa se je rast še pospešila. Po januarskem padcu je to drugo znižanje plač letos. K temu

je največ prispevalo znižanje plač v dejavnostih javnega sektorja, v zasebnem sektorju pa je bila rast plač sicer pozitivna, a dokaj skromna. Bruto plače so bile septembra za 0,3 % nižje od avgustovskih, v primerjavi s septembrom lani pa višje za 11,2 %. V devetih mesecih letos so se, ob nekoliko hitrejši rasti plač in progresivni obdavčitvi, bolj okrepile bruto (nominalno 8,8 %) kot neto (nominalno 8,3 %) plače. V tretjem četrtletju je bila bruto plača za 9,9 % višja kot v enakem obdobju lani, v zadnjem četrtletju pa pričakujemo počasnejšo rast plač kot v preteklih letih, saj naj bi bilo v trenutnih negotovih gospodarskih razmerah in pri zaostrenih pogojih poslovanja po naši oceni letos manj izplačil trinajstih plač in božičnic.

V javnem sektorju je septembrska bruto plača upadla v vseh štirih dejavnostih, v povprečju za 2,9 %. Po visoki rasti v avgustu, ko je prišlo do izplačila plač po novem sistemu, vključno s poračunom od maja naprej, je bil padec plač pričakovan. Padec je bil najmanjši v dejavnosti drugih javnih, skupnih in osebnih storitev (1,1-odstoten), kjer je le tretjina zaposlenih v javnem sektorju, v ostalih treh dejavnostih pa se je gibal med 3,0 % in 3,2 %. V zdravstvu in socialnem varstvu, kjer je bilo za odpravo

Okvir 2: Plače v javnem sektorju

Ministrstvo za javno upravo (MJU) je v novembru pripravilo Predhodno¹ zbirno poročilo o implementaciji plačnega sistema v javnem sektorju, to pa je obenem tudi prva uradna analiza finančnih posledic uvedbe novega plačnega sistema. Za dokončno oceno (zlasti finančnih učinkov) je še prezgodaj, saj je treba počakati vsaj na objavo podatkov o izplačanih plačah za mesec oktober, ki ne bodo vsebovali nobenih poračunov več, obenem pa bo treba ugotoviti, kje so, poleg prehoda na nov plačni sistem, hkrati izvajali tudi proces reorganizacije².

Poročilo daje oceno finančnih učinkov uvedbe novega plačnega sistema v javnem sektorju s pomočjo treh metod, rezultati pa se med seboj ne razlikujejo bistveno. Poročilo je v analizo zajelo 88,5 % proračunskih uporabnikov, ki imajo zaposlene, in s tem 91,5 % javnih uslužbencev (137.249). Finančne posledice uvedbe novega plačnega sistema poročilo predstavlja s pomočjo: (1) ocene MJU o predvidenih potrebnih sredstvih za odpravo plačnih nesorazmerij na podlagi ekstrapolacije delovnih mest in nazivov, ki je bila izvedena v času pogajanj o kolektivnih pogodbah po dejavnostih in naknadnih spremembah ZSPJS; (2) ocene na podlagi dejanskih podatkov AJ PES o izplačanih plačah za meseca julij in avgust 2008; (3) ocene potrebnih sredstev na podlagi poročil resorjev.

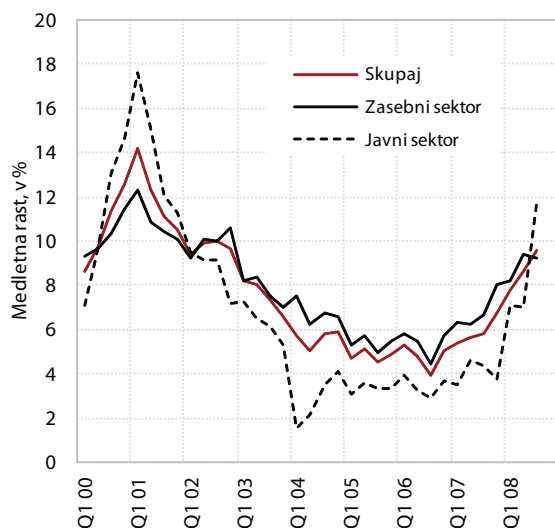
Presoja finančnih učinkov prehoda na nov plačni sistem na podlagi sedaj razpoložljivih podatkov kaže, da predvideni okviri ne bodo preseženi, vendar pa je za dokončno presojo še prezgodaj. Po prvi metodi bo do 1. marca 2010 za odpravo plačnih nesorazmerij potrebnih 449,9 mio EUR. Projekcija, utemeljena na AJ PES-ovih podatkih o izplačanih julijskih in avgustovskih plačah 150.882-im javnim uslužbencem, kaže rast bruto plače v javnem sektorju v obdobju od julija 2008 do decembra 2010 v višini 14,5 %. Pomanjkljivost te ocene je, da je narejena na podatkih za samo en mesec (avgust 2008), zato zaenkrat ne more biti podlaga za presojo finančnih učinkov prehoda v nov plačni sistem. Po tretji oceni, na podlagi poročil resorjev, pa bo dvig mase za plače do marca 2010 znašal 458,8 mio EUR. Ta projekcija v glavnem potrjuje oceno MJU o potrebnem obsegu sredstev za odpravo plačnih nesorazmerij do marca 2010.

Sredstva za odpravo plačnih nesorazmerij so se zagotovila delno z odloženim delom vsakoletnega julijskega uskladitvenega odstotka plač za predvideno inflacijo (od leta 2002 do 2007), delno pa iz tekočih javnofinančnih virov. Za leti 2008 in 2009 je bilo med socialnimi partnerji dogovorjeno, da se sredstva ne zbirajo več na način kot do konca leta 2007, ampak se bodo manjkajoča sredstva zagotavljala sproti v finančnih načrtih uporabnikov proračuna.

¹ Ker na podlagi podatkov za avgust ni mogoče podati dokončnih ocen, bo za pripravo končnega poročila treba počakati na zaključek nadzorov poteka prehoda v nov plačni sistem.

² Ponekod je prišlo do višanja zahtevnosti delovnih mest in s tem organizacijske strukture, teh sredstev pa ministrstva niso dolžna pokrivati iz sredstev za odpravo plačnih nesorazmerij. MJU je zato predlagal, da se najkasneje v roku šestih mesecev izvede nadzor nad potekom uvedbe plačnega sistema.

Slika 15: Nominalna bruto plača na zaposlenega

Vir: SURS, preračuni UMAR.

plačnih nesorazmerij namenjenih največ sredstev, kar se je odrazilo v nadpovprečno visoki avgustovski rasti plač (16,7-odstotna), znižanje plač v septembru (3,1 %) ni bilo sorazmerno. To je sicer lahko tudi posledica dodatnega poročuna septembra.

V zasebnem sektorju je ob stagnaciji bruto plače v avgustu ta septembra nekoliko porasla, a le za 0,7 %. Ob dveh delovnih dnevih več bi bila rast plač lahko tudi višja, vendar lahko

sklepamo, da je nizka rast bruto plače v zasebnem sektorju najverjetneje že tudi posledica umirjanja gospodarske aktivnosti. Najskromnejšo rast so zabeležile proizvodne storitve (G-I: 0,4 %) in industrija (C-E: 0,5 %), najvišjo pa kmetijstvo (A-B: 2,0 %) in poslovne storitve (J-K: 1,0 %).

Cene

Ob novembrskem znižanju cen življenjskih potrebščin je medletna inflacija padla na najnižjo raven v osemnajstih mesecih (3,1 %). Ob mesečnem znižanju cen življenjskih potrebščin za 0,7 % se je peti mesec zapored znižala tudi medletna inflacija. V enajstih mesecih so se cene življenjskih potrebščin povišale za 2,7 %, kar je 2,5 o. t. manj kot v enakem obdobju lani.

V oktobru so bila cenovna gibanja znotraj posameznih cenovnih skupin zelo podobna septembrskim. V pretežni meri so bila posledica sezonskih dejavnikov. Višje cene oblačil in obutve so skupno rast cen povišale za 0,5 o. t., nižje cene počitnic pa so jo za 0,4 o. t. znižale. Podobno kot v septembru je bil pomemben dejavnik umirjanja inflacije tudi padec cen tekočih goriv, kar je mesečno inflacijo znižalo za 0,4 o. t. V desetih mesecih letos je v primerjavi z enakim obdobjem lani rast cen tekočih goriv za prevoz in ogrevanje k skupni 3,5-odstotni inflaciji prispevala 0,4 o. t. (lani 0,5 o. t.), precej nižji je bil prispevek rasti cen hrane, ki je znašal 0,6 o. t. (lani 1,8 o. t.), manjši je bil tudi prispevek cen storitev (1,1 o. t., lani 1,4 o. t.), večji kot v enakem obdobju lani pa je bil prispevek rasti cen ostalega blaga.

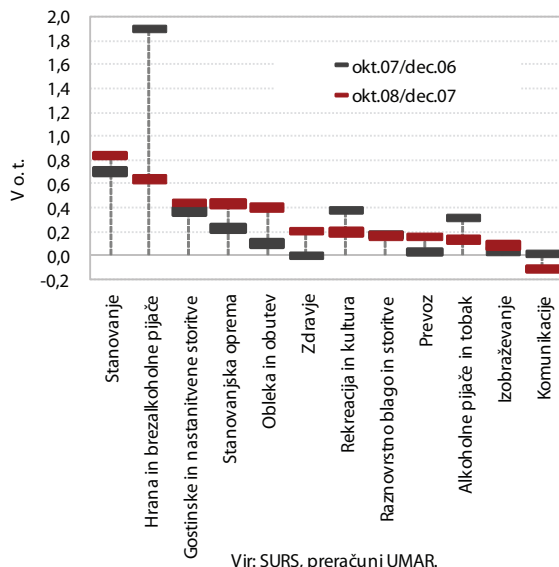
Tabela 4: Cene

	2007		2008		
	XII 2007/ XII 2006	Φ (I 07–XII 07)/ Φ (I 06–XII 06)	X 2008/ IX 2008	X 2008/ X 2007	Φ (XI 07–X 08)/ Φ (XI 06–X 07)
Cene življenjskih potrebščin (CPI)	5,6	3,6	0,0	4,9	6,2
Blago	6,0	3,2	0,4	5,0	6,7
-Goriva in energija	9,8	3,1	-2,6	10,6	13,2
-Drugo	5,2	3,2	1,1	3,8	5,3
Storitve	4,8	4,5	0,8	4,6	5,1
Cene življenjskih potrebščin (HICP)	5,7	3,8	0,0	4,8	6,1
Regulirane cene ¹	7,2	2,6	-2,4	9,7	12,2
-Energija	9,6	2,7	-3,6	14,5	18,2
-Drugo	1,5	2,4	0,0	0,1	0,3
Osnovna inflacija:					
-odrezano povprečje	3,2	2,3	0,1	3,1	4,0
-brez (sveže) hrane in energije	4,0	2,7	0,3	4,1	4,6
Cene življenjskih potrebščin (HICP) v evrskem območju	3,1	2,1	0,0	3,2	3,5
Cene industrijskih proizvodov domačih proizvajalcev:					
-na domačem trgu	6,3	5,4	-0,3	4,8	6,2
-na evrskem območju	0,9	5,0	-1,1	2,9	2,1

Viri podatkov: SURS, Eurostat; preračuni UMAR.

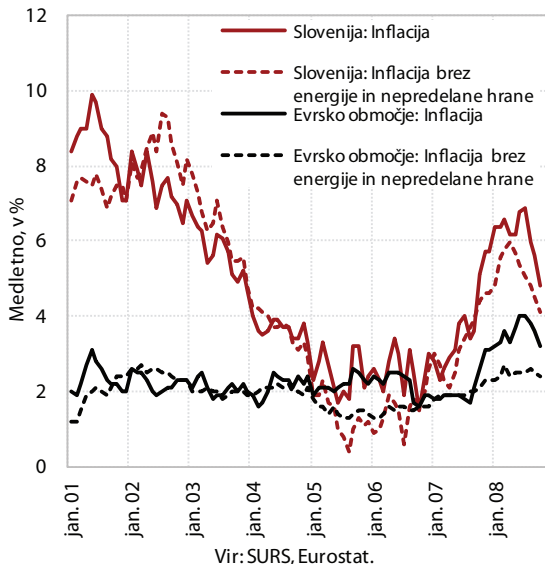
Opomba: ¹ Zaradi vsakoletnih sprememb indeksa reguliranih cen podatki med posameznimi leti niso neposredno primerljivi.

Slika 16: Prispevki k inflaciji v prvih desetih mesecih leta

Medletna inflacija se pri nas še naprej znižuje hitreje kot v celotnem evrskem območju. V štirih mesecih do vključno oktobra se je harmonizirani indeks cen življenjskih potrebščin na medletni ravni v Sloveniji znižal s 6,9 % julija na 4,8 % oktobra, v povprečju evrskega območja pa v enakem obdobju s 4,0 % na 3,2 %. Ključni razlog za hitrejše umirjanje medletne inflacije pri nas je, podobno kot v obdobju naraščanja inflacije, gibanje cen nafte in hrane ter ostalih surovin na svetovnih trgih, ki v zadnjih mesecih pospešeno padajo. Tekoča goriva imajo namreč pri nas okrog 60 % večji delež v strukturi izdatkov povprečnega gospodinjstva in s tem v domačem indeksu cen življenjskih potrebščin kot na ravni celotnega evrskega območja. Umirjanje inflacije pa je tudi posledica umirjanja gospodarske aktivnosti, predvsem pa pričakovanj.

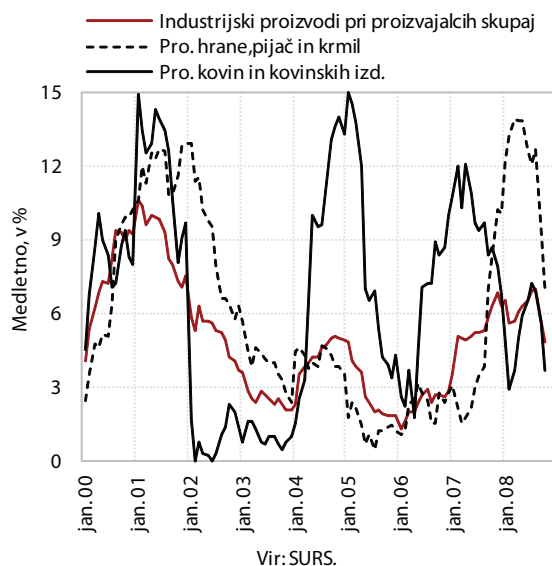
Slika 17: Inflacija v Sloveniji in evrskem območju

Osnovna inflacija je tudi oktobra kazala znake umirjanja. Osnovna inflacija, merjena brez cen nepredelane hrane in energije, je aprila letos na medletni ravni znašala 6 %, v zadnjih nekaj mesecih pa se je znižala in v oktobru znašala 4,1 %. Ključni dejavnik umirjanja osnovne inflacije je umirjanje rasti cen predelane hrane.

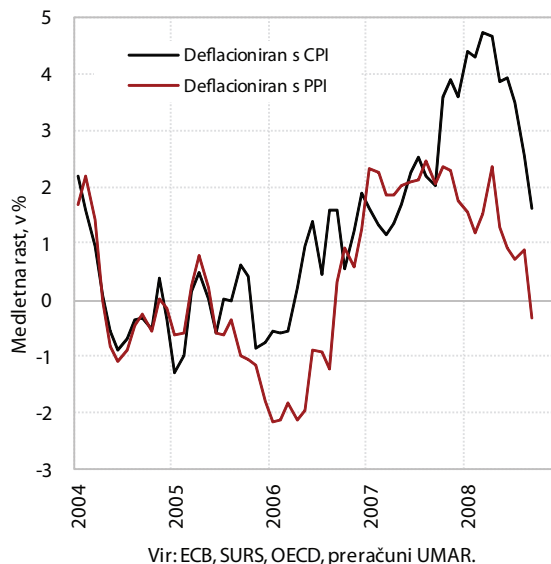
Cene industrijskih proizvodov pri proizvajalcih so se znižale tudi oktobra. Drugič zapored se je znižala tudi medletna rast cen za prodajo na domačem trgu, in sicer s 5,7 % na 4,8 % (oktobra lani 6,3 %), za prodajo na tujih trgih pa s 3,9 % na 3,3 % (lani 1,1 %). Medletna rast cen industrijskih proizvodov na domačem in tujem trgu se je podobno kot septembra znižala predvsem zaradi upočasnitve rasti cen v proizvodnji hrane, pijač in krmil ter v proizvodnji kovin in reciklaži.

Slika 18: Cene industrijskih proizvodov pri proizvajalcih na domačem trgu

Septembra se je ob ponovnem izboljšanju na mesečni ravni nadaljevalo umirjanje medletnega poslabšanja **cenovne konkurenčnosti**, merjeno z relativnimi cenami življenjskih potrebščin. Realni efektivni tečaj, deflacioniran z relativnimi cenami življenjskih potrebščin, je septembra na mesečni ravni padel tretji mesec zapored (-0,5 %), posledično pa se je znižala tudi njegova medletna rast (septembra na 1,6 %, v prvih devetih mesecih na 3,7 %). Nadaljevanje relativno bolj ugodnih gibanj cenovne konkurenčnosti, po izrazitem poslabšanju na začetku leta, je bilo septembra v nekoliko večji meri posledica šibkejšega evra. Pod vplivom padca evra do USD, JPY in CHF je nominalni efektivni tečaj septembra padel na mesečni (-0,4 %) in medletni ravni (-0,1 %), potem ko se je na medletni ravni neprekinjeno krepil več kot dve leti. Padanje relativnih cen življenjskih potrebščin, slovenskih v primerjavi s trgovinskimi partnericami, se je septembra na mesečni ravni upočasnilo (na -0,1 %, avgusta -0,5 %), manjše kot avgusta pa je bilo tudi znižanje njihove medletne rasti.

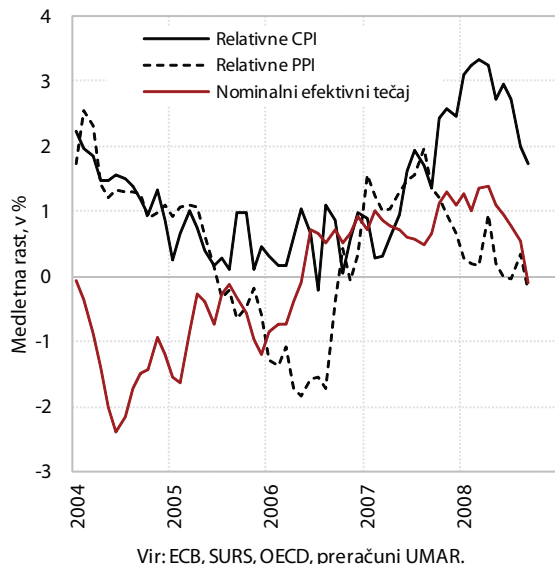
Slika 19: Realni efektivni tečaj

Merjeno z relativnimi cenami industrijskih proizvodov se je septembra cenovna konkurenčnost izboljšala tudi na medletni ravni. Realni efektivni tečaj, deflaciran z relativnimi cenami industrijskih proizvodov predelovalnih dejavnosti (na domačem trgu,) je septembra padel na mesečni (-0,4 %) in medletni ravni (-0,3 %), potem ko je medletno neprekinjeno rasel dve leti. Ob tem, ko je bil septembra nižji kot pred letom nominalni efektivni tečaj, so medletno padle tudi relativne cene, saj je bilo septembrsko znižanje rasti cen industrijskih proizvodov v Sloveniji nekoliko večje kot v trgovinskih partnericah.

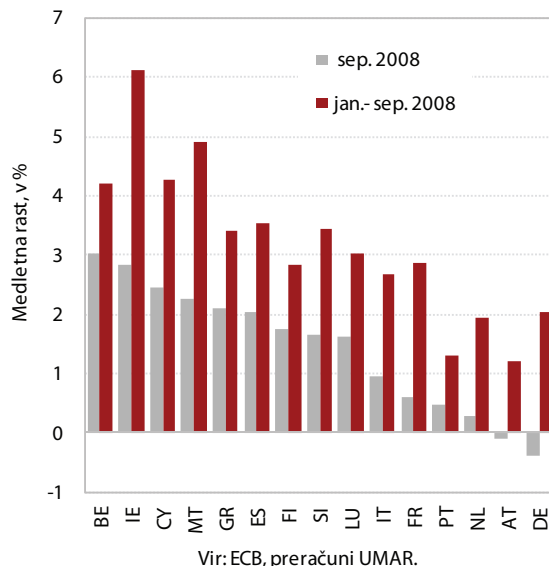
Medletno umirjanje slabšanja cenovne konkurenčnosti se je septembra nadaljevalo tudi v večini ostalih članic evrskega območja. Potem ko je bila Slovenija lani med članicami z najvišjim poslabšanjem cenovne konkurenčnosti,

Slika 20: Komponente realnega efektivnega tečaja

takoj za Irsko, je bilo septembra njeno poslabšanje med zmernejšimi, saj se je v Sloveniji pričela medletna rast cen življenjskih potrebščin umirjati prej kot v drugih članicah evrskega območja, umirjanje pa je bilo, ob precej višji inflaciji, tudi intenzivnejše. V prvih devetih mesecih letos je bilo, po podatkih ECB, poslabšanje cenovne konkurenčnosti višje kot v Sloveniji v petih članicah.

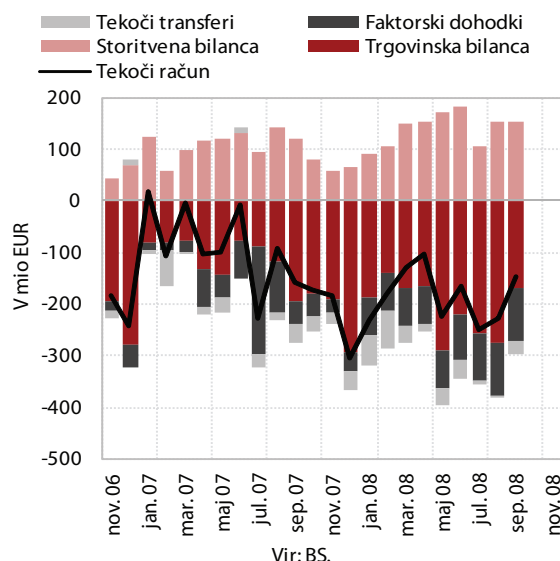
Slika 21: Realni efektivni tečaji članic evrskega območja, deflacirani s HICP

Plačilna bilanca

Rast primanjkljaja na **tekočem računu plačilne bilance** se je septembra upočasnila. Mesečni primanjkljaj, k znižanju katerega sta največ prispevala manjši trgovinski primanjkljaj in višji storitveni presežek, je bil med nižjimi letos (146,3 mio EUR). V devetih mesecih je primanjkljaj v tekočih transakcijah znašal 1.662,6 mio EUR, kar je 870,9 mio EUR več kot v primerljivem obdobju lani.

Trgovinski primanjkljaj je septembra znašal 170,6 mio EUR in je bil na medletni ravni prvič letos nižji, v devetih mesecih pa je presegel primerljivega lanskega za 878,5 mio EUR. Ocenjujemo, da so k septembrskemu izboljšanju precej prispevali izboljšani pogoji menjave, saj so cene nafte in ostalih primarnih surovin septembra upadle. K rasti letošnjega blagovnega primanjkljaja so poslabšani pogoji menjave, ki vplivajo na kupno moč slovenskega blagovnega izvoza oz. realno vrednost izvoznih dohodkov, prispevali 51 %. Rast izvoznih dohodkov, ki je bila v primerljivem obdobju lani visoka (13,7 %), je letos, na podlagi ocene za osem mesecev, neznatna (0,1 %). Z regionalnega vidika se je v devetih mesecih letos v primerjavi z enakim obdobjem lani primanjkljaj v menjavi z državami EU povečal, presežek v menjavi z državami nečlanicami EU pa znižal.

Slika 22: Komponente salda tekočega računa plačilne bilance

Presežek v storitveni bilanci se je septembra še okrepil, v devetih mesecih pa je znašal 1.254,5 mio EUR. Večji neto izvoz transporta v devetih mesecih v primerjavi z enakim obdobjem lani je bil večinoma posledica presežka v cestnem transportu, višji je bil tudi presežek v zračnem transportu, presežek v železniškem transportu pa stagnira. Neto priliv od potovanja je bil medletno nekoliko višji, na kar je vplivala hitrejša rast izdatkov od prihodkov

za potovanja. Primanjkljaj v skupini ostalih storitev se je medletno znižal predvsem zaradi večjega neto izvoza gradbenih storitev, storitev posredovanj in finančnih storitev.

Primanjkljaj v bilanci faktorskih dohodkov, ki je v prvih devetih mesecih letos znašal 750,8 mio EUR (v enakem obdobju lani 596,5 mio EUR), so povečala zlasti neto plačila obresti na tuje kredite. Prejete obresti na posojila, dana tujini, so od junija konstantne, plačila obresti na zunanji dolg pa se povečujejo. V njihovi strukturi se krepi delež domačih poslovnih bank (v letošnjih devetih mesecih 62,7 % vseh neto plačil obresti na tuje kredite; v enakem obdobju lani 60,0 %) in BS z naslova obveznosti do Evrosistema (12,9 %, v enakem obdobju lani 10,5 %). V bilanci dohodkov od dela pa se od aprila povečuje primanjkljaj, kar je posledica višjih nakazil v tujino.

Primanjkljaj v bilanci tekočih transferjev se je septembra sicer znižal zaradi presežka transferjev zasebnega sektorja, v celotnem obdobju pa je bil višji predvsem zaradi odlivov državnega sektorja. Državni proračun RS je v odnosu do proračuna EU od maja do avgusta letos realiziral presežke, kar je bila predvsem posledica več prejetih sredstev za izvajanje skupne kmetijske politike, septembra pa zopet primanjkljaj. V devetih mesecih letos je bil realiziran primanjkljaj v višini 37,1 mio EUR (v istem obdobju lani 45,4 mio EUR). Glavnino primanjkljaja v tekočih transferjih je državni sektor prispeval v obliki plačil davkov in prispevkov ter pokojnin nerezidentom.

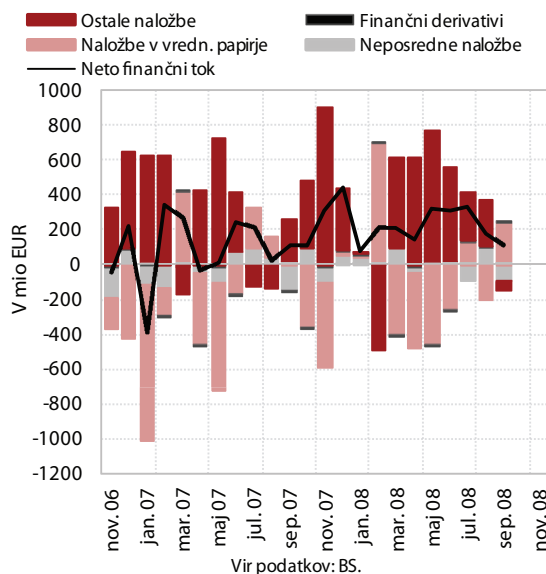
Tabela 5: Plačilna bilanca

I-IX 2008, v mio EUR	Prilivi	Odlivi	Saldo ¹	Saldo, I-IX 2007
Tekoče transakcije	21.077,7	22.740,3	-1.662,6	-791,7
-Blagovna menjava (FOB)	15.668,8	17.549,3	-1.880,5	-1.002,0
-Storitve	3.884,1	2.629,6	1.254,5	994,8
-Dohodki od dela in kapitala	930,4	1.681,2	-750,8	-596,5
Tekoči transferi	594,4	880,2	-285,8	-188,0
Kapitalski in finančni račun	5.106,6	-3.317,1	1.789,6	797,3
-Kapitalski račun	166,5	-235,3	-68,8	-43,9
-Kapitalski transferi	163,6	-224,3	-60,7	-41,5
-Patenti, licence	2,9	-11,0	-8,1	-2,4
-Finančni račun	4.940,1	-3.081,8	1.858,4	841,1
-Neposredne naložbe	874,5	-810,5	64,1	-315,3
-Naložbe v vrednostne papirje	698,1	-1.356,5	-658,4	-1.450,7
-Finančni derivativi	0,0	5,9	5,9	-11,8
-Ostale naložbe	3.367,5	-920,5	2.447,0	2.543,2
-Terjatve	192,7	-906,8	-714,1	-4.272,6
-Obveznosti	3.174,8	-13,7	3.161,1	6.815,8
-Mednarodne denarne rezerve	0,0	-0,2	-0,2	75,8
Statistična napaka	0,0	-127,0	-127,0	-5,6

Vir: BS. Opomba: ¹negativni predznak v saldu pomeni presežek uvoza nad izvozom pri tekočih transakcijah ter povečanje imetij pri kapitalskih transakcijah in zunanji poziciji centralne banke.

Finančne transakcije s tujino (brez mednarodnih denarnih rezerv) so v devetih mesecih letos dosegle 1.858,8 mio EUR neto pritoka kapitala (lani v enakem obdobju za 765,3 mio EUR). Povečan letošnji neto pritek kapitala je bil večinoma posledica neto priliva z naslova neposrednih tujih naložb in manjšega neto odliva iz naslova vrednostnih papirjev. Neto finančni pritek v državni sektor je bil, z izjemo izdaje referenčne državne obveznice v februarju, v vseh ostalih mesecih precej skromen. Neto pritek kapitala v BS in v zasebni sektor se je od junija do septembra naprej postopoma zniževal, v zasebnem sektorju predvsem z naslova ostalih naložb (posojila domačih poslovnih bank).

Slika 23: Finančne transakcije plačilne bilance

Neto pritek kapitala z naslova neposrednih naložb je bil v devetih letošnjih mesecih skromen (64,1 mio EUR), v enakem obdobju lani so bile omenjene transakcije neto odzivne (315,3 mio EUR). Domače neposredne naložbe v tujini so se medletno znižale, pri tem je bilo poleg lastniškega kapitala manjše tudi financiranje povezanih tujih podjetij. Slovenska podjetja imajo večino neposrednih naložb na ozemlju držav nekdanje Jugoslavije. Večino priliva z naslova tujih neposrednih naložb v Slovenijo pa so predstavljale obveznosti do povezanih podjetij, kar lahko nakazuje težave teh podjetij pri pridobivanju virov na finančnem trgu.

Neto odtok kapitala z naslova naložb v vrednostne papirje je bil v devetih mesecih letos precej nižji (658,4 mio EUR) od primerljivega obdobja lani (1.450,7 mio EUR). Domače poslovne banke že tretji mesec zapored prodajajo tuje dolžniške vrednostne papirje, znižujejo se tudi portfeljske naložbe ostalih sektorjev. Slednje je posledica padca cen vrednostnih papirjev na mednarodnih kapitalskih trgih. Od visokega februarskega pritoka kapitala zaradi izdaje državne obveznice se državni sektor iz tega naslova do septembra ni zadolževal.

Neto pritek kapitala z naslova ostalih naložb, iz katerega se večinoma financira primanjkljaj na tekočem računu plačilne bilance, je bil nekoliko nižji (2.447,0 mio EUR) kot v enakem obdobju lani (2.543,2 mio EUR). Pri terjatvah se je nekoliko povečal obseg kratkoročnega komercialnega kreditiranja tujine, močno pa se je znižalo dolgoročno financiranje s posojili domačih poslovnih bank. Pri obveznostih do tujine so bili pritoki komercialnih kreditov od junija do avgusta sezonsko nizki, septembra pa so se spet okrepili. V devetih mesecih letos so se banke v tujini zadolžile manj (1.835,8 mio EUR) kot v istem obdobju lani (2.150,2 mio EUR), spremenila pa se je ročnostna struktura zadolževanja. Dolgoročni krediti so upadli, kratkoročno zadolževanje bank pa je bilo na medletni ravni večje (802,5 mio EUR) kot v enakem obdobju lani (576,5 mio EUR), predvsem zaradi visokega priliva v juniju. Septembra so banke odplačale več kratkoročnega dolga, kot pa so ga črpale, kar povezujemo z zaostrenimi pogoji na medbančnih trgih.

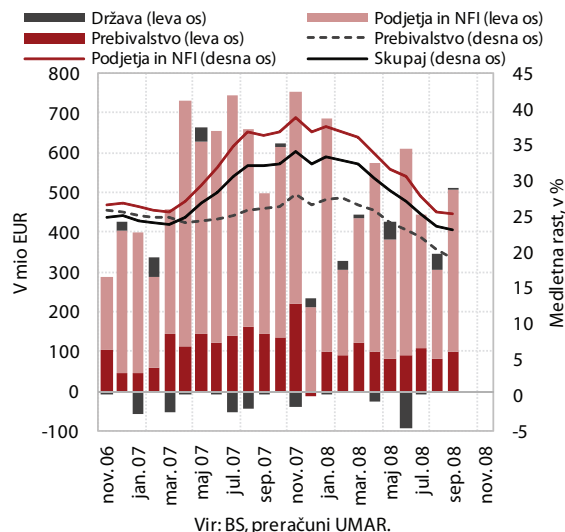
Bruto zunanji dolg je konec septembra znašal 39,8 mrd EUR, bruto dolžniške terjatve Slovenije do tujine pa 31,1 mrd EUR. Neto zunanji dolg je znašal 8,7 mrd EUR in se je v primerjavi s koncem leta 2007 povečal za 2,6 mrd EUR.

Finančni trgi

Septembra se je kreditna aktivnost domačih bank nekoliko okrepila, a kljub temu ostaja pod povprečno mesečno ravno preteklega leta. Banke so septembra drugič letos neto odplačevale kredite najete v tujini, kar je posledica širjenja finančne krize in s tem povezanega zaostrovanja razmer na mednarodnih medbančnih trgih, ki so bili v preteklosti glaven vir likvidnosti slovenskih bank. Pomanjkanje teh sredstev so še naprej poskušale nadomeščati z zbiranjem dolgoročnih sredstev prebivalstva, ki se napajajo iz odlivov iz kratkoročnih vlog in prilivov iz kapitalskih trgov. Ti so v zadnjih mesecih pod velikim pritiskom širjenja finančne krize tudi v druge gospodarske dejavnosti.

Kljub septembrski okrepitvi mesečna rast kreditne aktivnosti domačih bank že osmi mesec zapored ni presegla 2-odstotne ravni. Okrepilo se je predvsem zadolževanje podjetij in NFI, ki je bilo z 1,8-odstotno rastjo najvišje v zadnjih treh mesecih. Mesečna rast obsega kreditov prebivalstvu pa se v zadnjih šestih mesecih giblje v razponu med 1,0 % in 1,5 %. Nekoliko se je okrepilo tudi devizno zadolževanje (prebivalstva ter podjetij in NFI), ki je bilo s 3,1-odstotno rastjo najvišje v zadnjih šestih mesecih, vendar pa tudi to ostaja pod ravno iz obdobja pred tem. Umirilo se je zniževanje medletne stopnje rasti obsega kreditov nebančnih sektorjev, ki pa je bila s 23,2 % najnižja v zadnjih dveh letih. Banke so v septembru neto odobrile kredite v višini 511,6 mio EUR, kar je sicer slabe 3 % več kot v enakem mesecu lani, v prvih treh četrtletjih letos pa je bilo neto zadolževanje domačih nebančnih sektorjev na ravni 4.265,9 mio EUR, kar je slabih 15 % manj kot v primerljivem obdobju lani.

Slika 24: Neto tokovi in rast kreditov domačih bank domačim nebančnim sektorjem

Tudi septembra se je prebivalstvo zadolževalo pretežno v obliki stanovanjskih kreditov, medtem ko zadolževanje v obliki potrošniških kreditov in kreditov za ostale namene ostaja razmeroma skromno. Neto tokovi stanovanjskih kreditov letos predstavljajo v povprečju dve tretjini, v lanskem letu pa približno polovico mesečnega neto zadolževanja gospodinjstev. Precej se je okrepila rast deviznih kreditov, ki je bila s 3,7 % najvišja v zadnjih šestih mesecih. Prebivalstvo je prvih treh četrtletjih letos neto najemalo kredite v višini 887,5 mio EUR, kar je že za skoraj petino manj kot v enakem obdobju lani. Višjo vrednost (za 7,2 %) so beležili le stanovanjski krediti, kar pa je izključno posledica visoke rasti v prvem četrtletju, medtem ko so

neto tokovi v drugem in tretjem četrtletju že zaostajali za neto tokovi v primerljivih obdobjih lani.

Podjetja in NFI so ob koncu tretjega četrtletja nekoliko okrepila neto zadolževanje pri domačih bankah. Velik del večjega obsega zadolževanje gre pripisati močnemu neto zadolževanju NFI, ki so se v tem mesecu zadolžile za 116,0 mio EUR, kar je največ po oktobru lani. Tako visok obseg zadolževanja je najverjetneje namenjen za pokrivanje likvidnostnih potreb, saj se NFI v trenutnih razmerah za pridobivanje likvidnosti ne zdi smiselno odprodajati njihovih naložb. Podjetja pa so v septembru glede na avgust ponovno okrepila zadolževanje za investicijske namene. Tovrstno zadolževanje podjetij in NFI je beležilo še najmanjši upad, saj so bili neto tokovi v devetih mesecih letos le za dober odstotek nižji od primerljivega obdobja lani. Celoten obseg neto tokov je s 3.379,1 mio EUR za dobrih 15 % zaostal za ravno iz enakega obdobja lani, upad pa je v veliki meri posledica za četrtno manjšega zadolževanja za obratna sredstva, kar je posledica umiranja rasti proizvodne aktivnosti. Še nekoliko bolj (slabih 30 %) pa je upadel obseg neto zadolževanja za ostale namene, vendar pa je prispevek zaradi manjšega deleža v celotnih neto tokovih nekoliko nižji.

Po razmeroma skromnem zadolževanju podjetij v tujini v začetku leta se to od junija do septembra, kljub zaostrenim pogojem zaradi mednarodne finančne krize, neprestano krepi. Podjetja so v septembru neto najemala kredite v tujini v višini 118,9 mio EUR, kar je najvišja vrednost po novembru 2006. Neto tuje zadolževanje je bilo tako v treh četrtletjih letos na ravni 499,2 mio EUR, kar je 30 % več kot v primerljivem obdobju lani. Razlog za tako visoko rast bi lahko iskali v precej večjem povišanju obrestnih mer domačih bank kot tujih. Obrestna mera za posojilo, ki presega vrednost 1 mio EUR, je bila v Sloveniji v zadnjih

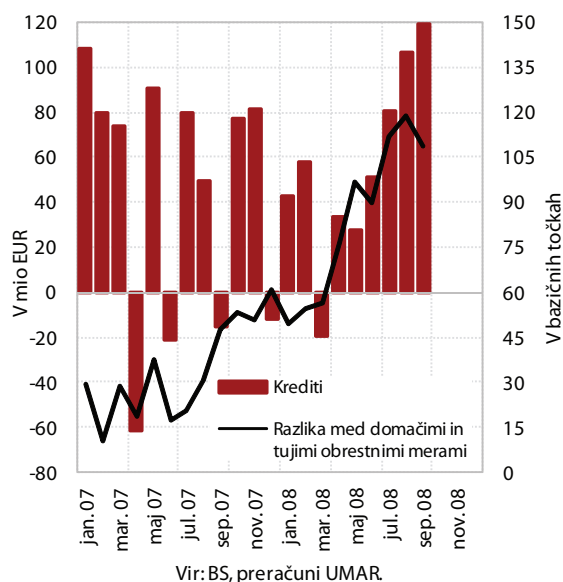
Tabela 6: Kazalniki finančnih trgov

	Nominalni zneski, v mio EUR		Nominalna rast kreditov, v %		
	31. XII 2007	30. IX 2008	30. IX 2008/ 31. VII 2008	30. IX 2008/ 31. XII 2007	30. IX 2008/ 30. IX 2007
Kreditni skupaj	26.715,5	30.981,4	1,7	16,0	23,2
Kreditni podjetjem in DFO	19.378,7	22.757,8	1,8	17,4	25,4
Kreditni državi	519,2	518,5	0,8	-0,1	-2,0
Kreditni prebivalstvu	6.817,7	7.705,1	1,3	13,0	19,1
Potrošniški	2.742,5	2.905,2	0,8	5,9	9,9
Stanovanjski	2.667,9	3.237,0	2,2	21,3	30,2
Ostalo	1.407,3	1.563,0	0,6	11,1	16,8
Bančne vloge skupaj	12.541,8	13.490,3	1,1	7,6	10,1
Čez noč	5.387,7	5.417,0	0,5	0,5	-3,0
Kratkoročno vezane	5.112,4	5.455,0	-0,1	6,7	16,1
Dolgoročno vezane	1.286,0	1.736,9	7,4	35,1	35,5
Vloge na odpoklic	755,6	881,4	1,2	16,6	28,0
Vzajemni skladi	2.924,4	1.754,0	-16,5	-40,0	-40,9

Viri: Bilten BS, ATVP, preračuni UMAR.

petih mesecih letos v povprečju 105 bazičnih točk višja od povprečja v evrskem območju, lani pa je bila povprečna razlika na ravni 34 bazičnih točk. Zaostreni pogoji financiranja pa so septembra precej močno vplivali na bančno zadolževanje v tujini. Čeprav so se banke v tem mesecu dolgoročno zadolžile za 136,1 mio EUR (najvišja vrednost v tretjem četrtletju), pa to ni v celoti zadoščalo za neto poplačilo zapadlih kratkoročnih kreditov, ki je bilo na ravni 343,0 mio EUR. Banke so tako v prvih devetih mesecih letos na tujem neto najemale kredite v višini 1.835,8 mio EUR, ker je skoraj 15 % manj od primerljivega obdobja lani.

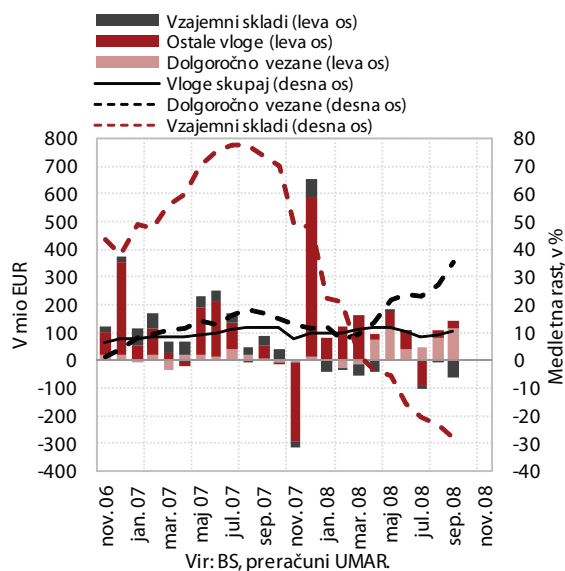
Slika 25: Neto zadolževanje podjetij na tujem in razlike v obrestnih merah

Zaradi vse manjše razpoložljivosti tujih virov financiranja banke še naprej pomemben del sredstev pridobivajo iz depozitov, ki beležijo visoke stopnje rasti. Najbolj izstopajo predvsem dolgoročni depoziti prebivalstva, ki so septembra na medletni ravni zrasli kar za 35,5 %, kar je največ odkar imamo primerljive podatke. Tovrstni depoziti so v septembru dosegli vrednost v višini 119,0 mio EUR, kar je druga najvišja vrednost letos (maja so beležili neto prilive v višini 119,6 mio EUR). Depoziti prebivalstva so tako v devetih mesecih letos beležili neto priliv v višini 948,5 mio EUR, kar je 17,8 % več od primerljivega obdobja lani. Vse bolj pomemben dejavnik rasti prilivov prihrankov prebivalstva v bankah postajajo tudi prilivi iz trga kapitala, kjer letos prevladujejo negativna gibanja. Neto odlivi sredstev iz vzajemnih skladov so se septembra in oktobra močno okrepili. Tako so bili samo v teh dveh mesecih na ravni 129,1 mio EUR, kar skoraj dosega vrednost neto odlivov iz prvih osmih mesecev letos skupaj. Slabi dve tretjini neto odlivov predstavljajo odlivi iz delniških skladov, ki se jim je v devetih mesecih letos obseg sredstev v upravljanju skrčil za 43,6 %. Obseg sredstev v vseh vzajemnih skladih domačih upravljalcev je v tem obdobju upadel za dobri dve petini, vrednostno

pa je bil nižji za 1.170,3 mio EUR. Pomemben vir sredstev postaja tudi država, ki ima sicer velik del sredstev v bankah v obliki kratkoročnih vlog, vendar so te v septembru na medletni ravni beležile kar 128,3-odstotno rast. Skupni neto prilivi vlog države so bili v devetih mesecih letos na ravni 549,7 mio EUR, med tem ko v enakem obdobju lani neto prilivov skoraj ni bilo (1 mio EUR).

Slika 26: Neto prilivi vlog prebivalstva v banke in vzajemne sklade ter medletne stopnje rasti

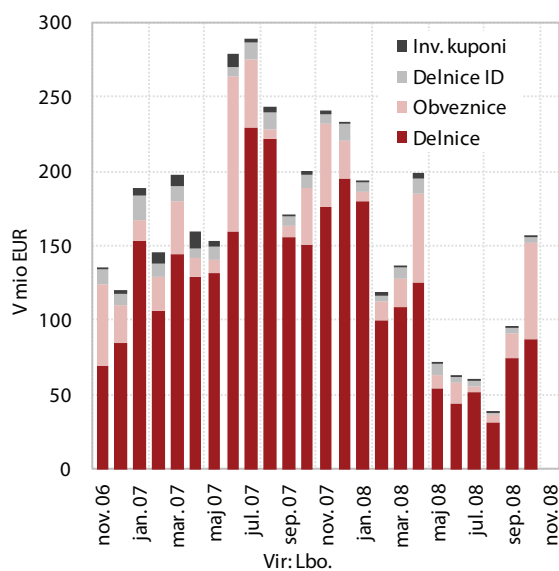

Negativna gibanja na Ljubljanski borzi so se v prvih dveh mesecih zadnjega četrtletja letos močno okrepila, kar je posledica hitrega širjenja finančne krize tudi v druge sektorje gospodarstva. Volatinitet indeksa SBI20 se je v teh dveh mesecih močno okrepila. Povprečen dnevni prirast je bil tako v tem obdobju na ravni 2,0 % (prva tri četrtletja 1,0 %), povprečen upad pa na ravni 3,4 % (1,2 %). Osrednji indeks na Ljubljanski borzi je oktobra in novembra skupno upadel za dobrih 30 %, oktobra pa je z 18,7-odstotnim upadom beležil tudi najvišji upad v zadnjih 15-ih letih. Na medletni ravni je bil nižji za 61,4 % in je dosegal raven izpred skoraj 5-ih let. Po podatkih Ljubljanske borze se je v oktobru že drugi mesec zapored močno okrepilo borzno trgovanje z vrednostnimi papirji. Promet je bil tako s 157,1 mio EUR na najvišji ravni v zadnjih šestih mesecih in s tem za skoraj 40 % presegel povprečno mesečno vrednost v desetih mesecih letos. Za povprečjem iz preteklega leta pa je zaostal le za dobrih 15 %, kar je po naši oceni predvsem posledica nižje vrednosti vrednostnih papirjev in ne manjšega števila transakcij. Zniževanje borznih indeksov se je okrepilo tudi na razvitejših trgih kapitala, vendar so še bolj občuten upad preprečila pozitivna gibanja v zadnjem tednu novembra. Indeks MSCI World, merjen v evrih, je tako v zadnjih dveh mesecih upadel za 16,4 %, najvišji upad pa je beležil osrednji indeks tokijske borze, ki je bil za 24,4 % nižji kot ob koncu septembra letos.

Javne finance

V prvih osmih mesecih letos so bili **javnofinančni prihodki** za 11,3 % večji kot v enakem obdobju lani. Javnofinančni prihodki po konsolidirani bilanci³ MF (po metodologiji denarnega toka) so znašali 9,9 milijard EUR, njihova rast pa je bila v prvih osmih mesecih letos precej višja kot v primerljivem lanskem obdobju, ko je znašala 6,4 %. Javnofinančni prihodki se v letošnjem letu oblikujejo

Slika 27: Mesečni promet na Ljubljanski borzi po vrstah vrednostnih papirjev

po nekoliko spremenjenem davčnem sistemu in davčnih instrumentih, na njihov nominalni obseg pa so v prvih osmih mesecih vplivala še razmeroma ugodna makroekonomska gibanja, del povišanja pa je tudi posledica višje inflacije. Med javnofinančnimi prihodki so se v prvih osmih mesecih najbolj povečali prihodki od dohodnine (27,8 %), kjer se izraziteje kot prihodki iz davka od plač iz zaposlitve povečujejo prihodki od drugih podvrst dohodnine (obresti, dividende), precej manjši kot v enakem obdobju lani pa so bili v prvih osmih mesecih poračuni dohodnine. Nadpovprečno so se povečali prihodki od davka na dohodek pravnih oseb (15,1 %) in prihodki od davka na dodano vrednost (13,8 %), po enaki stopnji kot skupni prihodki pa so se povečali prihodki od prispevkov za socialno varnost (11,3 %).

V obdobju prvih desetih mesecev se razmeroma ugodna **vplačila davkov in prispevkov** nadaljujejo, opazno je le rahlo umirjanje. Po podatkih o vplačilih davkov in prispevkov za socialno varnost⁴ so se davki in prispevki za socialno varnost v prvih desetih mesecih glede na enako obdobje lanskega leta povečali za 11,9 % (v prvih devetih mesecih 12,1 %). Najhitreje so v obdobju prvih desetih mesecev rasli prihodki iz dohodnine, ki so se glede na enako obdobje lani povečali za 24,7 %. Rast davka iz zaposlitve, ki je glavni del dohodnine, se je v zadnjih dveh mesecih nekoliko okrepila in je v desetih mesecih glede na enako obdobje lani znašala 13,8 %. Prihodki iz drugih podvrst dohodnine, predvsem davka od prodaje kapitala in dohodkov iz premoženja, od junija močno upadajo, a v desetih mesecih letos skupaj dosegajo zelo visoke rasti. Rast davka od dohodkov od prodaje kapitala je v desetih mesecih še vedno znašala 176,3 %, od dohodkov

Tabela 7: Konsolidirani javnofinančni prihodki in odhodki

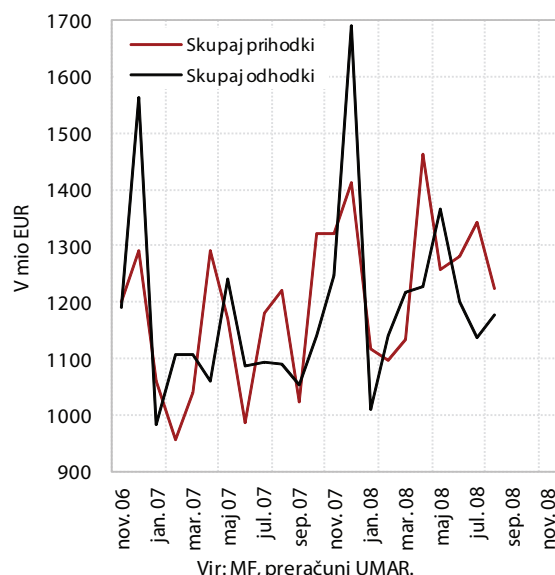
	2007			2008		
	v mio EUR	v % BDP	Rast v %	v mio EUR I-VIII 08	VIII 08/ VIII 07	I-VIII 08/ I-VIII 07
Prihodki - skupaj	14.006,1	40,6	8,1	9.928,3	100,3	111,3
-Davčni prihodki	12.757,9	37,0	8,5	9.131,6	97,0	111,1
-Davki na dohodek in dobiček	2.917,6	8,5	6,7	2.355,3	102,1	122,5
-Prispevki za socialno varnost	4.597,9	13,3	8,7	3.297,9	109,8	111,3
-Domači davki na blago in storitve	4.498,6	13,1	10,3	3.092,6	85,0	108,1
-Prejeta sredstva iz EU	347,9	1,0	-0,1	218,5	146,7	114,8
Odhodki - skupaj	13.915,5	40,4	5,4	9.483,4	108,2	108,0
-Plače in drugi izdatki zaposlenim	3.276,9	9,5	3,0	2.285,3	105,7	104,7
-Izdatki za blago in storitve	2.212,2	6,4	6,7	1.526,9	103,1	115,1
-Transferi posameznikom in gospodinjstvom	5.093,3	14,8	4,6	3.658,8	115,1	108,0
-Investicijski odhodki	1.130,5	3,3	25,4	540,7	94,3	114,4
-Investicijski transferi	334,3	1,0	-17,4	152,4	163,7	118,1
-Plačila sredstev v proračun EU	355,9	1,0	23,6	244,8	67,6	113,0

Vir: MF, preračuni UMAR.

³ Konsolidirana bilanca vključuje prihodke in odhodke državnega proračuna in občinskih proračunov ter prihodke in odhodke pokojninske ter zdravstvene blagajne.

⁴ Obdelava Poročila o razporejenih javnofinančnih prihodkih in kritju v obdobju januar–oktober 2008.

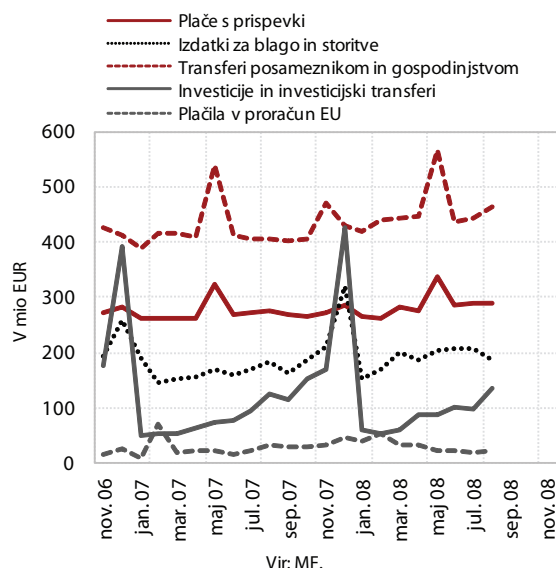
Slika 28: Konsolidirani javnofinančni prihodki in odhodki

iz premoženja pa skoraj 30 %. Precej manjši kot lani so bili v desetih mesecih poračuni dohodnine, in sicer so se dohodninski prihodki letos zmanjšali za 63 mio EUR, lani pa za 163 mio EUR. Nadpovprečno so se v obdobju desetih mesecev povečali tudi prihodki iz davka na dohodek pravnih oseb, in sicer za 14,1 %. Po opravljenih poračunih davka od dohodka pravnih oseb po zaključnih računih za lansko leto se v zadnjih mesecih, ko se davek plačuje v bolj enakomernih mesečnih akontacijah, rast njegovih prihodkov umirja. Mesečne akontacije so se v zadnjih dveh mesecih nekoliko znižale (od okoli 92 mio EUR v juliju na okoli 86 mio EUR v oktobru), kar kaže na to, da davčni zavezanci izkoriščajo možnost prilagoditve akontacije na nove osnove po novi davčni stopnji (praviloma je sicer akontacija določena na podlagi obračuna davka za preteklo leto). Na rahlo umirjanje kaže tudi gibanje domačih davkov, ki so se v desetih mesecih povečali za 11,0 %. V tem so se prihodki od davka na dodano vrednost povečali za 12,7 %, prihodki od trošarin pa za 8,9 %. Del upočasnitve je sicer treba pojasniti z lanskimi spremembami zakona o davku na dodano vrednost in z lanskimi spremembami trošarinskih stopenj, ki niso veljale celo leto, kar je oboje vplivalo na časovno razporeditev vplačil davkov v lanskem letu. Najbolj stabilno rastejo prihodki od prispevkov za socialno varnost, ki so se v desetih mesecih glede na enako obdobje lani povečali za 11,6 %. Če se bodo gibanja javnofinančnih prihodkov iz desetih mesecev nadaljevala, bodo ob koncu leta javnofinančni prihodki glede na predvidene prihodke v rebalansiranih proračunih in finančnih načrtih ZPIZ ter ZZZS nekoliko preseženi, najbolj pri dohodnini, nekoliko manj pa pri davku na dodano vrednost in pri davku na dohodek pravnih oseb, nekoliko pa tudi pri prispevkih za socialno varnost.

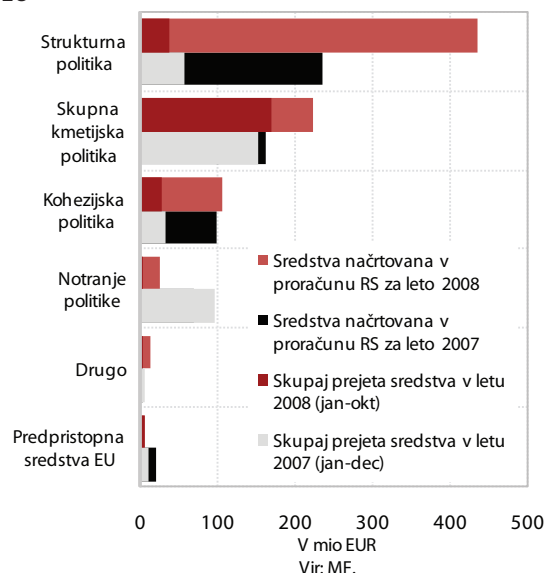
Po konsolidirani bilanci za prvih osem mesecev letos je Ministrstvo RS za finance izkazalo za 8 % več **javnofinančnih**

Slika 29: Konsolidirani javnofinančni prihodki in odhodki

odhodkov kot v enakem obdobju lani. V prvih osmih mesecih so konsolidirani javnofinančni odhodki znašali 9,1 milijarde EUR, njihova rast pa je bila večja kot v enakem obdobju lani, ko je znašala 5,6 %. V ekonomski strukturi odhodkov so se v obdobju prvih osmih mesecev glede na enako obdobje lani najbolj povečali izdatki za investicije in investicijske transfere (15,2 %) ter izdatki za blago in storitve (15,1 %). Nadpovprečno so se povečala še sredstva, vplačana v proračun EU, in sicer za 13 %, in subvencije (9 %). Skladno s povprečno rastjo so se povečali izdatki za transfere posameznikom in gospodinjstvom (8 %). Izdatki za plače in prispevke zaposlenih so se v obdobju osmih mesecev povečali le za 4,7 %, izdatki za obresti pa so se glede na enako obdobje lani zmanjšali (-6,4 %).

Slika 30: Načrtovana in počrpana sredstva iz proračuna EU

Do konca oktobra so vplačila v EU proračun dosegla 85 % planiranih vplačil, ki bodo do konca leta presegla plačila načrtovana v državnem proračunu za leto 2008. Evropska komisija je namreč na podlagi novih ocen statističnih agregatov za Slovenijo v letih 2004–2007 povečala obveznost Slovenije za plačila z naslova bruto nacionalnega dohodka in davka na dodano vrednost. V decembru komisija od Slovenije zahteva višje vplačilo sredstev v proračun EU v višini okoli 40 mio EUR. Hkrati pa je bilo črpanje sredstev v mesecu oktobru proti pričakovanjem nizko, in sicer le 7,6 mio EUR. V obdobju do konca oktobra je črpanje sredstev iz EU proračuna doseglo le 31 % sredstev, predvidenih v rebalansu državnega proračuna, ki je bil sprejet konec maja letos.

Ob predpostavki, da bo črpanje letos nižje kot lani⁵, in ob dejstvu, da bodo vplačila višja od predvidenih, lahko v državnem proračunu pričakujemo primanjkljaj z naslova evropskih sredstev. To bi pomenilo, da bi Slovenija letošnje leto zaključila slabše kot lansko, ko so se projekti, ki bodo financirani iz nove finančne perspektive, šele pripravljali. Povračil sredstev iz kohezijskega in strukturnih skladov iz nove finančne perspektive do konca oktobra praktično še ni bilo, medtem ko so stroški že nastali. To pomeni tekoči primanjkljaj z naslova evropskih sredstev, saj je morala Slovenija ta sredstva zalagati iz lastnega proračuna, medtem ko del povračil lahko pričakujemo šele v prihodnjem proračunskem letu, v kakšni višini pa je odvisno predvsem od dinamike v novembru in decembru letošnjega leta, ki sta sicer na področju strukturnih in kohezijskih skladov meseca, ko prihaja do visokih povračil sredstev.

Okvir 3: Ukrepi za omilitev posledic finančne krize

Evropska Komisija je v okviru globalnih prizadevanj za ublažitev posledic finančne krize konec novembra predstavila Evropski načrt okrevanja gospodarstva. Glavni poudarki predstavljenega paketa so spodbujanje povpraševanja in povečanje zaupanja potrošnikov, solidarnost in socialna pravičnost, strukturni ukrepi v skladu z Lizbonsko strategijo in pospešitev prehoda v nizkoogljično gospodarstvo, s čimer naj bi se odprlo nova delovna mesta in hkrati zmanjšalo odvisnost od zunanjih virov energije. Predlagani načrt zajema dva sklopa ukrepov. Prvi je finančni paket v višini 200 mrd EUR (1,5 % BDP EU) za največ dve leti, drugi sklop pa vsebuje neposredne kratkoročne ukrepe, ki naj bi ublažili posledice recesije in povečali dolgoročno konkurenčnost evropskega gospodarstva. To so predvsem investicijske spodbude v povezavi z ustvarjanjem novih delovnih mest in prestrukturiranjem tradicionalne proizvodnje. Javnofinančne ukrepe tako dopolnjujejo strukturni ukrepi v skladu z Lizbonsko strategijo, in sicer na 10 področjih: spodbude za zaposlovanje, zniževanje obdavčitve dela za manj izobražene in zaposlene v delovno intenzivnih dejavnostih, večja dostopnost financiranja za mala in srednja podjetja, zniževanje administrativnih ovir za ustanavljanje podjetij, modernizacija infrastrukture, večja energetska učinkovitost stavb, promocija okolju prijaznih proizvodov, povečanje izdatkov za raziskave in razvoj, inovacije in izobraževanje, spodbuda okolju prijaznih tehnologij in hitri internetni dostop za vse.

Komisija državam članicam pri pripravi nacionalnih fiskalnih paketov predlaga povezane ukrepe na strani prihodkov in odhodkov. Ukrepi bi morali biti pravočasni (tako da bi lahko ustrezno podpirali gospodarsko aktivnost v času nizkega povpraševanja), začasni, ciljno usmerjeni (predvsem v zmanjševanje povečane brezposelnosti in kreditnih omejitev, hkrati pa bi morali podpirati strukturne reforme) in koordinirani, tako da se povečajo pozitivni učinki različnih ukrepov in zagotovi dolgoročna vzdržnost javnih financ.

Vlada RS pripravlja celovit paket ukrepov za blažitev posledic krize, ki bo predvidoma oblikovan še pred koncem leta. Novembra je Državni zbor sprejel novelo Zakona o bančništvu in novelo Zakona o javnih financah z namenom ohranitve stabilnosti domačega finančnega sistema. Spremembe zakona o bančništvu začasno uvajajo neomejena jamstva države za bančne vloge, sprejete spremembe zakona o javnih financah pa so namenjene povečanju zaupanja v finančni sistem in večji dostopnosti dolžniškega kapitala. Sprememba zakona omogoča dodatno zadolževanje države za posojila in odkup terjatev kreditnih institucij, kapitalske naložbe v kreditne institucije, zavarovalnice, pozavarovalnice in pokojninske družbe ter dajanje poroštev države izven obsega, ki ga določa zakon o izvrševanju proračuna za letošnje in prihodnje leto. Poroštva v dodatnem obsegu do skupne višine 12 milijard EUR glavnice lahko država izdaja samo za obveznosti z naslova zadolžitve kreditnih institucij, merila in kriterije bo urejal podzakonski akt, ki je še v postopku sprejemanja. Predvideni so tudi instrumenti, s katerimi bo RS zavarovala svoj interes kot dajalke poroštev in omejitve oziroma pogoje za odobritve izdaje poroštev.

Večina ukrepov je začasne narave in ponuja okvir za reševanje izrednih razmer na finančnem trgu, vendar pa bodo realizirani le, če se bo za to pokazala potreba. Poleg začasnih ukrepov pa novela zakona omogoča tudi dodatno zadolževanje države za potrebe izvrševanja proračuna, saj se bo poleg do sedaj dovoljenega zadolževanja država lahko zadolžila še do višine, potrebne za odplačila glavnice dolga državnega proračuna, ki zapadejo v plačilo v prihodnjih dveh proračunskih letih.

⁵ Ob dejstvu, da je bilo črpanje do konca oktobra le na ravni 31 % sredstev, predvidenih v sprejetem proračunu, in predpostavki, da bo črpanje v novembru in decembru glede na celotno črpanje enako kot v preteklih treh letih oziroma malo višje, ker je bilo črpanje oktobra izredno nizko za ta mesec, lahko predvidevamo črpanje na ravni 50 % sredstev, predvidenih v sprejetem rebalansu državnega proračuna za leto 2008, medtem ko je bilo v lanskem letu črpanje na ravni 60% predvidenih sredstev.

izbrane teme

WEF pregled napredka Lizbonske strategije 2008/09

WEF je četrtič opravil pregled napredka držav EU 27 v luči ciljev Lizbonske strategije⁶. Prvi cilj pregleda je ocena relativnega napredka držav članic med seboj in v primerjavi z zadnjim pregledom leta 2006. Drugi cilj je primerjava konkurenčnosti držav članic EU z ZDA in s petimi najkonkurenčnejšimi državami Vzhodne Azije

(Hong Kong, Japonska, Koreja, Singapur in Tajvan, Kitajska). Tretji cilj je ocena konkurenčnosti kandidatov za vstop v EU in potencialnih držav kandidatov na temelju Lizbonskih kriterijev. Spremljanje uresničevanja ciljev Lizbonske strategije razdelijo na osem področij. Rezultate WEF interpretira kot mnenje poslovne skupnosti o napredku države pri doseganju ciljev Lizbonske strategije. Oceno napredka na področjih sestavljajo pretežno mehki anketni podatki, pridobljeni spomladi leta 2007 in spomladi leta 2008, ter trdi podatki, večinoma iz leta 2007. Model

Tabela 8: Uvrstitve in indeksi držav EU po agregatu in indeksih Lisbonske strategije

	Agregatni indeks		Informacijska družba		Inovacije, r&r		Liberalizacija trga		Mrežne industrije		Finančne storitve		Podjetniško okolje		Socialna vključenost		Trajnostni razvoj	
	r	v	r	v	r	v	r	v	r	v	r	v	r	v	r	v	r	v
Avstrija	5	5,34	6	5,3	8	4,69	2	5,66	5	6,05	5	6,05	11	4,94	6	5,15	6	4,91
Belgija	10	5,11	13	4,51	6	4,73	8	5,34	10	5,76	8	5,93	9	5,02	5	5,25	10	4,36
Bolgarija	27	3,68	25	3,57	27	3,04	27	3,9	25	4,08	27	4,12	22	4,21	27	3,59	27	2,89
Ciper	13	4,68	15	4,33	21	3,54	13	4,94	11	5,76	15	5,43	17	4,54	8	5,05	17	3,85
Češka	16	4,53	18	4,03	15	3,93	15	4,82	19	5,1	19	4,94	21	4,4	12	4,87	14	4,17
Danska	2	5,64	3	5,71	3	5,3	4	5,61	2	6,26	2	6,17	6	5,28	1	5,74	4	5,03
Estonija	12	5,02	4	5,56	12	4,06	12	4,99	14	5,26	12	5,69	4	5,34	13	4,83	8	4,44
Finska	3	5,64	7	5,27	1	5,95	6	5,51	6	5,99	4	6,08	1	5,48	2	5,67	1	5,13
Francija	8	5,12	10	4,96	9	4,68	10	5,25	3	6,2	10	5,91	13	4,82	14	4,81	11	4,33
Nemčija	6	5,34	9	4,96	4	5,08	5	5,6	1	6,47	9	5,91	15	4,7	9	5,02	5	4,96
Grčija	23	4,1	27	3,18	17	3,85	23	4,31	17	5,12	17	5,07	26	3,78	22	4,06	23	3,46
Madžarska	22	4,18	22	3,86	19	3,76	21	4,4	22	4,75	23	4,77	19	4,51	24	3,87	22	3,5
Irska	11	5,03	14	4,44	10	4,44	7	5,38	16	5,13	6	6,01	2	5,46	10	5,01	9	4,4
Italija	24	4,05	23	3,83	20	3,76	24	4,27	21	4,9	24	4,63	27	3,69	25	3,82	21	3,51
Latvija	21	4,25	21	3,93	23	3,48	22	4,38	23	4,55	22	4,87	12	4,87	21	4,07	19	3,83
Litva	19	4,39	19	3,95	18	3,82	20	4,4	20	5,04	18	5,01	14	4,76	17	4,35	20	3,8
Luksemburg	7	5,22	8	5,12	13	3,93	9	5,26	8	5,85	7	5,96	3	5,4	7	5,12	3	5,1
Malta	18	4,43	11	4,75	25	3,37	16	4,8	15	5,16	13	5,68	24	3,84	11	4,87	26	2,96
Nizozemska	4	5,44	2	5,76	5	4,86	1	5,7	7	5,91	3	6,11	5	5,28	4	5,33	7	4,56
Poljska	26	3,76	26	3,18	22	3,51	25	4,24	26	3,93	25	4,45	25	3,8	26	3,79	24	3,21
Portugalska	14	4,61	16	4,32	16	3,87	18	4,7	12	5,58	16	5,42	16	4,62	18	4,34	15	4,01
Romunija	25	3,84	24	3,7	26	3,3	26	4,04	27	3,74	26	4,35	18	4,52	23	3,92	25	3,19
Slovaška	20	4,34	20	3,94	24	3,48	17	4,77	24	4,54	20	4,92	10	4,96	20	4,2	16	3,91
Slovenija	15	4,58	12	4,71	11	4,12	19	4,43	18	5,11	21	4,9	20	4,47	16	4,61	13	4,28
Španija	17	4,52	17	4,07	14	3,93	14	4,87	13	5,42	14	5,52	23	4,16	19	4,32	18	3,83
Švedska	1	5,71	1	6,07	2	5,6	3	5,64	4	6,18	1	6,3	7	5,23	3	5,51	2	5,12
Združeno Kraljestvo	9	5,12	5	5,42	7	4,7	11	5,16	9	5,81	11	5,82	8	5,06	15	4,69	12	4,28
EU 27	-	4,73	-	4,53	-	4,18	-	4,9	-	5,32	-	5,41	-	4,71	-	4,66	-	4,11
ZDA	-	5,44	-	5,73	-	6,07	-	5,23	-	5,92	-	5,97	-	5,27	-	4,86	-	4,5
Vzhodna Azija ¹	-	5,26	-	5,36	-	5,2	-	5,28	-	5,98	-	5,65	-	5,26	-	5,09	-	4,26

Vir: The Lisbon Review: Measuring Europe's Progress in Reform. 2008. World Economic Forum (pridobljeno 1.11.2008 na <http://www.weforum.org/pdf/gcr/lisbonreview/TheLisbonReview2008.pdf>) Opombe: r - rang, v - vrednost. ¹Vzhodna Azija se nanaša na povprečje petih konkurenčnih gospodarstev: Japonska, Hong Kong, Južna Koreja, Tajvan in Singapur

⁶ Na podlagi ankete vodilnih upravnih delavcev o globalni konkurenčnosti (Executive Opinion Survey).

izračuna agregatnega indeksa Lizbonske strategije ostaja enak kot leta 2006, kar omogoča medletno primerjavo.

Ob izboljšanju agregatnega indeksa, ki je sicer še vedno pod povprečjem EU-27, je Slovenija izboljšala svojo uvrstitev za eno mesto. Od osmih področij predstavljajo trije nacionalno prednost, ostala pa nacionalno šibkost.⁷ V zadnjih dveh letih je bil zabeležen napredek na treh od štirih področjih, ki predstavljajo slovensko šibkost (socialna vključenost, liberalizacija trgov in poslovno okolje podjetij), medtem ko se je na področju finančnih storitev uvrstitev poslabšala še za eno mesto. Na področju mrežnih industrij, ki je bil prej relativna prednost, se je uvrstitev poslabšala za tri mesta in s tem je to področje postalo peta šibkost Slovenije. Preostala področja so ostala slovenska prednost, uvrstitev se je izboljšala za eno mesto na področju informacijske družbe, dve mesti področje inovacij, raziskav in razvoja, medtem ko se je uvrstitev na področju trajnostnega razvoja poslabšala za eno mesto.

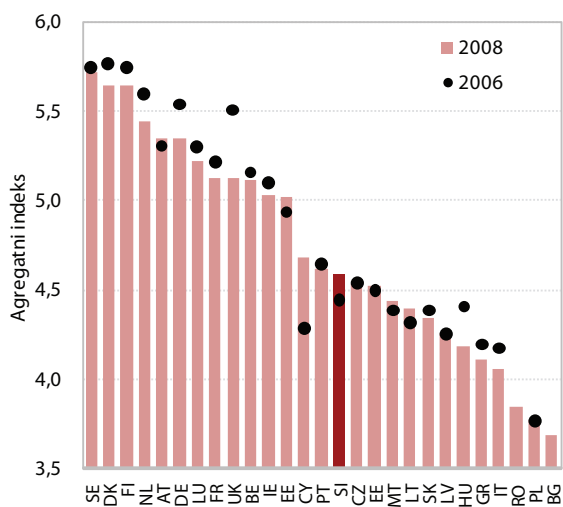
V luči sprememb konkurenčnosti celotne EU Slovenija v povprečju izkazuje nekatere pozitivne premike v primerjavi z EU-27, EU kot celota pa ne dohiteva konkurenčnosti največjih svetovnih partnerjev. Najvišjo uvrstitev izmed držav EU ohranjajo nordijske države, katerih vrednost agregatnega indeksa presega celo uvrstitev ZDA, povprečje EU-27 pa se s konkurenčnejšimi regijami zahoda in vzhoda še ne more primerjati. Sprememba agregatnega indeksa za EU-

27, po oceni WEF, ne podpira prvotnega cilja Lizbonske strategije do leta 2010, po katerem naj bi EU do 2010 postalo najbolj konkurenčno gospodarstvu na svetu. Najvišje uvrščena država EU-27 je Švedska, najnižje uvrščena pa je Bolgarija. Najvišji skok je zabeležila nova država članica Ciper, stare države članice, ki beležijo izboljšanje agregatnega indeksa, pa so Avstrija, Luksemburg in Francija, medtem ko poslabšanje beležijo Nemčija, Velika Britanija, Portugalska in Španija. Med novimi državami članicami so enako kot Slovenija za eno mesto izboljšale uvrstitev še Malta, Litva, Latvija in Romunija. Poslabšanja uvrstitve pa beležijo Češka, Slovaška in Poljska. Med novimi državami članicami povprečje EU-27 presega le najvišje uvrščena država Estonija.

Socialna zaščita

Po evropskem sistemu socialne zaščite⁸ je bilo leta 2006 za programe socialne zaščite v Sloveniji namenjenih 7.057 mio EUR ali 22,8 % BDP. To je nekoliko manj kot leta 2005 (23 % BDP), kar je posledica hitrejše rasti BDP od rasti sredstev za socialno zaščito. Sredstva za te namene so se v primerjavi z letom 2005 nominalno povečala za 6,7 %, (leta 2005 v primerjavi z letom 2004 za 3,9 %), realno pa za 4,1 % (leta 2005 v primerjavi z letom 2004 za 1,4 %). Razlog za višjo realno rast kot v predhodnem letu je predvsem rast sredstev za področje starost in smrt hranitelja družine, ki skupaj predstavljajo vse prejemke iz pokojninskega zavarovanja.

Slika 31: Sprememba agregatnega indeksa

Vir: The Lisbon Review: Measuring Europe's Progress in Reform. 2008. World Economic Forum

Po zadnjih razpoložljivih podatkih so v EU27 leta 2006 za socialno zaščito v povprečju namenili 26,9 % BDP (leta 2005 27,1 % BDP). Sredstva za socialno zaščito, izražena v BDP, leta 2006 v primerjavi z letom prej upadajo v skoraj dveh tretjinah držav EU. Po kupni moči sredstev za socialno zaščito na prebivalca (izdatki za socialno zaščito, preračunani v standarde kupne moči) izstopa devet držav, ki so nad povprečjem petnajsterice, kljub temu da njihovi izdatki za socialno zaščito kot delež v BDP v večini upadajo (to so: Avstrija, Belgija, Češka, Finska, Luksemburg, Nemčija, Nizozemska, Švedska in Združeno kraljestvo). Ta položaj, z izjemo Finske in Združenega kraljestva, ohranjajo že od leta 1996. Slovenija je po kupni moči sredstev za socialno zaščito na prebivalca sicer pod povprečjem EU-15, vendar svoj položaj izboljšuje. Za socialno zaščito namenja 66 % povprečja EU-15, kar je dve odstotni točki več kot leto poprej in 10 o. t. več kot leta 1996; v primerjavi z EU-25 pa je Slovenija leta 2006 dosegla 72 % povprečja⁹.

V Sloveniji se 67,9 % programov za socialno zaščito

⁷ Po metodologiji WEF se prednost in šibkost določi na osnovi tega, ali je uvrstitev po posameznem področju višja oz. nižja od uvrstitve po agregatnem indeksu.

⁸ Evropski sistem statistike socialne zaščite (ESSPROS) je metodologija, ki omogoča najbolj celovit prikaz socialnih izdatkov države. Osnovni namen teh izdatkov (gre za denarne prejemke in storitve programov socialne zaščite) je prerazdelitev dohodka in zagotovitev socialnega, zdravstvenega, pokojninskega in invalidskega varstva ter varstva otrok in materinstva, varstva brezposelnih, žrtev vojnega nasilja, revnih in drugih socialno izključenih.

⁹ Za leto 1996 za EU-25 ni podatka.

financira iz socialnih prispevkov, od tega 40 % iz prispevkov zavarovanih oseb. To je skoraj dvakrat toliko kot na ravni celotne EU. Iz prispevkov delodajalcev se financira 27,1 % (v EU-27 38,2 %), iz prispevkov države in drugih virov pa 32,1 % vseh virov. V Sloveniji največji vir sredstev za socialno zaščito predstavljajo prispevki zavarovancev, v EU-27 pa prispevki delodajalcev.

V strukturi sredstev po področjih socialne zaščite še vedno največ sredstev namenimo za področje starost in za bolezen ter zdravstveno varstvo (skupaj 70 %). Podobna namenska struktura sredstev je tudi v EU-27 (69,2 %), sicer pa je zaradi metodoloških razlogov struktura nekoliko drugačna kot leta 2005.

Po kupni moči izdatkov za socialno zaščito na prebivalca se Slovenija najbolj približa EU-27 na področju pomoči družinam, ki so ostale brez edinega hranitelja (dosegamo 93 % povprečja). Blizu povprečju smo tudi na področju invalidnosti (dosegamo 87 % povprečja), bolezni in zdravstvenega varstva (84 % povprečja), otroka in družine (82 % povprečja) in starosti (81 % povprečja). Najbolj oddaljeni od povprečja pa smo na področju izdatkov za nastanitve (le 2 % povprečja). Pri sredstvih na prebivalca po kupni moči pa na področjih brezposelnost in druge oblike socialne izključenosti (to so predvsem sredstva za najrevnejše) ne dosegamo niti polovice povprečja EU-27.

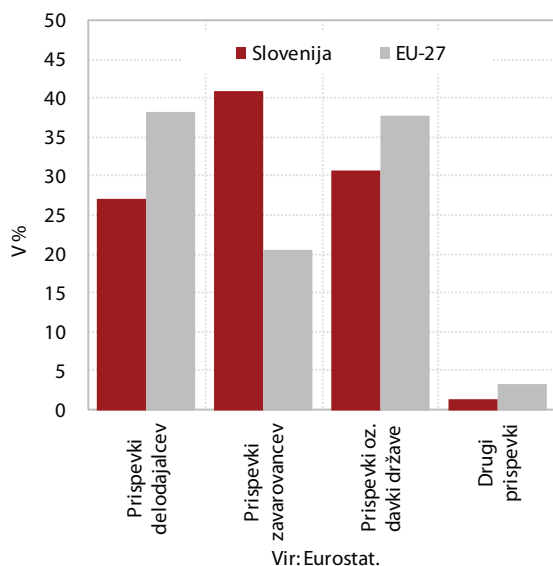
Tabela 9: Izdatki za socialno zaščito v Sloveniji in državah EU, v % BDP in v SKM na prebivalca

	V % BDP							Na prebivalca v SKM, EU-15=100		
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	1996	2000	2006
EU-27	np	np	np	np	np	27,1(p)	26,9(p)	-	-	-
EU-25	26,5	26,7	27,0	27,3	27,2	27,3(p)	27,0(p)	-	-	-
EU-15	26,8	27,0	27,3	27,7	27,6	27,7(p)	27,5(p)	100	100	100
Avstrija	28,4	28,8	29,2	29,7	29,3	28,8	28,5	121	121	117
Belgija	26,5	27,3	28,0	29,1	29,3	29,7	30,1	110	108	117
Bolgarija	np	np	np	np	np	16,1	15,0	np	np	18
Ciper	14,8	14,9	16,3	18,4	18,1	18,4	18,4	np	42	55
Češka	19,5	19,4	20,2	20,2	19,3	19,1	18,7	41	43	47
Danska	28,9	29,2	29,7	30,9	30,7	30,2	29,1	129	123	118
Estonija	14,0	13,1	12,7	12,6	13,0	12,7	12,4	np	20	27
Finska	25,1	24,9	25,6	26,5	26,6	26,7	26,2	104	95	99
Francija	29,5	29,6	30,4	30,9	31,3	31,4	31,1(p)	109	110	113
Grčija	23,5	24,3	24,0	23,6	23,5	24,	24,2	53	64	76
Irska	13,9	14,9	17,5	17,9	18,2	18,2	18,2	59	59	87
Italija	24,7	24,9	25,3	25,8	26,0	26,3(p)	26,6(p)	91	93	89
Latvija	15,3	14,3	13,9	13,8	12,9	12,4	12,2(p)	np	18	21
Litva	15,8	14,7	14,0	13,5	13,3	13,1	13,2(p)	15	20	24
Luksemburg	19,6	20,9	21,6	22,1	22,2	21,7	20,4	146	155	185
Madžarska	19,3	19,3	20,4	21,1	20,8	21,9	22,3	np	35	47
Malta	16,9	17,8	17,8	18,2	18,6	18,4	18,1	44	46	45
Nemčija	29,3	29,4	30,1	30,4	29,8	29,7	28,7(p)	116	112	106
Nizozemska	26,4	26,5	27,6	28,3	28,3	27,9	29,3(p)	115	115	125
Poljska	19,7	21,0	21,1	21,0	20,1	19,7	19,2	np	31	33
Portugalska	21,7	22,7	23,7	24,1	24,7(p)	20,2	25,4	47	55	61
Romunija	13,2(p)	13,2(p)	13,4(p)	12,6(p)	15,1(p)	14,2	14,0(p)	np	11	18
Slovaška	19,4	19,0	19,1	18,2	17,2	16,7	15,9(p)	30	31	33
Slovenija	24,2	24,5	24,4	23,7	23,4	23,0	22,8(p)	56	64	66
Španija	20,3	20,0	20,4	20,6	20,7	21,1	20,9(p)	62	64	71
Švedska	30,1	30,8	31,6	32,5	32,0	31,5	30,7(p)	128	124	124
Zdr. kraljestvo	26,4	26,8	25,7	25,7	25,9	26,3	26,4(p)	98	102	102

Vir: Eurostat/ ESSPROS Total expenditure on social protection, 2007 Total expenditure on social protection per head of population, PPS, 2008.

Opombe: Razen za leto 2005 in 2006, podatki za Slovenijo ne vsebujejo podatkov o nastanitvah, SKM – standard kupne moči, p – predhodni podatek, np – ni podatka

Slika 32: Viri sredstev za socialno zaščito

Administrativni stroški sistema socialne zaščite so v Sloveniji manjši kot v povprečju EU. V Sloveniji je bilo namreč leta 2006 za administrativne stroške namenjenih 2,2 % skupnih sredstev (V EU-27 3,1 %), tako da je bilo za prejeme in storitve socialne zaščite namenjenih 97,7 % vseh sredstev za socialno zaščito, v EU-27 pa skoraj dve odstotni točki manj (96,2 %)¹⁰.

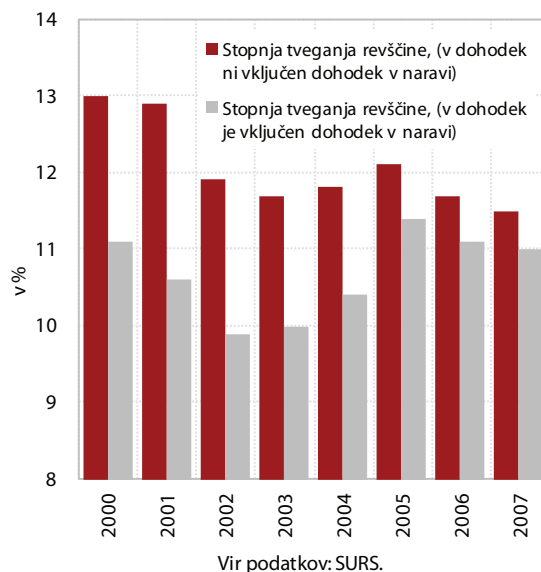
Tveganje revščine in dohodkovna neenakost v Sloveniji

Tveganje revščine in dohodkovna neenakost sta se leta 2007 še rahlo znižali. Stopnja tveganja revščine je bila leta 2007¹¹ 11,5-odstotna (leta 2006 11,7-odstotna), kar pomeni, da je imelo okrog 233.000 oseb mesečne razpoložljive dohodka¹² nižje od 495 € (kolikor je znašal prag tveganja revščine). Čeprav podatki o gibanju tveganja revščine za leto 2007 ne razlikujejo bistveno glede na preteklo leto, pa podatki za daljše časovno obdobje kažejo trend zniževanja. Podatki tudi za leto 2007 kažejo razmeroma velik učinek socialnih transferjev, s katerimi vplivamo na življenjski standard in blažimo materialno prikrajšanost prebivalstva. Tveganje revščine bi bilo namreč več kot dvakrat večje, če prebivalstvo socialnih transferjev ne bi prejelo. V primerjavi s letom 2006 se je znižala tudi že sicer nizka dohodkovna neenakost; izmerjena z Ginijevim količnikom z 23,8 % na 23,2 %, izmerjena s kvintilnim količnikom pa s 3,4 na 3,3.

Skupine prebivalstva, ki so najbolj ogrožene z revščino, ostajajo v letu 2007 enake kot v predhodnem letu, v nekaterih skupinah pa se je stopnja tveganja revščine povečala. Tako je opazno povečanje stopnje tveganja revščine pri enostarševskih gospodinjstvih z vsaj enim vzdrževanim otrokom (z 22,1 % v letu 2006 na 28,6 % v letu 2007), pri najemnikih stanovanj (z 21,9 % leta 2006 na 25,7 % v letu 2007) in pri brezposelnih (s 33,4 % v letu 2006 na 35,9 % v letu 2007).

Za ustvarjanje celovitejše predstave o tem, kaj se dogaja z najrevnejšim slojem prebivalstva, je treba upoštevati tudi druge podatke. Stopnja tveganja revščine ne

Slika 33: Stopnja tveganja revščine v Sloveniji

kaže absolutne revščine in s tem tega, kolikšen delež prebivalstva ni sposoben pokrivati najnujnejših življenjskih potreb, temveč meri neenakost znotraj populacije in je odraz porazdelitve dohodka med prebivalci (dohodkovna revščina). Zniževanje stopnje tveganja revščine v Sloveniji torej pomeni, da se rahlo znižujejo razlike v dohodkih prebivalstva, kar potrjujejo tudi drugi podatki o dohodkovni neenakosti.

Podatki iz raziskave Slovensko javno mnenje prav tako kažejo na izboljšanje razmer. Na vprašanje kako živijo, je leta 2007 28,8 % vprašanih odgovorilo, da morajo s svojimi dohodki skrbno gospodariti in da se omejujejo pri nakupih opreme in obleke, leta 2006 je bilo takšnih odgovorov 32,5 %. Pri tem podatki kažejo velike razlike npr. med izobrazbenimi skupinami (kjer so daleč najbolj prikrajšani prebivalci z osnovno šolo), kakor tudi med

¹⁰ Razlika do sto predstavlja še nekatere druge stroške

¹¹ Vir za izračun stopnje tveganja revščine in drugih kazalnikov za leto 2007 so bili podatki iz Raziskovanja o dohodkih in življenjskih pogojih (SILC) za leto 2007, ki je bilo izvedeno na podlagi podatkov, pridobljenih z Anketo o življenjskih pogojih v letu 2007 (leto izvedbe SILC) in administrativnih virov ter registrskih podatkov za leto 2006 (referenčno leto za dohodek).

¹² Razpoložljivi dohodek sestavljajo vsi dohodki enočlanskega gospodinjstva in ne le plače skupaj z dodatki k plačam, temveč tudi pokojnine, dohodki iz študentskega servisa, obresti, prejete najemnine in vsi socialni in družinski prejemki prebivalstva.

Tabela 10: Tveganje revščine in dohodkovna neenakost, Slovenija 2005, 2006 in 2007

	Dohodek brez dohodka v naravi			Dohodek z dohodkom v naravi		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Povprečni ekvivalentni razpoložljivi dohodek – mesečno, v EUR	795	842	893	824	864	912
Stopnja tveganja revščine, v %	12,1	11,7	11,5	11,4	11,1	11,0
Prag tveganja revščine – mesečno, v EUR	440	466	495	460	480	509
Prag tveganja revščine za gospodinjstvo dveh odraslih in dveh otrok – mesečno, v EUR	924	978	1.040	965	1.009	1.069
Stopnja tveganja revščine pred socialnimi transferji (starostne in družinske pokojnine so vštete med dohodke), v %	25,8	24,2	23,1	24,8	23,2	22,8
Stopnja tveganja revščine pred vsemi socialnimi transferji ¹ , v %	42,2	40,7	39,7	40,9	39,3	39,2
Stopnja tveganja revščine moških, v %	10,6	10,3	10,1	9,6	9,5	9,4
Stopnja tveganja revščine žensk, v %	13,6	13	12,9	13,2	12,6	12,4
Stopnja tveganja revščine otrok (0–15 let)	11,9	11,8	11,7	11	11,1	11,0
Stopnja tveganja revščine mladih (16–24 let)	10,4	9,1	9,2	10	8,9	8,7
Stopnja tveganja revščine aktivnih (16–64 let)	10,4	9,8	9,8	9,9	9,3	18,5
Stopnja tveganja revščine starih (65+ let)	20,4	20	19,4	19,2	19	18,5
Neenakost porazdelitve dohodka – razmerje kvintilnih razredov (80/20)	3,4	3,4	3,3	3,3	3,3	3,2
Neenakost porazdelitve dohodka – Ginijev količnik, v %	23,8	23,8	23,2	23	23	22,6

Vir podatkov: SURS: Kazalniki socialne povezanosti, Slovenija 2004 – začasni podatki, 9. februar, 2007, Kazalniki socialne povezanosti, Slovenija 2005 – začasni podatki, 17. december 2007, Kazalniki dohodka in revščine, Slovenija 2007- začasni podatki, 28. november, 2008. Opombe: ¹ Podatek upošteva le dohodke posameznikov brez pokojnin in drugih socialnih transferjev – tolikšno bi bilo tveganje revščine, če prebivalstvo ne bi prejelo niti pokojnin niti drugih socialnih transferjev

posameznimi socioekonomskimi skupinami. Največjo prikrajšanost (omejevanje pri obleki, hrani in osnovnih dobrinah) izkazujejo podatki za brezposelne, gospodinjne in v nekoliko manjši meri za upokojene.

Tudi iz podatkov o številu prejemnikov minimalne plače in denarno socialnih prejemkov je možno sklepati na izboljšanje materialnega položaja. Delež prejemnikov minimalne plače se že od leta 1995, ko je znašal 7,4 %, zmanjšuje. Leta 2006 (na to leto se nanaša tudi preračun stopnje tveganja revščine v letu 2007) je minimalno plačo, ki je znašala 515,86 EUR (20,86 EUR nad pragom tveganja revščine), prejelo 2,5 %, oziroma 17.447 zaposlenih. Od leta 2005 se zmanjšuje tudi število prejemnikov socialnih denarnih pomoči.

Podatki o potrošnji gospodinjstev v Sloveniji v obdobju 2000–2006 prav tako kažejo, da se standard prebivalstva v povprečju izboljšuje, saj se delež hrane v izdatkih (kar je najpomembnejši kazalnik življenjske ravni prebivalstva) zmanjšuje (od 20,2 % leta 2000 na 16,6 % leta 2006), vendar pa se razlike med spodnjim in zgornjim kvintilom nekoliko povečujejo. Leta 2000 so namreč gospodinjstva v zgornjem kvintilu za življenjske potrebščine namenila v povprečju 3,6-krat več sredstev kot gospodinjstva v spodnjem kvintilu, leta 2006 pa 4-krat več. Zlasti velike so razlike med kvintiloma pri izdatkih za izobraževanje, saj zgornji kvintil porabi več kot 20-krat več sredstev za izobraževanje kot spodnji, pri izdatkih za promet je razlika 9-kratna, pri izdatkih za obleko skoraj 8-kratna.

Podatki iz Ankete o življenjskih pogojih za leto 2005 in 2006 kažejo pri nekaterih kazalnikih rahlo izboljšanje, pri nekaterih pa rahlo poslabšanje. Ustrezne prehrane leta 2006 ni imela četrtna gospodinjstev v najnižjem dohodkovnem razredu (leta 2005 21 %), 63 % si ni moglo privoščiti počitnic (leta 2005 enako), nepričakovanih izdatkov pa ni moglo pokriti 70 % gospodinjstev v najnižjem dohodkovnem razredu (v letu 2005 72 %). Leta 2006 je v najnižjem dohodkovnem razredu s svojimi dohodki težko oz. zelo težko preživel 51 % gospodinjstev (enako leta 2005), v slabih stanovanjskih razmerah je živel 31 % (leta 2005 27 %) gospodinjstev¹³. Ne glede na dohodkovni razred je bilo najtežje enostarševskim gospodinjstvom z vsaj enim vzdrževanim otrokom, saj je leta 2006 s svojimi dohodki težko oz. zelo težko preživel kar 37 % (leta 2005 36 %) takšnih gospodinjstev, v slabih stanovanjskih razmerah pa je jih živel 32 % (leta 2005 19 %). Enostarševska gospodinjstva z vsaj enim vzdrževanim otrokom imajo tudi nadpovprečno visoko stopnjo tveganja revščine (glej zgoraj).

Vsi prikazani podatki večinoma odlikavajo izboljševanje življenjske ravni v Sloveniji, vendar pa se položaj določenih prebivalstvenih skupin, ki so nadpovprečno ogrožene z revščino, še poslabšuje. Zato bo treba skupinam, kot so brezposelni, enostarševske družine z nepreskrbljenimi otroki, najemniki stanovanj in nekaterim drugim, nameniti še dodatno pozornost.

¹³ V stanovanjih, kjer je puščala streha, ki so imela vlažne stene ali temelje, trhle okenske okenske okvire ali tla.

Vključenost delodajalcev v delodajalske organizacije

Vloga delodajalskih organizacij je zastopanje kolektivnih interesov delodajalcev na trgu delovne sile. Imajo ključno vlogo na različnih področjih industrijskih odnosov, predvsem pri kolektivnih pogajanjih na sektorski in medsektorski ravni, ki pomembno vplivajo na raven zaposlenosti in plač. Za uspešno zastopanje interesov morajo imeti delodajalske organizacije dovolj veliko moč, ki je odvisna predvsem od vključenosti podjetij vanje.

Vključenost delodajalcev v neko delodajalsko organizacijo (v nadaljevanju vključenost) se običajno meri z "deležem delavcev, zaposlenih v podjetjih, članih delodajalske organizacije, od vseh zaposlenih delavcev v organizacijski domeni delodajalske organizacije"¹⁴. Organizacijska domena je področje, na katerem delodajalska organizacija deluje (sektor ali več sektorjev, poklic, regija ipd.). Vključenosti ne moremo meriti zgolj s številom članov, ker pri tem ni upoštevana velikost podjetij članov delodajalske organizacije. Kot indikator se vključenost uporablja pri analizah reprezentativnosti in razvoja delodajalskih organizacij. V Sloveniji se uporablja tudi pri postopkih razširitve veljavnosti kolektivnih pogodb na podjetja oziroma delodajalce, ki niso člani delodajalskih organizacij podpisnic kolektivnih pogodb¹⁵.

Od uvedbe prostovoljnega članstva v gospodarskih zbornicah leta 2006 delujejo kot delodajalske organizacije v Sloveniji Gospodarska zbornica Slovenije (GZS), Združenje delodajalcev Slovenije (ZDS), Trgovinska zbornica Slovenije (TZS), Obrtna zbornica Slovenije (OZS)¹⁶,

Združenje delodajalcev obrtnih dejavnosti Slovenije (ZDODS) in Zbornica ponudnikov gostinskih storitev Slovenije (ZPGS)¹⁷. Za izračun agregatne vključenosti na področju privatnega sektorja predpostavljamo, da je organizacijska domena vseh delodajalskih organizacij privatnega sektorja privatni sektor (sicer je organizacijska domena TZS dejavnost trgovine, OZS in ZDODS pa le obrtniki). Po podatkih SURS je bilo v prvi polovici leta 2008 v privatnem sektorju v povprečju zaposlenih 614.254 delavcev. Ker za nekatere delodajalske organizacije (ZDS, ZDODS) za leto 2008 podatki ne obstajajo ali niso dostopni, je bila za te organizacije na podlagi starejših podatkov o vključenosti in obstoječih podatkov o številu članov ter določenih predpostavk izračunana ocena vključenosti. Gibanje vključenosti v prihodnosti pri nekaterih delodajalskih organizacijah (GZS, TZS) pa smo ocenili s pomočjo obstoječih podatkov o gibanju števila članov.

Tabela 12: **Gibanje števila članov delodajalskih organizacij**

	Število članov				
	2001	2004	2006	2007	2008
GZS		64.818 obv. čl.		45.000 pros. čl.	18.610
ZDS	1.303	1.044	1.352	1.409	
TZS				2.800	6.510
OZS				obv. čl.	47.671
ZDODS					2.700

Viri: Delodajalske organizacije.

Tabela 11: **Vključenost v posamezne delodajalske organizacije v Sloveniji**

	Vključenost ¹		Zaposleni 2008
	2001	2008	
GZS		47,58%	288.019
ZDS	37,09%	35,00% (oc.)	
TZS		12,85%	77.805
OZS		18,10%	105.400
ZDODS		2,00% (oc.)	13.500 (oc.)

Viri: Delodajalske organizacije. Opomba: ¹ vključenost je merjena z deležem delavcev zaposlenih v podjetjih članih delodajalske organizacije od vseh zaposlenih delavcev v privatnem sektorju

V letu 2008 je bila najvišja vključenost v GZS (46,9 %), najnižja pa v ZDODS (2 %). Vključenost v GZS je izračunana na osnovi podatka o številu delavcev zaposlenih v podjetjih članih GZS. V letu 2008 je bila ocenjena vključenost v ZDS 35-odstotna. Maja 2001 je bila vključenost v ZDS 37,1-odstotna in ZDS je imela 1.303 članov. Leta 2007 je ZDS imela 1.409 članov, kar je 7,5 % več kot leta 2001, vendar se je število velikih podjetij leta 2007 v primerjavi z letom 2006 zmanjšalo za 8,6 %. Ocena je narejena ob predpostavki, da ni prišlo do večjega upada števila velikih podjetij članov ZDS in da se je število članov ZDS v letu 2008 glede na trend naraščanja še povečalo¹⁸. V letu 2008 je bila vključenost v TZS 12,7-odstotna. TZS je bila ustanovljena 17. novembra 2006. Vključenost je izračunana na osnovi podatka o številu delavcev zaposlenih v podjetjih članih

¹⁴ EIRO comparative study Employers' Organisations in Europe. European Foundation for Living and Working Conditions-EUROFOUND, Dublin 2004

¹⁵ 2. člen Zakona o kolektivnih pogodbah (ZkolP) pravi, da "minister ugotovi razširjeno veljavnost celotne ali dela kolektivne pogodbe, če je kolektivno pogodbo sklenil en ali več reprezentativnih sindikatov in eno ali več reprezentativnih združenj delodajalcev, katerega člani zaposlujejo več kot polovico vseh delavcev pri delodajalcih, za katere se predlaga razširitev veljavnosti kolektivne pogodbe".

¹⁶ Leta 2009 bo OZS zaradi obveznega članstva predvidoma prenehala delovati kot delodajalska organizacija.

¹⁷ ZPGS je bila ustanovljena 14. oktobra 2008 zato podatkov o njenem članstvu nismo vključili v analizo.

¹⁸ Leta 2008 je imela GZS 18.610 članov, ZDS pa leta 2007 1.409 članov. Leta 2008 je bila vključenost v GZS 46,89 %, v ZDS pa ocenjena vključenost 35 %. Razlika v vključenosti ni tako velika kot razlika v številu članov. Zato predpostavljamo, da je v GZS včlanjenih še veliko malih podjetij in se bo padanje članstva GZS še nadaljevalo. Druga možnost je, da se vključenost v ZDS zaradi zmanjšanja članstva velikih podjetij ni povečevala v skladu z naraščanjem članstva.

TZS. V letu 2008 je bila vključenost v OZS, 17,2-odstotna. Vključenost je izračunana na osnovi podatka o številu delavcev, zaposlenih v podjetjih, članih OZS. V letu 2008 je bila ocenjena vključenost v ZDODS 2-odstotna (podatki o številu delavcev, ki jih zaposlujejo člani ZDODS, v letu 2008 ne obstajajo). Leta 2008 je imel ZDODS 2.700 članov. Če predpostavljamo, da je vsak član zaposloval povprečno pet delavcev, so vsi člani ZDODS zaposlovali 13.500 delavcev.

Ocena agregatne vključenosti v delodajalske organizacije v Sloveniji v letu 2008 je narejena na podlagi seštevka izračunanih ali ocenjenih vključenosti posameznih delodajalskih organizacij v Sloveniji v tem letu brez vključenosti ZDS in ZDODS. V obdobju obveznega članstva v GZS so bila vsa podjetja člani GZS ali (obrniki) OZS. Zato predpostavljamo, da se članstvo GZS in ZDS (ter OZS in ZDODS) v veliki meri prekriva še sedaj. Kljub omenjenemu prekrivanju članstva je po grobi oceni agregatna vključenost še vedno relativno visoka in znaša med 80 % in 90 % (z upoštevanjem možnosti, da se članstvo navedenih delodajalskih organizacij ne prekriva popolnoma).

Na podlagi trendov gibanja števila članov delodajalskih organizacij in zakonskih določil je možno pričakovati, da se bo v prihodnjih letih agregatna vključenost zmanjšala. Pričakujemo, da se bo leta 2009 agregatna vključenost zmanjšala na 62 % do 72 %, ker bo v tem letu zaradi svojega obveznega članstva OZS prenehala delovati kot delodajalska organizacija¹⁹. V bližji prihodnosti se lahko agregatna vključenost zmanjša še bolj, če se bo hitro padanje članstva GZS nadaljevalo, saj podatki kažejo na močno upadanje članstva od uvedbe prostovoljnega članstva. Padanje vključenosti lahko prepreči ali omili npr. naraščanje članstva, predvsem velikih podjetij, v drugih delodajalskih organizacijah, kot je TZS. 25. oktobra 2007 je imela TZS več kot 2.800, 27. junija 2008 6.229 in 25. julija 2008 6.510 članov. Podatki kažejo na močno naraščanje članstva in s tem vključenosti. V dveh do treh letih lahko agregatna vključenost pade (predvsem v kateri izmed dejavnosti) pod minimum več kot 50 %, potrebnih za razširitev veljavnosti kolektivne pogodbe, ki potem velja za vse delodajalce in pri njih zaposlene delavce. To bi onemogočilo razširitev veljavnosti nekaterih kolektivnih pogodb in zmanjšalo pokritost delavcev s slednjimi (delež delavcev, ki ima plačo in druge pogoje dela opredeljene s kolektivno pogodbo).

¹⁹ Člen 32 Zakona o kolektivnih pogodbah (ZKolP), sprejetega 4. marca 2006 namreč pravi, da "lahko v prehodnem obdobju treh let po uveljavitvi zakona na strani delodajalcev sklepajo kolektivne pogodbe tudi delodajalske asociacije z obveznim članstvom".

statistična priloga

Pomembnejši kazalci	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
						Jesenska napoved 2008		
Bruto domači proizvod (realne stopnje rasti, v %)	2,8	4,3	4,3	5,9	6,8	4,8	3,1	4,0
BDP v mio EUR (tekoče cene in tekoči tečaj)	25.752	27.162	28.704	31.013	34.471	37.725	40.343	43.470
BDP na prebivalca, v EUR (tekoče cene in tekoči tečaj)	12.900	13.599	14.346	15.446	17.076	18.623	19.859	21.344
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS) ¹	17.000	18.400	19.500	20.700	22.000 ²	-	-	-
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS EU 27 = 100) ¹	82	85	87	88	89 ²	-	-	-
Bruto nacionalni dohodek (tekoče cene in tekoči tečaj)	25.553	26.848	28.460	30.645	33.792	36.754	39.333	42.413
Bruto nacionalni razpoložljivi dohodek (tekoče cene in tekoči tečaj)	25.583	26.803	28.316	30.429	33.531	36.464	39.260	42.330
Stopnja brezposelnosti, registrirana	10,9	10,3	10,2	9,4	7,7	6,8	6,8	6,7
Stopnja brezposelnosti, anketna	6,7	6,3	6,5	6,0	4,9	4,6	4,8	4,8
Produktivnost dela (BDP na zaposlenega)	3,2	4,0	4,5	4,2	3,7	2,4	3,1	3,7
Inflacija ³ , povprečje leta	5,6	3,6	2,5	2,5	3,6	6,2	3,9	3,3
Inflacija ³ , konec leta	4,6	3,2	2,3	2,8	5,6	5,3	3,6	3,0

MENJAVA S TUJINO – PLAČILNO-BILANČNA STATISTIKA

Izvoz proizvodov in storitev ⁴ (realne stopnje rasti, v %)	3,1	12,4	10,6	12,5	13,8	6,6	5,2	7,4
Izvoz proizvodov	4,4	12,8	10,3	13,4	13,1	4,7	4,6	6,8
Izvoz storitev	-2,5	10,9	12,0	8,6	17,0	15,5	8,1	10,2
Uvoz proizvod in storitev ⁴ (realne stopnje rasti, v %)	6,7	13,3	6,6	12,2	15,7	6,9	4,0	6,5
Uvoz proizvodov	7,3	14,6	6,8	12,7	15,1	6,5	3,2	6,0
Uvoz storitev	2,8	5,6	5,5	8,8	19,7	9,7	9,0	9,5
Saldo tekočega računa plačilne bilance, v mio EUR	-196	-720	-498	-771	-1.455	-2.203	-1.900	-1.763
- delež v primerjavi z BDP, v %	-0,8	-2,6	-1,7	-2,5	-4,2	-5,8	-4,7	-4,1
Bruto zunanji dolg, v mio EUR	13.225	15.343	20.508	24.034	34.358	39.828 ⁵	-	-
- delež v primerjavi z BDP, v %	51,4	56,5	71,4	77,5	99,7	-	-	-
Razmerje USD za 1 EUR	1,128	1,242	1,244	1,254	1,371	1,520	1,500	1,500

DOMAČE POVPRASHEVANJE – STATISTIKA NACIONALNIH RAČUNOV

Zasebna potrošnja (realne stopnje rasti, v %)	3,3	2,7	2,6	2,9	5,0	4,5	3,5	3,6
- delež v BDP, v %	56,0	55,0	54,4	53,0	52,2	52,9	53,2	52,9
Državna potrošnja (realne stopnje rasti, v %)	2,2	3,4	3,3	4,1	2,5	3,4	2,2	2,6
- delež v BDP, v %	19,0	18,9	19,0	18,8	17,7	18,0	18,5	18,7
Investicije v osnovna sredstva (realne stopnje rasti, v %)	8,1	5,6	3,8	10,4	11,9	8,8	1,3	4,5
- delež v BDP, v %	24,0	24,9	25,3	26,3	27,5	28,3	27,6	27,5

Vir podatkov: SURS, Banka Slovenije, Eurostat - New Cronos; preračuni in napovedi UMAR.

Opombe: ¹ Merjeno v standardih kupne moči (PPS); ² Ocena Eurostata pred revizijo BDP za obdobje 2000-2007; ³ Merilo inflacije je indeks cen življenjskih potrebščin; ⁴ Plačilnobilančna statistika (izvoz F.O.B., uvoz F.O.B.); z izračunom realnih stopenj je izločen vpliv medvalutnih sprememb in cen na tujih trgih; ⁵ Stanje konec septembra 2008.

Proizvodnja	2005	2006	2007	2007				2008			2007			
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	1	2	3	4
INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA, medletna rast v %														
Industrija skupaj	3,3	6,1	6,2	8,4	6,9	5,9	3,8	1,4	3,3	-1,0	7,6	8,9	8,5	12,7
C Rudarstvo	6,7	10,4	3,6	9,4	13,3	0,7	-6,7	5,0	-9,4	-12,0	-14,8	10,2	34,3	23,5
D Predelovalne dejavnosti	3,7	6,5	7,5	9,7	8,1	6,8	5,7	1,6	3,6	-0,6	9,1	10,6	9,3	14,0
E Oskrba z elektriko, plin., vodo ¹	-1,5	-0,9	-11,1	-8,1	-14,9	-5,0	-15,9	-3,4	6,2	-2,2	0,2	-11,9	-13,0	-10,9
GRADBENIŠTVO ² , medletna rast vrednosti opravljenih gradbenih del v %														
Gradbeništvo skupaj	3,0	15,3	18,2	35,5	31,5	16,7	2,8	32,5	16,5	16,1	37,4	30,9	38,1	34,7
Stavbe	10,3	14,0	15,7	22,6	31,5	9,9	5,6	37,2	7,9	12,4	27,8	12,7	27,6	26,8
Gradbeni inženirski objekti	-4,5	16,8	24,1	67,0	35,2	26,1	2,4	28,3	23,0	18,8	64,1	75,0	63,1	49,7
PROMET, mio tkm, medletna rast v %														
Tonski km v cestnem prevozu	22,5	9,8	13,4	7,0	0,1	30,2	19,1	26,7	23,5	-	-	-	-	-
Tonski km v železniškem prevozu	3,0	3,9	6,8	14,9	12,1	5,8	-3,7	-5,3	-2,9	-	-	-	-	-
TRGOVINA, medletna rast v %														
Skupni realni prihodek*	9,5	6,5	9,5	5,7	8,3	12,3	11,8	16,2	13,2	10,4	1,9	6,0	9,5	8,8
Realni prihodek v trgovini na drobno	6,8	1,7	5,4	6,0	3,9	5,7	6,1	6,3	5,8	6,2	3,5	2,4	12,3	6,0
Realni prihodek v trgovini z motornimi vozili, vzdrževanju le-teh ter v trgovini na drobno z motornimi gorivi	12,8	11,8	13,9	5,5	13,0	19,7	17,9	27,1	21,2	15,0	0,3	9,6	6,8	11,8
Nominalni prihodek v trgovini na debelo in posredništvu pri prodaji	3,8	10,4	16,2	19,6	15,1	15,1	15,3	21,1	23,8	20,1	19,6	19,0	20,2	21,7
TURIZEM, medletna rast v %														
Skupaj, prenočitve	-0,2	2,0	7,0	4,8	10,1	6,8	5,5	4,2	1,0	1,8	1,7	7,2	5,4	19,7
Domači gostje, prenočitve	-1,6	1,9	4,9	0,5	13,7	2,3	5,5	4,8	4,6	4,7	-8,4	5,4	2,3	23,4
Tuji gostje, prenočitve	0,8	2,0	8,4	9,0	7,9	9,8	5,5	3,6	-1,3	0,1	8,9	9,8	8,4	17,6
Prihodek v gostinstvu	4,5	6,2	0,4	-1,5	-0,5	2,3	0,8	-2,5	-2,7	-5,0	-3,1	-2	0,5	-0,8
KMETIJSTVO														
Odkup pridelkov, v mrd SIT, od 2007 v mio EUR	103,7	106,7	492,2	101,3	109,7	120,8	160,3	117,9	125,6	134,1	32,2	31,1	37,9	37,5
POSLOVNE TENDECE (vrednost kazalnika**)														
Kazalnik gospodarske klime	3	10	13	13	15	14	11	9	8	5	13	14	13	15
Kazalnik zaupanja														
v predelovalnih dejavnostih	0	10	12	13	13	12	11	7	1	-7	12	14	12	13
v gradbeništvu	-6	4	17	18	20	15	15	14	10	4	13	20	22	19
v storitvenih dejavnostih	22	27	29	30	29	30	28	29	26	26	31	29	29	30
v trgovini na drobno	13	22	27	24	26	29	30	28	28	27	21	25	25	26
potrošnikov	-19	-14	-11	-8	-8	-10	-17	-20	-16	-17	-8	-8	-8	-10
Vir podatkov: SURS. Opombe: ¹ Le za podjetja z dejavnostjo oskrbe z energijo, ² V raziskovanje so zajeta vsa večja gradbena podjetja, ter še nekatera negradbena podjetja, ki izvajajo gradbeno dejavnost; *Skupaj trgovina na drobno, trgovina z motornimi vozili in vzdrževanje le-teh ter trgovina na drobno z motornimi gorivi, **desezionirani podatki.														

2007								2008										
5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
3,2	5,4	8,7	8,0	1,5	10,0	1,6	-0,7	0,2	7,6	-3,0	8,8	-1,0	2,3	-2,2	-7,2	5,6	-	-
8,8	8,3	-5,8	18,9	-9,7	-2,0	-4,6	-15,2	12,8	9,5	-3,9	0,2	-17,1	-11,5	7,6	-36,7	-0,9	-	-
4,3	6,9	10,0	8,4	2,5	11,8	3,0	1,7	0,5	8,1	-2,9	9,4	-0,6	2,3	-2,5	-6,1	6,0	-	-
-16,1	-17,4	-5,1	-1,7	-8,2	-10,9	-14,3	-21,5	-7,2	0,3	-2,6	5,4	2,3	11,1	-1,0	-6,6	0,9	-	-
48,6	17,4	20,0	31,6	4,1	10,0	7,4	-11,8	38,7	41,3	21,2	23,1	13,6	14,0	18,6	10,4	19,4	-	-
55,1	17,3	21,1	17,3	-5,4	1,9	19,7	-4,1	55,0	43,7	19,1	11,7	4,8	7,9	1,9	14,7	20,9	-	-
45,2	17,4	19,3	52,7	13,5	16,1	-0,1	-18,0	23,7	39,3	22,9	32,0	20,0	18,8	31,7	7,3	18,5	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9,5	6,5	10,6	12,8	13,4	16,8	11,7	7,1	18,2	23,9	7,2	17,5	11,9	10,4	12,7	5,8	12,8	-	-
4,5	1,2	4,7	4,7	7,9	9,5	4,5	4,3	6,4	14,9	-1,8	8,2	5,0	4,2	7,6	2,9	8,1	-	-
14,8	12,3	17,1	22,5	19,4	24,4	19,2	10,5	31,4	33,4	17,0	27,5	19,2	17,1	18,2	9,2	17,9	-	-
15,5	8,4	19,6	12,7	13,2	19,5	19,2	7,5	21,6	30,1	12,2	31,7	20,7	19,3	22,9	11,3	26,7	-	-
7,6	6,0	6,0	9,6	3,6	4,6	8,3	4,0	2,9	9,0	0,5	-8,5	14,0	-2,4	3,6	3,2	-3,2	-1,0	-
8,6	12,0	0,9	7,2	-3,7	4,2	2,6	9,6	12,1	11,7	-8,5	8,5	10,5	-2,1	1,1	8,9	3,9	10,0	-
7,0	2,1	9,8	11,0	7,8	4,8	13,7	-0,9	-2,6	5,6	8,9	-18,3	16,3	-2,6	5,3	-0,2	-6,8	-7,0	-
-2,0	1,2	0,5	4,7	1,7	1,3	0,1	1,1	-3,4	2,7	-6,6	-3,0	1,7	-6,6	-4,8	-5,6	-4,7	-	-
38,4	33,8	38,3	41,8	40,7	46,2	53,1	61,0	38,5	39,3	40,0	42,6	43,0	39,9	44,5	42,2	47,4	-	-
16	15	16	15	12	10	10	12	8	8	10	10	8	6	6	5	5	-3	-16
14	12	12	12	11	11	11	10	9	7	6	4	1	-2	-5	-7	-9	-15	-21
21	20	17	17	12	14	12	18	13	12	16	11	11	7	8	0	3	-2	-15
28	30	32	30	28	30	25	28	28	29	29	27	26	25	25	27	25	22	7
26	26	26	28	33	28	31	30	27	28	30	28	29	27	29	27	25	26	7
-4	-9	-6	-9	-16	-17	-19	-16	-23	-20	-16	-12	-18	-19	-19	-20	-12	-17	-33

Trg dela	2005	2006	2007	2007				2008			2007		
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	1	2	3
FORMALNO AKTIVNI (A=B+E)	905,0	910,7	925,3	919,1	923,5	924,6	934,2	937,7	940,9	942,5	918,0	919,2	920,0
FORMALNO DELOVNO AKTIVNI (C+D)¹	813,1	824,8	854,0	841,8	852,7	856,1	865,4	870,8	879,4	881,7	838,0	841,5	845,8
V kmetijstvu, gozdarstvu, ribištvu	38,7	38,9	41,6	43,1	42,0	41,0	40,3	41,9	41,2	40,6	43,0	43,1	43,1
V industriji in gradbeništvu	310,9	313,3	322,9	317,4	322,2	324,8	327,3	327,3	331,5	333,2	316,2	317,8	318,3
- v predelovalnih dejavnostih	233,7	227,9	229,9	229,4	230,2	229,6	230,4	230,0	230,2	228,6	228,9	229,6	229,7
- v gradbeništvu	61,7	69,9	77,8	72,8	76,8	80,0	81,7	82,2	86,2	89,5	72,1	73,0	73,3
V storitvah	463,5	472,6	489,5	481,3	488,5	490,3	497,8	501,6	506,7	507,9	478,8	480,7	484,4
- v javni upravi	49,1	50,2	50,1	49,7	50,1	50,2	50,3	50,6	50,7	50,9	49,8	49,7	49,7
- v izobraževanju, zdravstvu in socialnem varstvu	106,5	109,1	110,0	109,9	110,2	109,3	110,6	111,3	111,9	111,1	109,5	109,9	110,2
ZAPOSLENI¹	731,6	741,6	766,0	753,1	764,7	768,6	777,8	781,2	790,3	792,7	749,5	752,9	757,0
V podjetjih in organizacijah	666,2	675,1	696,1	685,8	695,0	697,5	706,2	710,4	718,0	719,8	682,8	685,6	689,0
Pri fizičnih osebah	65,4	66,5	69,9	67,3	69,8	71,1	71,6	70,8	72,2	73,0	66,7	67,3	68,0
SAMOZAPOSLENI IN KMETJE	81,5	83,3	87,9	88,7	87,9	87,6	87,6	89,6	89,2	88,9	88,5	88,6	88,8
REGISTRIRANI BREZPOSELNI	91,9	85,8	71,3	77,3	70,9	68,4	68,8	66,8	61,4	60,5	80,0	77,7	74,2
Ženske	49,4	47,0	39,1	42,0	39,3	38,0	37,3	35,6	32,8	32,1	43,2	42,1	40,7
Mladi (do 26. leta)	22,2	18,2	11,9	14,0	11,6	10,3	11,7	10,3	8,4	7,7	15,1	14,2	12,8
Starejši od 40 let	40,1	39,7	37,1	38,7	37,2	36,6	36,1	36,3	34,7	34,3	39,0	38,8	38,1
Brez strokovne izobrazbe	37,5	33,7	28,0	30,4	27,7	27,0	26,9	26,8	24,6	24,3	31,6	30,7	29,0
Brezposelni več kot 1 leto	43,4	41,9	36,5	38,8	36,7	35,5	35,0	34,0	32,5	31,9	39,6	39,0	37,9
Prejemniki nadomestil in pomoči	23,3	22,7	16,6	19,1	16,8	15,8	14,7	15,0	13,6	13,9	19,9	19,1	18,3
STOPNJA REG. BREZP., E/A, v %	10,2	9,4	7,7	8,4	7,7	7,4	7,4	7,1	6,5	6,4	8,7	8,4	8,1
Moški	8,6	7,7	6,2	6,9	6,1	5,9	6,0	6,0	5,4	5,4	7,2	7,0	6,6
Ženske	12,1	11,5	9,6	10,3	9,6	9,3	9,0	8,6	7,9	7,8	10,6	10,3	10,0
TOKOVI AKTIVNEGA PREBIVALSTVA	8,0	5,2	21,5	8,7	5,4	0,6	6,7	5,7	4,2	1,9	6,7	1,2	0,8
Novi brezposelni iskalci prve zaposlitve	21,7	18,6	14,7	2,9	2,4	2,3	7,2	2,2	1,8	1,9	1,3	0,8	0,9
Izgubili delo	67,2	63,8	52,5	15,4	11,6	12,6	12,9	12,5	10,7	12,5	7,6	3,8	4,0
Brezposelni dobili delo	53,9	57,4	49,1	14,8	12,1	11,3	10,9	12,4	9,7	9,9	5,1	4,4	5,2
Črtani brezposelni	33,1	39,2	28,0	7,6	6,9	6,2	7,4	6,4	6,3	5,9	2,0	2,5	3,1
Prirast delovnih dovoljenj za tujce	3,9	7,8	15,3	3,9	4,9	4,3	2,2	6,0	9,5	7,0	0,3	1,2	2,5
Upokojitve ²	18,4	20,6	20,7	5,2	4,7	5,0	5,9	5,4	4,8	6,3	2,0	1,8	1,4
Umrli ²	2,3	2,5	2,4	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,6	0,2	0,2	0,2
Drugi, ki so dobili delo, neto ²	32,7	36,7	37,8	14,3	9,2	4,6	9,9	8,9	3,3	4,5	9,1	3,5	1,8
PROSTA DELOVNA MESTA³	16,9	19,0	20,2	20,5	21,0	20,4	19,1	21,6	21,1	21,5	20,0	17,8	23,6
Od teh za določen čas, v %	75,6	75,3	76,5	76,7	77,5	77,2	74,4	73,0	74,0	76,6	77,1	75,1	77,5
DELOVNA DOVOLJENJA ZA TUJCE	41,6	48,3	60,2	52,6	59,3	63,0	65,8	68,7	79,0	86,3	51,0	52,2	54,7
Od vseh formalno aktivnih (I/A, v %)	4,6	5,3	6,5	5,7	6,4	6,8	7,0	7,3	8,4	9,2	5,6	5,7	5,9
NOVE ZAPOSLOTITVE	137,0	155,9	160,0	39,1	40,7	38,7	41,5	40,9	41,0	42,7	13,5	11,6	13,9

Viri podatkov: SURS, ZRSZ, ZPIZ. Opombe: ¹ Iz januarjem 2005 je SURS prešel na novo metodologijo ugotavljanja formalno delovno aktivnega prebivalstva. Novi vir podatkov za zaposlene in samozaposlene razen kmetov je Statistični register delovno aktivnega prebivalstva (SRDAP), podatki o kmetih pa so napovedani s pomočjo ARIMA modela na osnovi četrletnih podatkov o kmetih iz Ankete o delovni sili. ² Ocena UMAR na podlagi podatkov ZPIZ in ZRSZ; ³ po ZRSZ.

2007									2008								
4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9
921,6	923,6	925,4	924,5	923,1	926,0	934,0	935,8	932,8	936,6	937,9	938,5	939,1	940,8	942,7	942,4	940,5	944,6
849,0	852,9	856,2	854,4	854,6	859,4	864,5	867,4	864,4	867,3	870,9	874,2	876,6	879,6	882,0	879,9	879,8	885,3
41,9	42,0	42,0	41,0	41,0	41,0	40,4	40,3	40,2	41,8	41,9	42,1	41,2	41,2	41,2	40,6	40,6	40,7
320,5	322,3	323,9	324,3	324,4	325,7	327,7	328,4	325,7	326,0	327,1	328,8	330,3	331,4	332,8	332,7	332,7	334,1
230,0	230,2	230,3	229,8	229,3	229,7	230,7	230,9	229,7	229,8	229,9	230,4	230,3	230,1	230,2	229,0	228,5	228,5
75,3	76,8	78,3	79,1	79,9	80,9	81,8	82,4	80,9	81,2	82,2	83,3	84,8	86,2	87,5	88,7	89,2	90,6
486,6	488,6	490,3	489,1	489,2	492,7	496,4	498,7	498,5	499,6	502,0	503,4	505,2	507,0	508,0	506,5	506,6	510,6
49,9	50,1	50,2	50,2	50,2	50,2	50,3	50,3	50,4	50,6	50,7	50,5	50,6	50,7	50,9	50,7	50,8	51,0
110,4	110,1	110,2	109,0	108,7	110,1	110,6	110,8	110,5	110,9	111,4	111,5	111,7	112,0	111,9	110,6	110,4	112,3
761,3	764,9	768,1	767,0	767,1	771,6	777,0	779,7	776,7	777,9	781,3	784,3	787,6	790,5	792,8	791,1	790,9	796,1
692,4	695,1	697,5	696,2	696,1	700,1	705,2	707,7	705,9	707,8	710,5	713,0	715,8	718,2	720,2	718,5	718,2	722,6
68,9	69,8	70,6	70,8	71,0	71,5	71,8	72,0	70,8	70,2	70,8	71,3	71,8	72,3	72,6	72,7	72,7	73,5
87,8	88,0	88,1	87,3	87,5	87,8	87,5	87,7	87,7	89,4	89,6	89,9	89,1	89,2	89,2	88,8	88,9	89,2
72,6	70,7	69,3	70,1	68,5	66,7	69,5	68,4	68,4	69,2	67,0	64,3	62,4	61,2	60,7	61,6	60,7	59,3
40,2	39,2	38,5	39,3	38,1	36,7	38,0	37,1	36,7	36,9	35,7	34,3	33,5	32,6	32,4	33,0	32,3	31,1
12,2	11,5	11,1	11,1	10,4	9,5	12,2	11,6	11,2	11,1	10,3	9,5	8,8	8,4	8,1	8,1	7,8	7,3
37,7	37,2	36,7	36,9	36,6	36,3	36,1	36,0	36,3	37,0	36,4	35,6	35,0	34,7	34,5	34,6	34,4	33,9
28,2	27,7	27,1	27,2	27,0	26,7	27,0	26,8	27,1	27,6	26,9	25,9	25,0	24,6	24,3	24,3	24,3	24,3
37,4	36,8	36,0	35,8	35,6	35,0	35,3	35,0	34,7	34,7	34,0	33,3	32,7	32,5	32,2	32,1	31,8	31,6
17,2	16,9	16,3	16,3	16,0	15,2	14,8	14,5	14,7	15,6	15,1	14,2	13,7	13,6	13,4	13,9	13,9	13,7
7,9	7,7	7,5	7,6	7,4	7,2	7,4	7,3	7,3	7,4	7,1	6,8	6,6	6,5	6,4	6,5	6,5	6,3
6,3	6,1	6,0	6,0	5,9	5,8	6,0	6,0	6,1	6,2	6,0	5,7	5,5	5,4	5,4	5,4	5,4	5,3
9,8	9,6	9,4	9,6	9,3	9,0	9,2	9,0	8,9	8,9	8,6	8,3	8,1	7,9	7,8	8,0	7,8	7,5
1,6	2,0	1,8	-0,9	-1,4	2,9	8,0	1,8	-3,0	3,8	1,4	0,6	0,6	1,7	2,0	-0,3	-1,9	4,1
1,0	0,7	0,6	0,7	0,6	1,0	5,3	1,2	0,6	0,9	0,6	0,7	0,8	0,5	0,5	0,5	0,5	0,9
4,0	4,0	3,7	4,9	3,5	4,2	4,5	4,3	4,1	5,8	3,4	3,3	3,6	3,4	3,6	4,6	3,4	4,5
4,2	4,1	3,7	3,0	3,8	4,4	4,3	4,1	2,5	4,1	4,2	4,1	3,6	3,2	2,9	2,3	3,1	4,5
2,4	2,5	2,0	1,6	1,9	2,7	2,6	2,5	2,2	1,8	2,1	2,5	2,6	2,0	1,7	2,0	1,6	2,3
3,6	1,7	-0,5	2,2	1,6	0,5	1,7	0,3	0,2	-0,2	2,4	3,8	4,2	2,8	2,5	2,3	2,9	1,9
1,7	1,6	1,4	1,6	1,1	2,3	2,2	2,1	1,6	2,4	1,4	1,7	1,7	1,6	1,5	1,6	2,2	2,6
0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
0,8	3,3	5,0	-0,7	-0,9	6,2	5,6	4,6	-0,3	7,1	1,7	0,1	-0,4	1,7	2,0	-0,8	-0,7	6,0
20,6	19,3	23,1	18,8	19,7	22,8	24,4	18,7	14,2	22,4	22,8	19,8	21,6	21,6	20,2	19,8	20,1	24,7
76,9	79,1	76,6	78,4	77,1	76,5	76,4	75,2	69,8	71,9	73,0	74,2	72,7	74,4	74,9	76,9	76,8	76,0
58,3	60,1	59,5	61,7	63,3	63,9	65,6	65,9	66,1	65,8	68,3	72,1	76,3	79,1	81,6	83,8	86,7	88,6
6,9	7,0	7,0	7,2	7,4	7,4	7,6	7,6	7,6	7,6	7,8	8,2	8,7	9,0	9,2	9,5	9,9	10,0
14,4	13,4	13,0	11,8	9,9	16,9	18,2	13,6	9,7	14,5	13,0	13,4	15,4	13,1	12,5	12,7	10,4	19,6

Plače in indikatorji konkurenčnosti	2005	2006	2007	2007				2008			2007		
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	1	2	3
BRUTO PLAČA NA ZAPOSLENEGA , medletna rast v %													
Skupaj	4,8	4,8	5,9	5,4	5,6	5,8	6,7	7,8	8,6	9,9	6,4	4,8	5,0
Zasebni sektor (A do K)	5,4	5,4	6,9	6,3	6,3	6,7	8,1	8,3	9,4	9,3	7,7	5,8	5,5
Kmetijstvo, ribištvo (A, B)	3,9	5,6	8,2	6,2	8,0	7,3	11,2	10,1	8,8	10,1	8,2	5,3	5,1
A Kmetijstvo	3,7	5,6	8,2	6,4	8,0	7,3	11,0	10,2	8,8	10,1	8,4	5,5	5,5
B Ribištvo	6,9	7,9	8,0	-3,8	8,2	8,2	17,5	6,8	7,7	9,5	3,3	-2,7	-11,4
Industrija, gradbeništvo (C do F)	5,8	5,5	6,5	5,7	5,8	6,3	8,1	8,0	9,5	9,2	7,5	5,1	4,5
C Rudarstvo	6,3	4,5	7,0	3,6	4,3	6,0	13,4	10,1	14,1	16,1	4,2	3,2	3,4
D Predelovalne dejavnosti	5,8	5,5	6,8	5,9	5,9	6,8	8,4	8,2	9,7	9,3	7,8	5,3	4,5
E Oskrba z elektriko, plin., vodo	9,7	5,6	6,2	3,0	5,0	5,5	10,7	9,0	9,4	9,3	4,6	2,8	1,6
F Gradbeništvo	4,8	6,2	6,5	7,1	6,7	5,6	6,6	7,5	9,5	9,1	8,4	6,4	6,6
Proizvodne storitve (G do I)	4,7	5,0	7,0	7,3	6,4	6,8	7,2	7,9	8,9	9,2	8,0	6,7	7,1
G Trgovina	4,8	5,6	7,6	8,0	7,4	7,5	7,4	7,4	9,0	8,8	9,1	6,7	8,3
H Gostinstvo	3,2	4,4	6,0	4,0	5,3	5,4	8,7	10,1	10,3	10,1	3,9	2,7	5,4
I Promet, skladiščenje, zveze	5,1	3,6	5,7	6,7	4,4	5,6	5,9	7,7	7,9	9,4	6,9	7,9	5,3
Poslovne storitve (J do K)	3,9	4,7	6,8	5,7	6,2	6,8	8,3	8,8	9,4	8,9	7,0	5,2	5,0
J Finančno posredništvo	6,7	7,2	7,3	7,9	7,8	5,7	7,4	8,1	8,8	8,2	8,7	9,1	6,0
K Poslovanje z nepremičninami	3,2	3,9	7,2	5,3	6,1	7,8	9,4	9,5	10,1	9,6	6,8	4,0	5,1
Javne storitve (L do O)	3,3	3,5	4,1	3,5	4,6	4,4	3,8	7,1	7,0	11,7	3,6	2,8	4,2
L Javna uprava	3,2	3,1	5,1	2,5	4,9	6,5	6,4	11,1	10,8	13,2	2,6	1,7	3,2
M Izobraževanje	4,8	4,8	3,9	4,8	5,7	3,1	2,4	5,5	5,8	7,7	4,9	4,5	4,9
N Zdravstvo, socialno varstvo	2,2	2,7	3,2	2,7	3,7	4,0	2,4	6,1	4,8	16,7	3,2	1,9	3,0
O Dr. javne, skupne in oseb. stor.	2,7	2,1	3,9	4,1	2,9	3,9	4,5	4,5	6,7	9,2	2,9	2,3	7,0
INDIKATORJI KONKURENČNOSTI, medletna rast v %													
Efektivni tečaj ¹ nominalno	-0,7	0,2	0,8	0,9	0,7	0,6	1,2	1,2	1,1	0,4	0,7	1,0	0,9
Realni (deflator relativne cene življenjskih potrebščin)	-0,2	0,7	2,3	1,4	1,8	2,3	3,7	4,5	4,2	2,6	1,6	1,3	1,2
Realni (deflator relativne cene ind. proizvodov) ²	-0,6	-0,9	2,1	2,1	2,0	2,2	2,1	1,4	1,5	0,4	2,3	2,3	1,9
USD za EUR	1,2448	1,2557	1,3706	1,3105	1,3482	1,3745	1,4494	1,4998	1,5620	1,5038	1,2999	1,3074	1,3242
Vir: podatkov: SURS, APP, BS, ECB, OECD Main Economic Indicators, preračuni UMAR. Opombe: Podatki za mesečne bruto plače na zaposlenega so bili v septembru 2005 objavljeni po novi metodologiji za leto 2004 in dalje. ¹ Sprememba metodologije: v izračun efektivnega tečaja so po novi metodologiji zajete valute oz. cene 17 trgovinskih partneric (Avstrija, Belgija, Nemčija, Italija, Francija, Nizozemska, Španija, Danska, Združeno kraljestvo, Švedska, Češka, Madžarska, Poljska, Slovaška, ZDA, Švica, Japonska); uteži so deleži posamezne trgovinske partnerice v slovenskem izvozu in uvozu proizvodov predelovalnih dejavnosti (5–8 SMTK) v obdobju 2001–2003; izvoz je dvojno tehtan; rast vrednosti indeksa pomeni rast vrednosti domače valute in obratno. ² Cene industrijskih proizvodov pri proizvajalcih – predelovalne dejavnosti.													

2007									2008								
4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9
5,9	5,8	5,2	6,9	5,7	4,9	6,6	7,1	6,5	6,1	9,3	8,0	9,5	7,6	8,8	8,7	9,8	11,2
6,9	6,4	5,5	7,6	6,8	5,6	8,2	8,4	7,6	6,9	9,4	8,5	10,7	8,2	9,5	10,1	7,2	10,7
9,4	8,6	6,0	8,5	8,8	4,6	8,4	15,1	9,5	8,5	15,2	6,8	9,4	8,9	8,1	12,7	6,3	11,4
9,4	8,7	5,9	8,5	8,7	4,6	7,9	15,2	9,5	8,7	15,5	6,7	9,6	8,9	7,9	12,7	6,3	11,4
9,9	5,3	9,5	8,6	12,4	3,5	30,6	13,0	10,0	2,5	4,4	14,0	-1,3	10,2	14,8	12,5	5,7	10,4
6,7	5,8	5,0	7,3	6,3	5,5	7,8	8,7	7,8	6,2	9,8	8,1	11,2	8,2	9,2	10,8	6,3	10,6
3,3	4,7	4,8	6,6	3,9	7,5	9,5	10,2	21,6	5,9	10,4	14,1	12,3	17,7	12,3	17,5	10,2	20,5
7,1	5,7	5,1	7,5	6,9	6,0	7,9	9,2	8,0	6,1	10,2	8,5	11,2	8,4	9,5	10,8	6,5	10,7
4,2	3,0	7,7	3,5	5,2	7,7	11,1	11,2	9,6	8,1	10,8	8,3	12,1	8,5	7,7	14,1	6,9	7,4
7,5	8,1	4,5	8,5	5,3	3,1	6,7	7,4	5,6	7,3	8,6	6,6	11,9	7,3	9,5	9,9	6,0	11,4
7,4	6,0	5,9	7,5	7,1	5,9	7,2	6,7	7,7	7,3	8,2	8,1	9,7	7,8	9,1	8,9	8,4	10,3
8,6	6,8	6,7	7,8	7,8	7,0	7,1	8,3	6,7	6,5	8,8	7,0	10,1	8,0	8,9	9,2	7,0	10,1
4,4	5,1	6,5	6,5	6,0	3,8	7,6	10,5	8,0	10,6	11,0	8,7	10,9	11,1	8,9	10,5	9,1	10,8
5,4	4,1	3,8	6,9	5,7	4,0	6,6	2,6	9,1	7,5	5,9	9,6	8,3	6,2	9,2	7,4	10,7	10,1
5,4	7,4	5,8	8,2	7,2	5,1	10,1	8,7	6,3	7,4	9,3	9,8	10,4	8,0	9,9	9,3	7,0	10,5
6,5	9,9	7,0	8,5	7,1	1,6	13,9	8,0	1,0	6,7	6,7	10,7	12,0	6,6	7,9	6,9	6,5	11,1
5,6	6,8	5,8	8,4	7,6	7,3	8,7	9,8	9,6	8,1	10,8	9,6	10,0	9,1	11,3	10,7	7,6	10,6
4,1	4,7	4,9	5,8	3,5	3,8	3,3	3,9	4,1	4,5	9,6	7,2	7,0	6,7	7,5	5,8	16,5	12,8
3,8	5,2	5,7	8,7	4,9	5,9	5,9	6,5	6,9	6,8	14,3	12,0	12,0	10,0	10,4	7,6	18,9	13,3
5,5	6,4	5,1	4,3	2,6	2,4	2,3	2,6	2,2	3,1	7,8	5,6	5,7	5,6	6,0	5,0	10,8	7,3
3,2	3,4	4,3	5,4	3,3	3,3	2,1	2,0	3,0	3,6	8,0	6,7	3,8	4,4	6,2	4,8	24,2	21,2
2,9	1,9	3,9	4,5	3,1	4,0	3,0	5,1	5,3	5,0	6,9	1,8	5,9	6,7	7,3	6,0	11,1	10,5
0,8	0,7	0,6	0,6	0,5	0,7	1,1	1,3	1,1	1,3	1,0	1,4	1,4	1,1	0,9	0,8	0,6	-0,1
1,4	1,7	2,3	2,5	2,2	2,0	3,6	3,9	3,6	4,4	4,3	4,7	4,7	3,9	3,9	3,5	2,6	1,6
1,8	2,0	2,1	2,1	2,5	2,0	2,3	2,3	1,8	1,6	1,2	1,5	2,4	1,3	0,9	0,7	0,9	-0,3
1,3516	1,3511	1,3419	1,3716	1,3622	1,3896	1,4227	1,4684	1,4570	1,4718	1,4748	1,5527	1,5750	1,5557	1,5553	1,5770	1,4975	1,4369

Cene	2005	2006	2007	2007				2008			2007		
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	1	2	3
CPI, medletna rast v %	2,5	2,5	3,6	2,3	3,0	3,6	5,4	6,6	6,6	6,1	2,7	2,1	2,3
Hrana in brezalkoholne pijače	-0,8	2,3	7,8	3,7	6,5	8,2	12,6	14,0	12,0	9,8	4,0	3,0	3,9
Alkoholne pijače in tobak	3,9	3,7	6,5	5,5	6,0	8,0	6,5	5,4	5,0	0,7	5,5	5,4	5,6
Obleka in obutev	-1,0	-0,5	2,1	1,8	0,9	3,3	2,5	4,9	5,2	2,1	3,6	2,6	-0,5
Stanovanje	9,1	5,3	2,6	-0,2	1,0	2,2	7,6	10,5	11,4	11,5	-0,1	-0,9	0,4
Stanovanjska oprema	3,6	4,1	4,5	5,0	5,2	3,6	4,0	4,5	5,5	6,5	5,1	5,3	4,7
Zdravje	-0,3	-1,7	1,1	1,5	1,4	1,1	0,4	-0,5	1,7	4,9	0,9	1,4	2,3
Prevoz	2,7	1,3	0,3	-0,2	0,8	-0,9	1,6	2,9	2,9	4,1	-0,4	-0,9	0,6
Komunikacije	0,0	0,3	0,3	0,0	0,4	0,6	0,3	2,2	1,9	0,1	1,4	-0,7	-0,6
Rekreacija in kultura	2,3	2,1	3,6	2,5	2,5	4,6	4,7	4,6	5,0	4,8	2,9	2,6	2,2
Izobraževanje	7,1	3,1	1,9	1,1	0,6	2,2	3,6	4,7	5,4	4,8	0,5	1,5	1,1
Gostinske in nastanitvene storitve	4,4	4,5	7,3	6,9	6,6	7,0	8,7	9,3	10,0	10,4	6,9	7,1	6,7
Raznovrstno blago in storitve	1,9	4,1	3,6	4,2	3,1	3,7	3,4	3,9	4,5	3,8	5,0	4,7	3,0
HICP	2,5	2,5	3,8	2,6	3,3	3,7	5,5	6,5	6,4	6,2	2,8	2,3	2,6
Osnovna inflacija - odrezano povprečje	2,3	2,8	2,3	1,6	2,0	2,5	3,1	4,4	4,4	4,1	2,0	1,3	1,5
Osnovna inflacija - brez (sveže) hrane in energije	1,0	1,1	2,6	1,9	1,9	2,9	3,9	4,7	4,9	4,7	2,3	1,9	1,5
CENE PROIZVODOV PRI PROIZVAJALCIH, medletna rast v %													
Skupaj	1,9	2,3	4,2	4,3	4,6	4,1	3,6	3,4	3,9	5,2	3,9	4,6	4,5
Domači trg	2,7	2,3	5,4	4,5	5,1	5,4	6,5	5,9	6,3	6,5	3,5	5,1	5,0
Tuji trg	1,0	2,2	2,9	4,1	4,2	2,8	0,7	0,8	1,4	3,8	4,2	4,1	4,0
na evrskem območju	1,4	2,6	5,0	7,1	7,3	4,6	1,4	1,2	1,6	4,1	7,1	6,9	7,3
izven evrskega območja	0,0	1,6	-0,5	-0,6	-0,6	-0,3	-0,5	0,1	1,0	3,4	-0,3	-0,3	-1,2
Indeks uvoznih cen		5,8	4,0	7,0	6,6	2,4	0,1	-0,2	0,3	3,8	7,8	6,6	6,7
REGULIRANE CENE¹, medletna rast v %													
Energetika	11,8	8,0	0,6	-2,0	-0,1	-1,6	6,2	13,1	16,9	21,1	-0,4	-4,6	-0,8
Naftni derivati	15,4	10,3	-0,9	-4,0	-2,2	-4,3	7,4	14,8	17,4	21,1	-2,0	-7,5	-2,3
Komunala	4,0	-2,6	-2,3	-6,3	-6,2	-3,7	8,4	1,4	1,3	-1,3	-7,4	-5,8	-5,8
Promet	2,1	1,5	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6	-1,3	0,7	0,8	0,6
Ostale regulirane cene	4,5	2,6	2,9	3,0	2,6	3,0	3,0	1,4	1,7	1,7	2,4	3,3	3,4
Regulirane cene skupaj	9,3	7,0	3,1	1,9	3,2	1,6	5,9	9,5	11,7	13,7	2,8	0,0	2,8

Vir podatkov: SURS, izračuni, ocene UMAR. Opomba: ¹sestava skupin se spreminja, podatki med posameznimi leti niso popolnoma primerljivi s predhodno objavljen

2007									2008									
4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2,6	2,9	3,6	3,8	3,5	3,5	5,1	5,7	5,6	6,4	6,5	6,9	6,5	6,4	7,0	6,9	6,0	5,5	4,9
6,3	6,3	6,9	7,6	6,9	10,0	13,3	11,7	12,9	13,9	14,6	13,5	12,3	12,1	11,6	12,2	10,1	7,2	5,3
5,7	6,2	6,0	8,1	8,5	7,6	6,5	6,6	6,6	5,7	5,5	5,1	4,8	5,0	5,1	-0,2	0,5	1,8	2,1
-0,7	1,0	2,4	2,7	4,1	3,1	1,8	3,5	2,1	2,9	4,8	6,7	7,0	4,6	4,1	0,8	1,7	3,7	6,0
1,0	0,4	1,7	1,9	3,2	1,4	6,7	8,2	8,0	11,7	9,6	10,4	9,3	11,4	13,4	13,6	10,4	10,5	9,0
4,8	5,2	5,7	4,5	3,3	3,0	3,6	4,1	4,3	4,0	4,3	5,2	5,7	5,7	5,2	5,9	6,4	7,3	7,0
1,4	1,1	1,7	2,0	0,7	0,8	0,8	0,5	0,0	-0,9	-1,2	0,5	1,4	1,7	1,9	4,5	5,0	5,1	5,2
0,4	0,4	1,5	0,9	-1,6	-1,9	0,4	2,5	1,9	2,8	2,7	3,1	2,1	2,4	4,4	4,9	3,7	3,6	2,6
-0,3	0,2	1,2	1,2	1,2	-0,7	-0,7	-0,2	1,9	1,0	2,8	2,9	2,8	1,5	1,5	0,7	0,5	-0,9	-0,9
1,4	3,0	3,3	4,4	4,8	4,5	4,9	4,6	4,7	4,1	4,9	4,9	5,4	4,4	5,3	5,6	4,9	4,0	2,8
-1,1	1,4	1,4	1,4	1,4	3,7	3,6	3,6	3,6	3,4	3,8	7,0	7,0	4,6	4,6	4,6	4,6	5,0	6,0
6,6	6,8	6,4	6,5	7,0	7,6	7,9	9,6	8,6	9,2	9,4	9,4	10,1	9,9	10,1	10,7	10,4	10,0	9,7
2,9	3,1	3,2	3,3	4,0	3,8	3,0	3,6	3,6	3,6	3,8	4,2	4,7	4,4	4,5	4,0	3,7	3,6	3,4
2,9	3,1	3,8	4,0	3,4	3,6	5,1	5,7	5,7	6,4	6,4	6,6	6,2	6,2	6,8	6,9	6,0	5,6	4,8
1,7	1,9	2,5	2,5	2,3	2,5	2,7	3,3	3,2	4,2	4,3	4,6	4,3	4,4	4,4	4,7	4,0	3,6	3,1
1,5	1,9	2,4	2,6	2,9	3,0	3,7	4,0	4,0	4,2	4,9	5,1	5,3	4,9	4,7	5,1	4,7	4,5	4,1
4,7	4,7	4,6	4,3	4,2	3,9	3,7	3,5	3,4	3,5	3,4	3,3	3,3	3,7	4,6	5,2	5,6	4,8	4,0
4,9	5,1	5,2	5,2	5,3	5,8	6,3	6,8	6,3	6,5	5,6	5,7	6,1	6,3	6,5	6,9	7,0	5,7	4,8
4,4	4,3	3,9	3,4	3,0	1,9	1,1	0,3	0,6	0,5	1,2	0,8	0,4	1,0	2,7	3,5	4,2	3,9	3,3
7,6	7,6	6,7	5,5	4,7	3,8	2,1	1,1	0,9	0,8	1,9	1,0	0,4	0,8	3,5	3,9	4,6	3,7	2,9
-0,7	-0,8	-0,5	0,0	0,3	-1,1	-0,4	-1,1	0,1	-0,2	-0,1	0,5	0,4	1,3	1,1	2,5	3,3	4,3	3,9
7,0	6,7	6,1	2,9	3,6	0,8	-0,2	0,0	0,5	-0,7	-0,1	0,1	-0,3	0,5	0,7	3,5	3,2	4,6	3,7
-0,3	-1,0	0,9	1,3	-2,6	-3,6	2,2	8,4	7,9	12,4	12,1	14,8	11,9	15,5	23,2	24,8	20,0	18,4	14,1
-2,6	-3,3	-0,8	-0,8	-5,5	-6,6	2,1	10,3	9,8	14,0	14,1	16,4	12,6	15,3	24,1	25,5	20,0	17,7	12,2
-6,5	-6,0	-6,0	-6,0	0,7	-5,7	14,3	6,5	4,8	2,8	0,7	0,7	1,3	1,3	1,3	1,3	-5,7	0,7	0,7
0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
3,1	2,4	2,3	2,2	3,8	3,0	3,0	2,9	2,9	2,1	1,2	1,0	1,2	1,9	1,9	1,1	1,6	2,4	2,4
3,1	2,6	4,0	4,3	2,9	-2,3	3,9	7,1	6,6	9,3	8,8	10,4	8,5	10,8	15,7	16,3	12,2	12,4	9,7

Plačilna bilanca	2005	2006	2007	2007				2008			2007		
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	1	2	3
PLAČILNA BILANCA, mio EUR													
Tekoči račun	-498	-771	-1.455	-96	-216	-480	-663	-542	-495	-626	17	-109	-3
Blago ¹	-1.026	-1.151	-1.666	-242	-359	-401	-664	-496	-678	-707	-82	-80	-80
Izvoz	14.599	17.028	19.798	4.783	5.027	4.927	5.062	5.138	5.413	5.117	1.471	1.514	1.798
Uvoz	15.625	18.179	21.464	5.025	5.386	5.328	5.726	5.634	6.091	5.824	1.553	1.594	1.878
Storitve	920	993	1.193	275	366	354	198	343	502	410	123	56	97
Izvoz	3.214	3.572	4.291	897	1.038	1.307	1.049	1.094	1.273	1.517	321	254	32
Uvoz	2.293	2.580	3.098	622	672	953	851	751	772	1.107	198	198	226
Dohodki	-295	-440	-708	-52	-188	-356	-112	-222	-235	-293	-16	-16	-20
Prejemki	647	872	1.169	234	293	298	344	293	324	313	76	75	82
Izdatki	942	1.312	1.877	286	481	654	456	515	559	607	92	91	102
Tekoči transferi	-97	-173	-274	-76	-34	-78	-86	-167	-84	-35	-7	-69	0
Prejemki	738	785	905	197	237	219	252	180	217	197	51	59	87
Izdatki	835	958	1.178	273	271	296	338	347	301	232	58	128	87
Kapitalski in finančni račun	970	1.092	1.713	281	177	339	915	413	814	563	-187	220	249
Kapitalski račun	-114	-131	-52	15	-27	-32	-8	-2	-21	-45	18	6	-9
Finančni račun	1.084	1.223	1.765	266	204	371	923	416	835	608	-205	214	258
Neposredne naložbe	-43	-174	-269	-248	-64	-4	47	155	-14	-77	-114	-135	2
Domače v tujini	-516	-687	-1.319	-326	-296	-439	-257	-157	-324	-329	-107	-157	-62
Tuje v Sloveniji	473	513	1.050	79	232	435	304	312	310	252	-8	22	64
Naložbe v vrednostne papirje	-1.313	-1.442	-2.264	-624	-1.204	377	-814	303	-1.139	178	-902	-152	430
Finančni derivativi	-10	-13	-21	2	-2	-12	-10	2	0	3	6	-4	1
Ostale naložbe	2.639	1.571	4.179	1.080	1.484	-22	1.636	37	1.907	503	620	628	-168
Terjatve	-1.459	-1.939	-4.877	-2.413	-455	-1.405	-605	-991	-193	469	-734	-836	-843
Komerčni krediti	-226	-442	-394	-385	-180	32	139	-509	-164	-7	-27	-164	-194
Posojila	-340	-733	-1.890	-372	-456	-435	-627	53	-440	160	-21	-90	-261
Gotovina, vloge	-872	-743	-2.601	-1.675	182	-990	-118	-526	369	335	-754	-575	-345
Ostale terjatve	-22	-21	7	18	0	-12	1	-9	42	-19	68	-7	-43
Obveznosti	4.098	3.510	9.057	3.493	1.939	1.383	2.241	1.028	2.100	33	1.355	1.464	675
Komerčni krediti	291	479	503	269	55	-88	268	175	296	75	-172	218	223
Posojila	2.731	2.064	3.840	32	1.554	910	1.345	622	1.451	229	146	-52	-62
Vloge	1.053	998	4.727	3.208	338	567	613	253	346	-272	1.406	1.282	521
Ostale obveznosti	23	-30	-14	-16	-7	-6	16	-22	7	2	-25	16	-6
Mednarodne denarne rezerve ²	-189	1.281	140	55	-11	32	64	-81	80	1	185	-123	-7
Statistična napaka	-473	-321	-258	-185	39	141	-252	128	-318	63	170	-110	-245
IZVOZ IN UVOZ PO NAMENU PORABE PROIZVODOV, v mio EUR													
Izvoz investicijskega blaga	1.392	1.680	1.933	456	508	466	504	523	578	n.p.	136	134	185
Blaga za vmesno porabo	7.723	9.368	10.438	2.609	2.670	2.560	2.593	2.752	2.894	n.p.	811	835	963
Blaga za široko porabo	5.282	5.709	7.014	1.647	1.746	1.790	1.858	1.754	1.817	n.p.	503	521	623
Uvoz investicijskega blaga	2.163	2.565	3.004	658	736	740	870	772	928	n.p.	198	211	249
Blaga za vmesno porabo	9.764	11.319	12.874	3.152	3.212	3.162	3.344	3.418	3.663	n.p.	1.006	987	1.159
Blaga za široko porabo	3.877	4.456	5.609	1.238	1.446	1.413	1.508	1.456	1.515	n.p.	359	402	477
Vira podatkov: BS, SURS. Opombe: ¹ izvoz in uvoz sta prikazana po F.O.B. in vključujeta prilagoditev za uvoz in izvoz blaga po ITRS ter po poročilih prostotacarinskih prodajal; ² rezerve BS.													

2007									2008								
4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9
-105	-100	-10	-230	-93	-158	-173	-184	-306	-231	-183	-128	-104	-226	-165	-251	-229	-146
-134	-146	-79	-89	-117	-195	-180	-191	-293	-188	-139	-168	-167	-289	-221	-259	-278	-171
1.586	1.729	1.712	1.741	1.478	1.708	1.855	1.781	1.426	1.637	1.724	1.778	1.886	1.737	1.791	1.834	1.368	1.915
1.720	1.874	1.791	1.830	1.595	1.903	2.035	1.973	1.719	1.825	1.863	1.946	2.053	2.026	2.012	2.093	1.646	2.085
116	119	130	94	141	119	79	56	63	90	104	149	151	171	181	106	152	152
347	337	354	443	465	399	382	307	360	354	352	387	414	413	447	533	520	464
230	218	224	349	324	280	303	251	297	264	248	238	263	242	266	427	368	312
-74	-43	-71	-210	-102	-44	-45	-28	-39	-72	-74	-76	-73	-74	-88	-90	-100	-103
93	100	100	97	91	110	112	112	120	96	96	100	107	109	108	108	102	103
167	143	171	307	193	154	157	139	159	168	170	176	180	183	196	199	202	206
-14	-30	10	-25	-15	-38	-27	-22	-37	-61	-74	-32	-14	-33	-37	-8	-3	-25
75	65	96	70	89	59	74	85	93	59	60	61	88	68	61	80	60	57
89	95	87	96	104	97	101	106	130	119	134	94	102	101	98	87	62	82
22	-66	221	323	19	-2	139	286	491	84	247	82	228	324	261	242	276	45
0	-7	-20	-11	3	-24	7	5	-20	6	2	-10	6	-6	-21	-11	2	-36
22	-59	240	334	16	21	132	281	511	78	246	92	222	331	282	253	274	81
-43	-100	79	96	45	-145	99	-103	50	43	12	100	-49	12	24	-88	103	-92
-148	-116	-32	-154	-61	-224	6	-159	-104	-41	-39	-77	-153	-133	-38	-208	-24	-97
104	17	111	250	107	79	93	56	154	84	51	177	104	145	62	120	126	6
-414	-620	-169	234	119	24	-360	-490	36	18	688	-404	-426	-457	-256	134	-207	252
0	0	-2	-7	-5	-1	-11	0	1	3	3	-3	1	0	0	2	0	1
425	726	333	-121	-136	235	384	901	351	14	-494	518	612	760	535	278	274	-50
-847	481	-89	-605	-360	-439	-302	-372	70	141	-955	-176	397	185	-775	176	-58	350
-97	-10	-73	31	155	-154	-233	-18	390	-75	-225	-209	-23	-95	-46	18	143	-167
-48	-213	-194	-214	-148	-74	-131	-136	-359	174	-41	-80	18	-205	-253	257	-378	282
-685	701	165	-408	-371	-211	53	-217	45	28	-684	130	354	494	-479	-103	180	258
-16	3	13	-14	3	-1	8	-1	-6	14	-5	-18	48	-9	3	5	-2	-22
1.272	245	423	484	225	674	686	1.273	282	-127	461	694	215	575	1.310	102	332	-401
-19	89	-15	59	-303	156	163	97	8	-79	105	149	93	213	-9	27	-94	141
1.021	301	232	231	254	425	209	881	254	98	215	309	-176	492	1.134	108	220	-99
279	-140	199	188	281	98	328	299	-14	-134	150	236	294	-128	180	-40	206	-438
-9	-5	6	7	-8	-6	-14	-4	34	-13	-10	0	4	-2	5	6	0	-5
55	-65	-1	132	-8	-91	20	-28	72	0	37	-118	85	16	-21	-73	104	-30
84	166	-211	-93	74	160	34	-101	-185	146	-65	46	-125	-98	-95	9	-47	102
159	176	174	166	140	160	180	165	159	146	178	199	194	193	191	202	150	n.p.
854	921	895	918	778	864	959	927	707	892	934	927	1016	925	953	975	753	n.p.
545	592	610	619	520	651	679	653	526	561	580	613	635	578	604	607	418	n.p.
229	265	242	246	199	295	303	299	268	247	251	273	316	312	301	290	217	n.p.
1016	1119	1077	1105	955	1102	1161	1185	998	1116	1144	1158	1224	1219	1219	1289	1019	n.p.
478	494	475	478	424	511	576	492	440	465	473	518	515	501	499	516	402	n.p.

Denarna gibanja in obrestne mere	2005	2006	2007	2007						
				1	2	3	4	5	6	7
IZBRANE TERJATVE DRUGIH MONETARNIH FINANČNIH INSTITUCIJ DO DOMAČIH SEKTORJEV, stanje konec meseca, v mrd SIT; od 1.1.2007 v mio EUR										
BS do centralne države	17,4	16,6	67	69	69	69	68	68	68	68
Centralna država (S. 1311)	780,5	776,6	2367	3.184	3.219	2.944	2.748	2 574	2 465	2 408
Ostali državni sektor (S.1312,1313,1314)	23,1	24,9	118	108	106	107	105	107	107	107
Gospodinjstva (S.14, 15)	1025,9	1289,4	6818	5.428	5.488	5.633	5.748	5 892	6 015	6 157
Nefinančne družbe (s.11)	2620,9	3236,0	18105	14.086	14.250	14.660	15.142	15 426	15 788	16 274
Nedenarne finančne institucije (S.123, 124, 125)	230,9	368,1	2305	1.554	1.563	1.574	1.761	1 747	1 911	2 034
Denarni sektor (S.121, 122)	1408,2	1158,7	2401	3.505	2.770	2.267	2.033	2 257	2 211	2 218
Terjatve do domačih sektorjev SKUPAJ										
V domači valuti	2099,2	2298,2	26555	21.761	21.634	21.726	22.297	23 089	23 558	24 146
V tuji valuti	2199,4	3149,0	1990	1.048	1.100	1.160	1.248	1 335	1 456	1 560
Vrednostni papirji skupaj	1375,1	1286,8	3570	5.055	4.662	4.299	3.992	3 577	3 484	3 492
IZBRANE OBVEZNOSTI DRUGIH MONETARNIH FINANČNIH INSTITUCIJ DO DOMAČIH SEKTORJEV, stanje konec meseca, v mrd SIT; od 1.1.2007 v mio EUR										
Vloge v domači valuti skupaj	2.610,3	2.903,4	20.029	17.823	17.912	17.914	18.066	18 367	18 446	18 880
Čez noč	987,0	1.178,6	6.887	6.645	6.598	6.648	6.676	6 849	6 953	7 047
Vežane vloge – kratkoročne	1.175,5	1.251,2	8.913	7.673	7.837	7.639	7.758	7 777	7 592	7 867
Vežane vloge – dolgoročne	309,9	292,4	2.857	2.486	2.492	2.560	2.569	2 573	2 693	2 728
Kratkoročne vloge na odpoklic	137,8	181,2	1.372	1.019	985	1.067	1.063	1 168	1 208	1 238
Vloge v tuji valuti skupaj	1.346,6	1.454,5	559	634	614	607	597	615	610	605
Čez noč	534,8	552,7	218	311	293	285	264	280	274	270
Vežane vloge – kratkoročne	481,2	545,5	248	240	239	237	251	248	249	242
Vežane vloge – dolgoročne	295,2	318,3	56	64	64	62	60	61	60	61
Kratkoročne vloge na odpoklic	35,4	38,0	37	19	18	23	22	26	27	32
OBREŠTNE MERE MONETARNIH FINANČNIH INSTITUCIJ, v %										
Nove vloge v domači valuti										
Gospodinjstva										
Vloge čez noč	0,47	0,32	0,36	0,33	0,33	0,33	0,34	0,34	0,34	0,35
Vežane vloge do 1 leta	3,34	2,96	3,36	2,83	2,91	3,01	3,07	3,15	3,26	3,36
Nova posojila gospodinjstvom v domači valuti										
Stanovanjska posojila, fiksna OM nad 5 do 10 let	4,99	4,56	5,80	5,16	5,44	5,50	5,35	5,37	5,36	5,79
Nova posojila nefinančnim družbam v domači valuti										
Posojilo nad 1 mio EUR, fiksna OM nad 1 do 5 let	5,23	4,64	5,76	5,49	6,53	-	-	4,86	5,12	6,49
OBREŠTNE MERE EVROPSKE CENTRALNE BANKE, v %										
Operacije glavnega refinanciranja	2,02	2,78	3,85	3,50	3,50	3,75	3,75	3,75	4,00	4,00
MEDBANČNE OBREŠTNE MERE										
EVRIBOR										
3-mesečni	2,19	3,58	4,28	3,75	3,82	3,89	3,98	4,07	4,15	4,22
6-mesečni	2,24	3,58	4,35	3,89	3,94	4,00	4,10	4,20	4,28	4,36
LIBOR za CHF										
3-mesečni	0,80	1,51	2,55	2,15	2,21	2,26	2,32	2,41	2,55	2,72
6-mesečni	0,87	1,65	2,65	2,26	2,32	2,36	2,44	2,54	2,70	2,85

Viri podatkov: BS, EUROSTAT, BBA- British Bankers' Association.

2007					2008								
8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9
68	67	67	67	67	67	67	66	66	66	65	66	66	67
2 342	2 345	2 348	2 374	2 367	2 412	2 397	2 392	2 123	2 162	2 052	2 030	2 069	2 046
110	111	114	112	118	123	124	124	128	129	133	136	143	178
6 323	6 468	6 607	6 830	6 818	6 918	7 009	7 133	7 235	7 318	7 409	7 521	7 603	7 705
16 720	17 004	17 269	17 748	18 105	18 570	18 754	18 938	19 351	19 616	20 064	20 404	20 619	20 872
2 083	2 205	2 367	2 396	2 305	2 390	2 411	2 494	2 558	2 568	2 736	2 726	2 729	2 798
2 439	2 448	2 460	2 580	2 401	2 455	2 432	2 444	2 624	2 375	2 386	2 403	2 400	2 737
24 892	25 310	25 864	26 596	26 555	27 164	27 406	27 768	28 503	28 871	29 380	29 805	30 108	30 888
1 638	1 699	1 789	1 900	1 990	2 117	2 192	2 280	2 276	2 259	2 263	2 228	2 271	2 344
3 488	3 573	3 511	3 544	3 570	3 586	3 529	3 477	3 239	3 038	3 137	3 188	3 184	3 104
19 299	19 386	19 579	19 558	20 029	20 088	20 674	20 779	20 774	20 613	21 144	21 341	21 465	21 992
6 881	6 907	6 695	6 573	6 887	6 924	6 557	6 787	6 711	6 841	7 071	6 744	6 703	6 918
8 331	8 247	8 689	8 723	8 913	8 899	9 862	9 745	9 734	9 292	9 439	9 936	9 929	10 038
2 790	2 874	2 820	2 817	2 857	2 845	2 803	2 814	2 926	3 046	3 170	3 241	3 378	3 519
1 297	1 358	1 375	1 445	1 372	1 420	1 452	1 433	1 403	1 434	1 464	1 420	1 455	1 517
628	608	589	585	559	571	560	520	529	527	488	491	502	493
278	269	255	260	218	248	240	226	222	225	218	220	228	218
258	248	241	226	248	229	237	220	224	224	196	192	190	196
62	60	60	57	56	55	48	45	45	42	42	43	42	43
30	31	33	42	37	39	35	29	38	36	32	36	42	36
0,35	0,37	0,42	0,40	0,40	0,44	0,41	0,41	0,43	0,46	0,46	0,48	0,48	0,48
3,41	3,61	3,89	3,83	4,04	4,08	3,95	4,03	4,14	4,20	4,30	4,40	4,39	4,53
5,98	6,16	6,45	6,44	6,58	6,75	6,40	6,61	6,53	6,53	6,63	6,71	6,95	6,99
-	5,76	5,59	-	6,25	-	-	5,63	6,32	5,47	6,63	6,91	6,53	6,94
4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,25	4,25	4,25
4,54	4,74	4,69	4,64	4,85	4,48	4,36	4,60	4,78	4,86	4,94	4,96	4,97	5,02
4,59	4,75	4,66	4,63	4,82	4,50	4,36	4,59	4,80	4,90	5,09	5,15	5,16	5,22
2,80	2,82	2,79	2,75	2,77	2,70	2,74	2,83	2,85	2,78	2,84	2,79	2,75	2,78
2,86	2,90	2,89	2,85	2,84	2,77	2,77	2,87	2,93	2,89	2,98	2,94	2,89	2,92

Javne finance	2005	2006	2007	2007				2008		2007			
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	1	2	3	4
KONSOLIDIRANA BALANCA JAVNEGA FINANCIRANJA PO METODOLIGIJI GFS – IMF													
JAVNOFINANČNI PRIHODKI													
PRIHODKI SKUPAJ	11.976,1	12.958,7	14.006,1	3.063,2	3.454,0	3.429,1	4.059,8	3.354,3	4.005,6	1 060,6	958,7	1 043,9	1 293,0
Tekoči prihodki	11.517,2	12.395,3	13.467,2	2.955,0	3.374,9	3.332,1	3.805,1	3.274,5	3.881,0	1 034,4	926,2	994,4	1 272,6
Davčni prihodki	10.884,0	11.762,0	12.757,9	2.828,7	3.199,7	3.123,6	3.606,0	3.110,0	3.702,0	994,5	883,2	951,0	1 219,0
Davki na dohodek in dobiček	2.241,9	2.735,3	2.917,7	587,7	914,3	646,3	769,4	694,4	1.106,5	188,2	189,9	209,7	462,9
Prispevki za socialno varnost	3.987,7	4.231,2	4.598,0	1.083,4	1.123,7	1.139,1	1.251,8	1.203,1	1.254,2	358,4	360,5	364,6	371,1
Davki na plačilno listo in delovno silo	526,2	472,9	418,1	96,1	99,7	101,5	120,9	59,4	62,2	32,8	32,1	31,1	32,8
Davki na premoženje	170,4	189,1	206,4	22,2	58,0	67,3	59,0	27,5	62,6	6,2	7,9	8,1	10,7
Domači davki na blago in storitve	3.914,7	4.077,3	4.498,6	1.017,6	973,0	1.135,5	1.372,5	1.099,4	1.181,7	403,2	286,9	327,6	332,5
Davki na medn. trgov. in transakcije	39,1	50,7	117,1	21,5	30,7	33,2	31,7	25,6	33,7	5,5	6,3	9,7	8,9
Drugi davki	4,0	5,4	2,1	0,3	0,4	0,7	0,7	0,6	1,0	0,3	-0,3	0,3	0,1
Nedavčni prihodki	633,3	633,3	709,2	126,3	175,2	208,6	199,1	164,5	179,0	39,9	43,0	43,4	53,6
Kapitalski prihodki	113,4	166,8	136,6	19,7	15,2	39,6	62,1	28,0	26,8	7,5	6,1	6,1	6,0
Prejete donacije	9,1	5,4	11,9	2,1	2,8	2,0	5,0	2,0	2,1	0,7	0,4	1,0	0,7
Transferni prihodki	34,0	42,8	42,5	0,2	1,4	0,4	40,5	1,2	0,9	0,1	0,0	0,0	0,3
Prejeta sredstva iz EU	302,4	348,4	348,0	86,2	59,6	55,1	147,1	48,5	94,8	17,9	26,0	42,3	13,4
JAVNOFINANČNI ODHODKI													
ODHODKI SKUPAJ	12.275,7	13.208,7	13.915,5	3.201,2	3.392,6	3.240,0	4.081,8	3.367,0	3.797,3	983,7	1 108,8	1 108,7	1 061,8
Tekoči odhodki	5.353,9	5.689,0	5.950,9	1.482,0	1.448,5	1.362,2	1.658,2	1.570,0	1.586,0	489,3	473,2	519,5	506,4
Plače in drugi izdatki zaposlenim	3.016,3	3.180,3	3.276,9	785,8	851,7	814,4	825,0	808,6	898,3	262,1	262,1	261,6	261,8
Izdatki za blago in storitve	1.911,0	2.073,2	2.212,2	490,3	482,6	518,0	721,3	528,3	602,2	192,1	146,0	152,2	155,1
Plačila obresti	372,1	376,4	357,0	197,5	105,3	17,5	36,7	221,0	69,8	32,4	62,4	102,7	87,1
Sredstva, izločena v rezerve	54,6	59,0	104,8	8,3	8,9	12,3	75,2	12,1	15,8	2,6	2,7	3,0	2,4
Tekoči transferi	5.598,6	5.925,8	6.143,9	1.457,2	1.665,6	1.456,0	1.565,1	1.489,9	1.856,8	434,9	507,9	514,4	468,2
Subvencije	381,2	402,9	423,4	104,4	137,9	88,3	92,8	60,5	243,0	6,7	54,8	42,8	10,0
Transferi posameznikom in gospodinjstvom	4.628,6	4.871,5	5.093,3	1.219,0	1.359,2	1.211,1	1.304,0	1.303,4	1.448,9	388,1	415,5	415,5	409,2
Transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam, drugi tekoči domači transferi	563,1	624,1	595,3	130,9	158,4	145,3	160,8	118,7	151,3	39,7	35,5	55,6	48,5
Tekoči transferi v tujino	25,7	27,4	32,0	2,9	10,2	11,3	7,6	7,2	13,6	0,3	2,1	0,5	0,6
Investicijski odhodki	654,2	901,4	1.130,5	133,4	162,9	266,9	567,3	148,8	215,9	44,7	46,3	42,4	46,6
Investicijski transferi	383,4	404,6	334,3	28,6	55,0	69,3	181,4	30,6	62,3	6,5	9,4	12,7	16,5
Plačila sredstev v proračun EU	285,6	287,9	355,9	100,0	60,6	85,6	109,8	127,7	76,2	8,3	71,9	19,7	24,1
JAVNOFINANČNI PRESEŽEK / PRIMANJKLJAJ	-299,6	-250,0	90,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vir podatkov: Bilten MF. Opomba: v skladu s spremenjeno metodologijo mednarodnega denarnega sklada iz leta 2001 prispevki za socialno varnost, ki jih plačuje država, niso konsolidirani. Podatki pred letom 2007 so preračunani po nepreklicnem tečaju zamenjave 239,64 tolarjev za en evro.													

—

Seznam kratic

AJPES – Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve, **BCI** – Business climate indicator, **BDP** – Bruto domači proizvod, **BS** – Banka Slovenije, **CONS** – Consensus forecasts, **ECB** – European Central Bank, **EIRO** – European Industrial Relations Online, **EK** – Evropska komisija, **ELES** – Elektro Slovenije, **ESI** – Economic sentiment indicator, **FED** – Federal Reserve System, **GZS** – Gospodarska zbornica Slovenije, **HICP** – Harmonizirani indeks cen življenjskih potrebščin, **IMF** – International Monetary Fund, **Lbo** – Ljubljanska borza, **MF** – Ministrstvo za finance, **MJU** – Ministrstvo za javno upravo, **MSCI** – Morgan Stanley Capital International, **NFI** – nederarne finančne institucije, **OECD** – Organization for Economic Cooperation and Development, **OZS** – Obrtna zbornica Slovenije, **SBI** – Slovenski borzni indeks, **SMTK** – Standardna mednarodna trgovinska klasifikacija, **SURS** – Statistični urad RS, **TZS** – Trgovinska zbornica Slovenije, **UMAR** – Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, **WEF** – World Economic Forum, **ZDODS** – Združenje delodajalcev obrtnih dejavnosti Slovenije, **ZKoIP** – Zakon o kolektivnih pogodbah, **ZPGS** – Zbornica ponudnikov gostinskih storitev Slovenije, **ZPIZ** – Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, **ZRSZ** – Zavod RS za zaposlovanje, **ZSPJS** – Zakon o sistemu plač v javnem sektorju, **ZZZS** – Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Kratice Standardne klasifikacije dejavnosti (SKD)

A – Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, **B** – Ribišstvo, **C** – Rudarstvo, **D** – Predelovalne dejavnosti, **DA** – Hrana, pijača, tobakni izdelki, **DB** – Tekstilije, tekstilni izdelki, **DC** – Usnje, usnjeni izdelki, **DD** – Obdelava in predelava lesa, **DE** – Papir, založništvo, tiskarstvo, **DF** – Koks, naftni derivati, jedrska goriva, **DG** – Kemikalije, kemični izdelki, **DH** – Izdelki iz gume, plastičnih mas, **DI** – Drugi nekovinski, mineralni izdelki, **DJ** – Kovine in kovinski izdelki, **DK** – Stroji in naprave, **DL** – Električna, optična oprema, **DM** – Vozila in plovila, **DN** – Pohištvo, drugo, **E** – Oskrba z elektriko, plinom in vodo, **F** – Gradbeništvo, **G** – Trgovina, popravila motornih vozil, **H** – Gostinstvo, **I** – Promet, skladiščenje in zveze, **J** – Finančno posredništvo, **K** – Nepremičnine, najem poslovnih storitev, **L** – Dejavnost javne uprave in obrambe, obvezno socialno zavarovanje, **M** – Izobraževanje, **N** – Zdravstvo in socialno varstvo, **O** – Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti, **P** – Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem.

Kratice držav

AT-Avstrija, **BE**-Belgija, **BG**-Bolgarija, **BY**-Belorusija, **CH**-Švica, **HR**-Hrvaška, **CZ**-Češka, **CY**-Ciper, **DK**-Danska, **DE**-Nemčija, **ES**-Španija, **EE**-Estonija, **GR**-Grčija, **FR**-Francija, **FI**-Finska, **HU**-Madžarska, **IT**-Italija, **IE**-Irska, **JP**-Japonska, **LU**-Luksemburg, **LT**-Litva, **LV**-Latvija, **MT**-Malta, **NL**-Nizozemska, **NO**-Norveška, **PL**-Poljska, **PT**-Portugalska, **RO**-Romunija, **RU**-Rusija, **SE**-Švedska, **SI**-Slovenija, **SK**-Slovaška, **TR**-Turčija, **UA**-Ukrajina, **UK**-Velika Britanija, **US**-Združene države Amerike.

Podatki o naročniku

Fizična – pravna oseba (ustrezno obkrožite)	
Ime in priimek/Naziv podjetja:	
Ulica, hišna številka:	Poštna številka, kraj:
Elektronska pošta:	
Tel./faks:	Datum naročila:
Davčna številka SI _____	Žig in podpis odgovorne osebe
Davčni zavezanec da – ne (ustrezno obkrožite)	

Nepreklicno se naročam na

Letna naročnina*		
Publikacija	Znesek letne naročnine (v evrih)	Vpišite število letnih naročnin
Ekonomsko ogledalo	66,77 (11 številke)	
Ekonomski izzivi	10,43	
Poročilo o razvoju	12,52	
IB Revija	41,73 (4 številke)	
Slovenian Economic Mirror	66,77 (11 številke)	
Development Report	12,52	
*Naročilo se avtomatično obnavlja za naslednje leto. Odpoved naročnine velja po izteku leta, za katerega je bila obnovljena. Posredovana mora biti pisno, in sicer najkasneje do konca koledarskega leta.		
Posamezni izvodi		
Publikacija	Znesek za en izvod (v evrih)	Vpišite številko publikacije in število izvodov
Ekonomsko ogledalo	6,26	
Ekonomski izzivi	10,43	
Poročilo o razvoju	12,52	
Socialni razgledi	16,00	
IB Revija	12,52 (16,69 dvojna številka)	
Slovenian Economic Mirror	6,26	
Development Report	12,52	
Social Overview	26,00	

8,5-odstotni DDV ni vključen v ceno.

Popusti se določajo po dogovoru (pri naročilu večjega števila izvodov ene publikacije do 25 %).

Izpolnjeno naročilnico lahko pošljete na elektronski naslov publicistika.umar@gov.si, faks 01/4781070 ali na Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, Gregorčičeva 27, 1000 Ljubljana. Naročene publikacije in račun vam bomo poslali po pošti.

Ostale knjižne izdaje si lahko ogledate na naši spletni strani www.umar.gov.si, za dodatne informacije pa se obrnite na elektronski naslov publicistika.umar@gov.si ali telefonsko številko 01/478 10 43.

ekonomsko ogledalo

november 2008, št. 11, let. XIV